

Risiko- og vesentlighetsvurdering

- Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Vennesla kommune

Valgperioden 2023-2027

2024

FORORD

Agder Kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget i Vennesla kommune gjennomført en **risiko- og vesentlighetsvurdering** for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Risiko- og vesentlighetsvurderingen danner grunnlaget for kontrollutvalgets utarbeidelse av **plan for forvaltningsrevisjon** og **plan for eierskapskontroll**.

Kristiansand 27.08.2024

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Maren Ståpnes
Forvaltningsrevisor

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	2
1 INNLEDNING.....	4
1.1 Kontrollutvalgets bestilling	4
1.2 Hva er forvaltningsrevisjon?	4
1.3 Hva er eierskapskontroll?	4
1.4 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskap	4
1.5 Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll	5
1.6 Risiko- og vesentlighetsvurdering.....	5
1.7 Sentrale føringer for risiko- og vesentlighetsvurderingen.....	7
1.7.1 Kommunelovens formålsparagraf.....	7
1.7.2 FNs bærekraftsmål	8
1.8 Informasjonsgrunnlag og metode	9
1.9 Avgrensning og analytiske betraktninger	9
1.10 Tidligere utførte forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller samt andre undersøkelser ...	10
2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - FORVALTNINGSREVISJON AV KOMMUNENS VIRKSOMHET	11
2.1 Overordnet - kommunedirektøren	11
2.1.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon; Overordnet - kommunedirektøren	17
2.2 Organisasjonsseksjonen	18
2.2.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Organisasjonsseksjonen	22
2.3 Økonomiseksjonen	23
2.3.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Økonomiseksjonen	25
2.4 Seksjon for oppvekst og inkludering.....	26
2.4.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Seksjon for oppvekst og inkludering	38
2.5 Seksjon for Helse og omsorg	39
2.5.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Seksjon for helse og omsorg.....	45
2.6 Seksjon for samfunn og miljø	46
2.6.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Seksjon for samfunn og miljø	52
3 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - EIERSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAP	53
3.1 Om eierskap	53
3.2 Eierstyring i Vennesla kommune	54
3.3 Analyse	56
3.3.1 Heleide aksjeselskap	56
3.3.2 Deleide aksjeselskap	57
3.3.3 Interkommunale selskap (IKS)	61
4 OPPSUMMERING.....	68
5 LITTERATURLISTE	70
6 VEDLEGG	76

1 INNLEDNING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Kontrollutvalget i Vennesla kommune fattet følgende vedtak i sak 15/23:

Kontrollutvalget ber Agder kommunerevisjon utarbeide en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering. Analysen skal omfatte både forvaltning og eierskap.¹

1.2 Hva er forvaltningsrevisjon?

Det fremgår av kommuneloven at kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og i selskaper der kommunen har eierinteresser.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, jf. kommuneloven § 23-3 første ledd.

En forvaltningsrevisjon har som formål å gi de folkevalgte informasjon om administrasjonens oppfølging og resultat av vedtak foretatt i kommunestyret. En slik undersøkelse kan virke som en kontrollmekanisme mellom kommunestyret og administrasjonen, samtidig som den har betydning for læring i organisasjonen².

1.3 Hva er eierskapskontroll?

Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper mv.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4 første ledd.

1.4 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskap

Som tidligere nevnt skal kontrollutvalget påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskaper der kommunen har eierinteresser, jf. kommuneloven § 23-2 c og d. Dette innebærer at undersøkelser i selskap enten kan utføres som forvaltningsrevisjon eller som eierskapskontroll, men disse kan også gjennomføres i kombinasjon;

¹ Vennesla kommune, Saksprotokoll Vennesla kontrollutvalg 29.06.23, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/482c0edc-bb3c-4ae3-8d18-2eddcdb53bb2>

² NKRF, Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, s.16, hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_forvaltningsrevisjon_og_eierskapskontroll_10_2023_FERDIG.pdf

- Det føres kontroll med at den som utøver eierinteressene gjør det i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll)
- Deretter ser man nærmere på utvalgte tema ved selskapets virksomhet gjennom forvaltningsrevisjon, for eksempel regeletterlevelse, selvkost eller lignende.

1.5 Plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en **plan for forvaltningsrevisjon** og en **plan for eierskapskontroll**. Disse planene skal vise på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon og hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planene skal vedtas av kommunestyret, men kontrollutvalget kan få delegert myndighet til å gjøre endringer i planene, jf. kommuneloven § § 23-3 og 23-4.

1.6 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Det fremgår av kommuneloven at plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll skal baseres på en **risiko- og vesentlighetsvurdering**. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingene er å finne ut av **hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll**, jf. kommuneloven § § 23-3 og 23-4.

Det gis i lovverket ingen nærmere føringer for hva en slik risiko- og vesentlighetsvurdering er, hva den skal inneholde eller hvordan den skal gjennomføres. I prop. 46 L (2017-2018) utdypes det imidlertid hva som menes med begrepet «risiko- og vesentlighetsvurderinger» med hensyn til forvaltningsrevisjon:

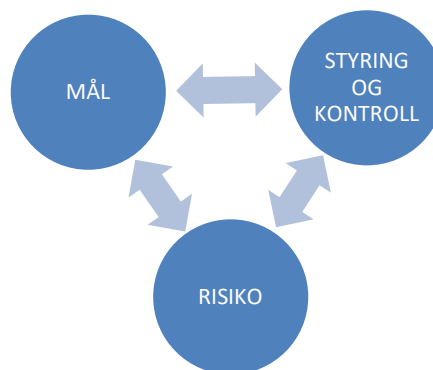
Risiko- og vesentlighetsvurderinger innebærer å vurdere på hvilke områder av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, eller i hvilke selskaper, det er risiko for vesentlige avvik, og hvor alvorlige konsekvenser disse avvikene vil kunne få³.

NKRF⁴ har videre utarbeidet en veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon. Her fremgår det at risiko må sees i forhold til forventningene om at kommunene skal nå sine målsettinger, ha en effektiv drift og etterleve regelverket.

³ Prop. 46. L (2017-2018), *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*, s. 404. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/f0964c05be1d4fefb54267e9255bb921/no/pdfs/prp201720180046000dddpdfs.pdf>

⁴ NKRF er en faglig interesseorganisasjon og et kompetanseorgan for kontroll og revisjon av kommunal/offentlig virksomhet.

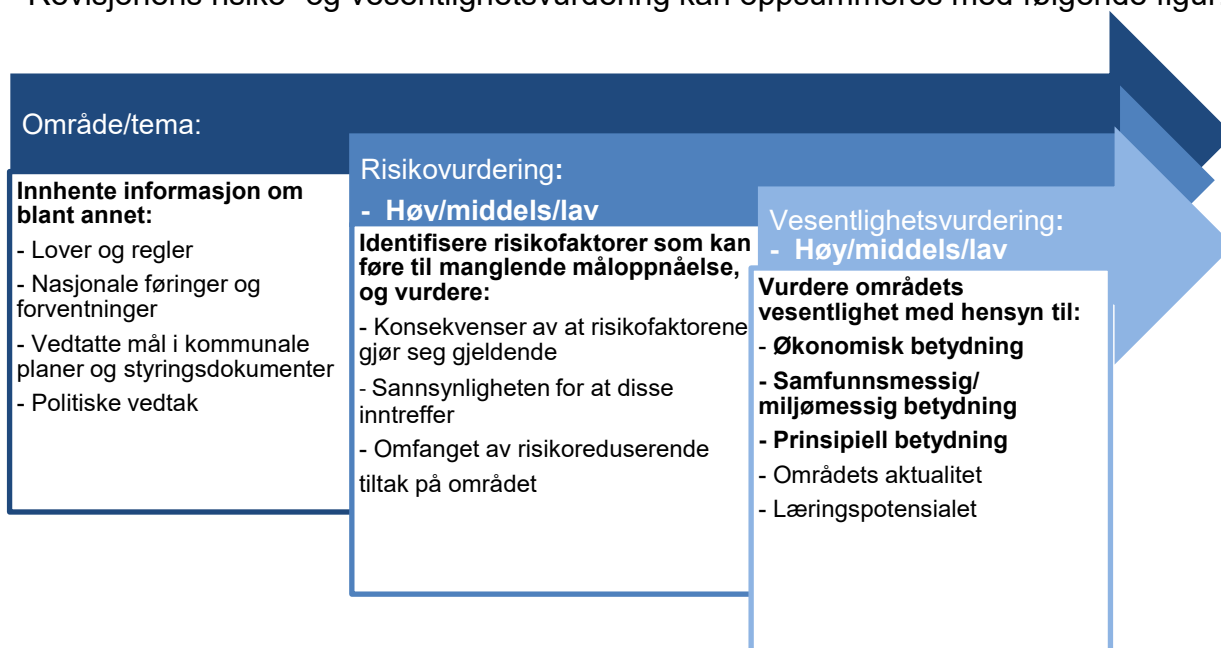
I risikovurderingen skal det foretas en vurdering av hvilke konsekvenser det kan få, dersom de enkelte risikofaktorer inntreffer, og sannsynligheten for at det vil skje. Når man har identifisert og vurdert de ulike risikofaktorene, og kjenner hvilke risikoreduserende styrings- og kontrolltiltak som er iverksatt, må det foretas en vurdering av hvor vesentlig de ulike risikofaktorene er i forhold til virksomhetens målsettinger⁵.

Generell risikomodelldiagramm - hentet fra NKRF - Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering

Kommunens virksomhet er omfattende, og vesentlighet kan derfor vurderes ut ifra ulike perspektiver; for eksempel om området eller selskapet er av stor økonomisk betydning, av samfunnsmessig/miljømessig betydning eller av mer prinsipiell betydning. I vurderingen av om området er av prinsipiell betydning, ser vi for eksempel på demokratihensyn, offentlighet i forvaltningen, rettsikkerhet, likebehandling, konsekvenser for enkeltindivider/brukere mv⁶.

Revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering kan oppsummeres med følgende figur:

Som vist i figuren over, identifiseres grader av risiko og vesentlighet. Vi angir risiko og vesentlighet som lav (**L**), middels (**M**) eller høy (**H**), eller som en kombinasjon av disse - lav til middels (**L/M**) og middels til høy (**M/H**). Den samlede risiko- og vesentlighetsvurderingen (**RoV**) angir hvor aktuelt revisjonen vurderer det er å foreta forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll innenfor det aktuelle området eller selskapet.

⁵ NKRF, *Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering*, s.14, hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/ROV-veileder_oppdateret-fastsatt_av-styret_3.12.2019.pdf

⁶ Riksrevisjonen, *Faglige retningslinjer for forvaltningsrevisjon*, hentet fra <https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/om-riksrevisjonen/faglige-retningslinjer-for-forvaltningsrevisjon.pdf>

Som følge av risiko- og vesentlighetsvurderingens omfang, har vi i analysen valgt å ikke beskrive områder der vi vurderer risiko og vesentlighet som lav eller lav til middels.

1.7 Sentrale føringer for risiko- og vesentlighetsvurderingen

I det følgende ser vi nærmere på noen sentrale føringer for risiko- og vesentlighetsvurderingen. Vi presenterer kommunelovens formålsparagraf og FNs bærekraftsmål, som anses å være styrende for alle kommuners arbeid.

1.7.1 Kommunelovens formålsparagraf

Av kommunelovens § 1-1 fremgår det følgende om lovens formål:

Formålet med loven er å fremme det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legge nødvendige rammer for det. Loven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillits- skapende og bærekraftige.

Med utgangspunkt i kommunelovens formålsparagraf, kan det ifølge NKRFs veileder⁷ være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut ifra sju perspektiver;

1. Fungerer det lokale folkestyret som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil her kunne være knyttet til i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av kommunestyret, om sakene som legges frem for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet og om kravene i forvaltningsloven og offentleglova overholdes.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på?

Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil kunne være knyttet til om kommunens tjenestetilbud er forsvarlig og om innbyggerne får de tjenester de har krav på.

3. Driver kommunen samfunnsutvikling til beste for innbyggerne?

Dette perspektivet dreier seg om kommunens planverk, her vil det for eksempel være aktuelt å se på om kommunens planer bygger på et forsvarlig kunnskapsgrunnlag og hvorvidt innbyggerne blir involvert i planprosessene.

⁷ NKRF, *Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering*, hentet fra https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder_forvaltningsrevisjon_og_eierskapskontroll_10_2023_FERDIG.pdf

4. Utøver kommunen sin myndighet forsvarlig og i samsvar med loven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen kan her være knyttet til om kommunen forvalter sin myndighet på en god måte; følger kommunen saksbehandlingsreglene og har de en forsvarlig saksbehandling?

5. Driver kommunen effektivt?

Dette perspektivet handler om å utnytte kommunens ressurser på en best mulig måte med best mulig måloppnåelse.

6. Er kommunen tillitsskapende?

Risiko- og vesentlighetsvurderingen kan her være knyttet opp mot tiltak og systemer kommunen har for å sikre en høy etisk standard i organisasjonen. Dette kan for eksempel dreie seg om kommunen har etiske retningslinjer og om kommunen har satt i verk tiltak for å motvirke misbruk av kommunens midler og korrupsjon.

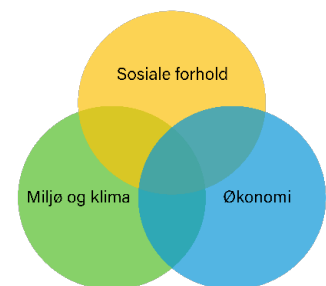
7. Er kommunens drift bærekraftig?

Fokuset i dette perspektivet vil være i hvilken grad kommunen har et fremtidsrettet utviklingsperspektiv. Beredskap i forhold til globale megatrender vil kunne stå sentralt. Globale megatrender er knyttet til klimaendringer, demografiske endringer, globalisering, urbanisering og digitalisering.

1.7.2 FNs bærekraftsmål

Kommunene skal i henhold til kommunelovens formålsparagraf være bærekraftige.

Ifølge FN er en kjent definisjon av bærekraftig utvikling; «En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov». ⁸ For å skape en bærekraftig samfunnsutvikling må man jobbe på tre områder 1) klima og miljø, 2) økonomi og 3) sosiale forhold.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.⁹

Målene ble laget gjennom innspill fra land over hele verden, og består av 17 mål og 169 delmål.

Bærekraftsmålene gjelder for alle land. Målene har betydning for norsk politikk – både på kommunalt og nasjonalt nivå.¹⁰

⁸ FN-sambandet, *Bærekraftig utvikling*, hentet fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

⁹ FN-sambandet, *FNs bærekraftsmål*, hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

¹⁰ FN-sambandet, *FNs bærekraftsmål*, hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

1.8 Informasjonsgrunnlag og metode

Risiko- og vesentlighetsvurderingen bygger på informasjon om den enkelte kommune og kommunens selskap. I analysen har vi benyttet oss av følgende informasjon;

Informasjon fra kommunen

- Økonomiplan, årsrapporter, kommuneplan og andre relevante styringsdokumenter
- Kommunens internkontrollsystem Compilo
- Kommunens hjemmeside
- Politiske saksdokumenter
- Informasjon om selskaper der kommunen har eierinteresser
- Innspill fra kommunen ved kommunedirektør og kommunalsjefer
- Analysen ble sendt på høring til kommunen i august 2024, hvor kommunen fikk anledning til å komme med ytterligere innspill

Informasjon fra eksterne kilder

- Relevant regelverk og nasjonale føringer
- Offentlig statistikk, hentet fra bla. Agdertall.no, KOSTRA, SSB, UngData mv.
- Tilsynsrapporter fra andre tilsynsetater, for eksempel fra Statsforvalteren, Arbeidstilsynet, Arkivverket.
- Medieoppslag
- Øvrige tips/innspill

Kontrollutvalgets, sekretariatets og revisors informasjon

- Innspill fra kontrollutvalget for perioden 2019-2023 og sittende kontrollutvalg
- Revisjonens kjennskap til kommunen gjennom løpende revisjon, tidligere forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroller samt risiko- og vesentlighetsvurderingen fra forrige periode.

1.9 Avgrensning og analytiske betraktninger

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjort på et overordnet nivå, og analysen har ikke som formål å beskrive alle forhold ved kommunen og kommunens selskaper. Omfanget er begrenset ut ifra hva som er formålet med analysen; å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, jf. kommuneloven §§ 23-3 og 23-4.

Noen vurderinger er gjort overordnet for hele kommuneorganisasjonen, mens andre vurderinger retter seg mot de ulike sektorene og tjenesteområdene. Det er imidlertid viktig å påpeke at analysen ikke har som hensikt å måle de ulike områdene/tjenestene opp mot hverandre. En vurdering av hva som er viktigst av for eksempel skole, eldreomsorg, vann og avløp, kultur mv., faller utenfor denne analysens formål.

Analysen tar for seg ulike områder og temaer som er aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekter. Noen av temaene som er beskrevet er relativt brede, mens andre tema er mer spisset. Ved bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekter kan det være både nødvendig og hensiktsmessig at kontrollutvalget tydeliggjør og avgrensner hva de ønsker at revisjonen skal undersøke nærmere innenfor det aktuelle temaet.

Revisjonen vil understreke at de vurderinger som er gjort i analysearbeidet, er våre vurderinger. Dette innebærer at for eksempel politikere, ansatte og innbyggere vil kunne vurdere situasjonen annerledes. Det er ellers verdt å merke seg at risiko- og vesentlighetsvurderingen gir et «øyeblikksbilde», det vil si at nye utfordringer og risikoer i kommunen kan oppstå underveis i planperioden.

1.10 Tidligere utførte forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller samt andre undersøkelser

I de to siste valgperiodene er det gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner, eierskapskontroller og andre undersøkelser i Vennesla kommune:

- Byggesaksbehandling i Vennesla kommune (forvaltningsrevisjon 2023)
- Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i Vest-Agder-museet IKS (2023)
- Rus og psykisk helsearbeid i Vennesla kommune (forvaltningsrevisjon 2023)
- Midt-Agder barnevernstjeneste (forvaltningsrevisjon 2019)
- Kristiansandsregionen brann og redning IKS (eierskapskontroll 2017)
- Oppfølging av revisjonens rapport om spesialundervisning (forvaltningsrevisjon 2016)

Alle rapporter er lagt ut på vår hjemmeside: <https://agderkomrev.no/rapporter/>

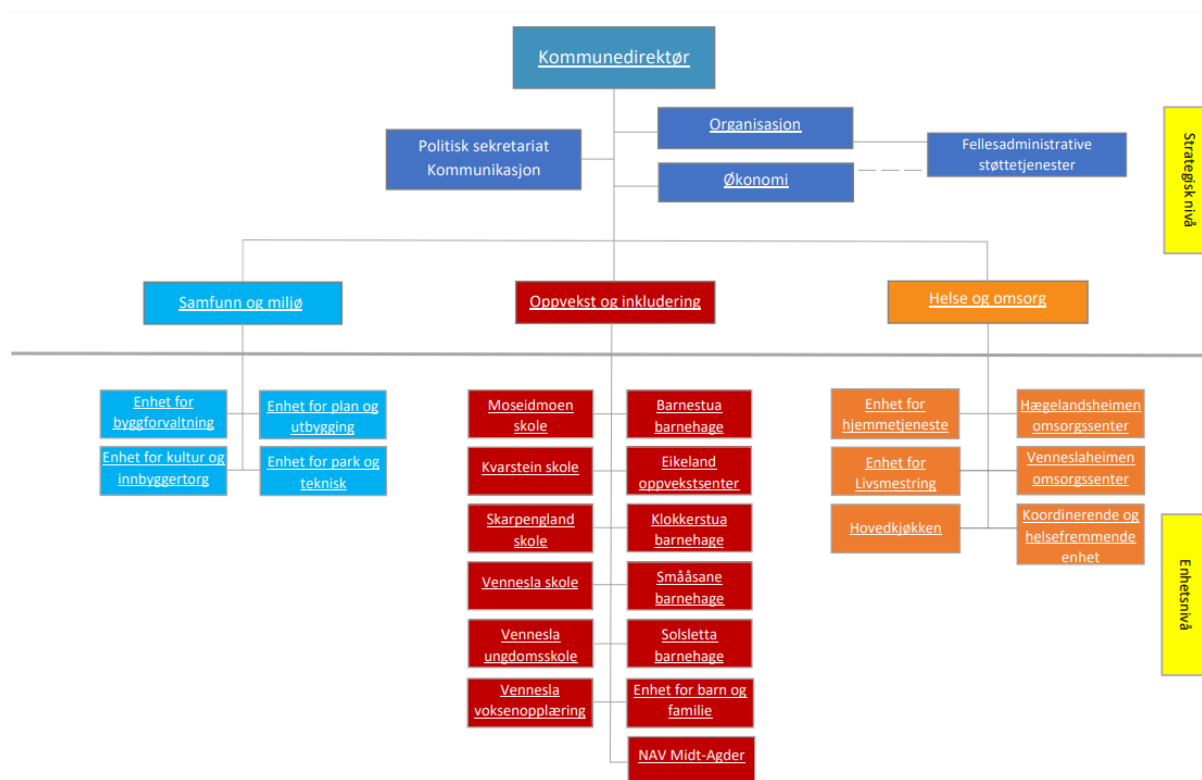
Revisjonen har også gjennomført andre undersøkelser som ikke regnes som forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Vi har blant annet levert følgende rapporter/notater:

- Risiko- og vesentlighetsvurdering; forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - valgperioden 2019-2023 (2020)
- Notat om boligstiftelser i Vennesla (2018)
- Etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser (2017)
- Vurdering av ordførers habilitet – områderegulering sentrum nord Vennesla (2017)
- Vurdering av valgbarhet/habilitet/roller: Raymond Bærø (2017)
- Etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser i Vennesla kommune (2017)
- Rapport om Venneslaheimen omsorgssenters økonomistyring (2016)
- Vurdering av svømmehallprosjektet i Vennesla kommune (2015)

2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - FORVALTNINGSREVISJON AV KOMMUNENS VIRKSOMHET

Dette kapitlet utgjør den første analysedelen i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Kapitlet tar for seg ulike tema hvor det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjekter i Vennesla kommune i denne valgperioden.

Vi har valgt å strukturere analysen med utgangspunkt i kommunens egen organisering:

Vennesla kommune er organisert etter resultatenhetsmodellen. Den består av et strategisk nivå med kommunedirektør og fem kommunalsjefer på områdene samfunn og miljø, oppvekst og inkludering, helse og omsorg, økonomi og organisasjon. Kommunen har også et driftsnivå bestående av 24 selvstendige resultatenheter.¹¹

2.1 Overordnet - kommunedirektøren

Kommunedirektøren har det øverste administrative ansvaret for kommunens organisasjon. Under kommunedirektøren inngår også kommunikasjonsrådgiver og politisk sekretariat.

¹¹ Vennesla kommune, *Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/>

I dette delkapitlet ser vi nærmere på noen overordnede tema som faller inn under kommunedirektørens ansvarsområde.

Åpenhet og innsyn (RoV = M)

Åpenhet og innsyn er sentrale forutsetninger for et velfungerende demokrati. Offentlighetsloven og kommunelovens regler om møteoffentlighet legger til rette for at kommunens virksomhet er åpen og transparent, og at omverden får mulighet til å se hvordan kommunen drives og hvordan beslutninger tas.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Uformelle møter uten kunngjøring og protokollførsel
- Reglene om lukking av møte praktiseres feil
- Kommunale dokumenter/informasjon er utilgjengelig/vanskelig tilgjengelig for offentligheten
- Begrenset kunnskap om hvilken informasjon som skal og ikke skal unntas offentligheten/utøver ikke meroffentlighet
- Ufullstendig postjournal
- Innsynsbegjæringer håndteres ikke i samsvar med offentlighetsloven

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan innebære brudd på grunnleggende rettssikkerhetshensyn og kontroll med den offentlige forvaltningen. Sannsynligheten for at nevnte risikofaktorer inntreffer vil blant annet avhenge av den etiske holdningen i kommunen og om det foreligger relevante rutiner og retningslinjer på område.

Det fremgår av kommunens etiske retningslinjer at det skal være åpenhet og innsyn i forvaltningen, slik at publikum og media kan gjøre seg kjent med kommunens virksomhet¹². Kommunen har videre utarbeidet en kommunikasjonsstrategi hvor det fremgår at «Vennesla kommune skal være så transparent og tilgjengelig som mulig. Åpenhet sikrer tillit til beslutningene, sikrer borgerne medbestemmelse og motvirker korrupsjon og maktmisbruk»¹³. I kommunens informasjonsreglement sies det videre noe om hvordan kommunen skal legge til rette for at innbyggerne får mest mulig informasjon om kommunens virksomhet og hvordan kommunen skal praktisere møteoffentlighet og dokumentoffentlighet¹⁴.

På kommunens hjemmeside er det et eget område hvor innbyggere og media kan følge med på hva som skjer i kommunen og lokaldemokratiet. Her gis det informasjon om politiske planer og prosjekter, det er link til politisk møtekalender der innkalling til møter og møteprotokoller publiseres og det er også link til kommunens web-tv der innbyggerne kan følge politiske møter, både live og i opptak. Videre er det link til kommunens innsynsportal der innbyggere og media kan søke og be om innsyn i dokumenter.

¹² Vennesla kommune, *Etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i vennesla kommune*, s. 2, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/1fcd4248e-98cd-4fa0-b3ee-4a96a3e52b09/vedtatte-etiske-retningslinjer-270122.PDF>

¹³ Vennesla kommune, *Kommunikasjonsstrategi for Vennesla kommune 2019-2022*, s. 4, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/1b4801555-c59c-472a-8aeb-3d2c17631944/kommunikasjonsstrategi-vennesla-kommune-oppdater-1402-etter-droftings.pdf>

¹⁴ Vennesla kommune, *Informasjonsreglement for Vennesla kommune*, hentet fra Compilo.

Pressens offentlighetsutvalg og Kommunal Rapport har de tre siste årene undersøkt hvordan kommunene legger til rette for åpenhet og hvordan dette etterlevs i praksis. Opplysningene samles inn gjennom spørreskjema og konkrete innsynskrav til kommunene. Vennesla kommune fikk i 2023 en score på 21 av 26 mulige poeng, og kommunen ligger dermed på 58.plass av 355 kommuner. Dette er en oppgang fra 2022, da kommunen lå på plass nummer 110.¹⁵

Åpenhet i form av innsyn og etterprøvbarehet kan anses å være grunnlaget for en tillits- skapende kommunal forvaltning, feltet har derfor høy vesentlighet. Revisjonen opplever at kommunen har fokus på området og har iverksatt ulike risikoreduserende tiltak. Lovverket som regulerer området er likevel omfattende og relativt komplisert, revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som middels.

Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak (RoV = M)

Kommunedirektøren har ansvar for at saker som legges frem for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Videre skal kommunedirektøren påse at vedtak som blir fattet av folkevalgte organ iverksettes uten ubegrunnet opphold, jf. kommuneloven § 13-1.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfulle retningslinjer/rutiner for saksutredning
- Manglende etterlevelse av vedtatte retningslinjer/rutiner
- Tid og ressurser knyttet til utredning
- Uklare ansvarsforhold
- Manglende system som sikrer oppfølging av politiske vedtak (internkontroll)
- Mangelfull rapportering fra administrasjonen til politikerne om oppfølging av politiske vedtak

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Prinsippet om forsvarlig saksutredning er avgjørende for demokrati, styring, effektiv forvaltning og rettssikkerhet. Sakene må være så godt opplyst at politikerne kan ta informerte valg. Dersom saken ikke er forsvarlig utredet kan dette medføre at vedtak som treffes er feil, får uforutsette kostnader eller andre negative ringvirkninger. Det vil i tillegg kunne gi et negativt omdømme, samt bidra til at innbyggerne ikke opplever å ha tillit til kommunen. Videre kan et høyt antall politiske saker medføre risiko for at saker ikke blir fulgt opp av administrasjonen og/eller at det er mangelfull rapportering til politikerne om oppfølgingen.

Kommuneadministrasjonen forteller i møte med revisjonen at de opplever at de har fokus på dette området. Når det gjelder forsvarlig saksutredning, har kommunen egne kurs for de ansatte hvor det blant annet gis generell opplæring og er fokus på klart språk. Videre har kommunen utarbeidet en mal for utforming av politiske saker slik at de sikrer at saksbehandler får med alle relevante punkter i saksutredningen.

I kommunestyrets behandling av budsjett og økonomiplan for 2023-2026 ble det fattet følgende verbalforslag; «Alle verbalforslag fra budsjettet følges opp i tertialrapportene gjennom året, dette gjelder også forslag fra foregående år som ikke er avsluttet¹⁶».

¹⁵ Pressens offentlighetsutvalg, *Åpenhetsbarometeret 2023*, hentet fra <https://presse.no/offentlighet-nyhet/apenhetsbarometer-2023/>

¹⁶ Vennesla kommune, *Møteprotokoll fra kommunestyret 15.12.22, PS 76/22*, hentet fra <https://einn-syn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/a7c6b01b-0f98-4cd7-ab51-08cf6fc19bb7>

Kommunedirektøren forteller at kommunen har fått et system for dette, og at det nå gis status for verbalforslag i hver tertialrapportering. Når det gjelder oppfølging av øvrige politiske vedtak, er det den enkelte saksbehandler som har ansvar for å følge opp vedtaket og det rapporteres muntlig i de politiske utvalgene om status.

Revisjonen har inntrykk av at kommunen har fokus på området, og at det er iverksatt ulike risikoreduserende tiltak. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels.

Overordnet internkontroll (RoV = M/H)

Etter kommunelovens § 25-1 er kommunen pålagt å ha internkontroll som skal sikre at lover og forskrifter følges i all administrativ virksomhet. Det er kommunedirektøren som er ansvarlig for internkontrollen, og kommunedirektøren skal:

- a. *Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b. *ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c. *avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d. *dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e. *evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll, jf. § 25-1.*

Videre skal kommunedirektøren etter § 25-2 rapportere til kommunestyret om internkontrollen og resultater fra statlige tilsyn minst én gang i året.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfullt helhetlig internkontrollsystem
- Internkontrollsystemet er ikke tilstrekkelig implementert i organisasjonen
- Manglende kunnskap om internkontroll blant kommunens ansatte
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Rutiner/retningslinjer er ikke tilstrekkelig kjent i organisasjonen/følges ikke
- Avviksrapportering/avvikshåndtering uteblir
- Mangelfull evaluering/oppfølging av internkontrollen
- Begrenset rapportering om internkontroll til politisk nivå

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Internkontroll er et grunnleggende prinsipp for forsvarlig styring av kommunen. Mangelfull internkontroll kan føre til at lover og regler ikke følges, samt påvirke kommunens måloppnåelse. Avviksrapportering er en sentral del av internkontrollen. For at avviksrapporteringen skal ha en funksjon, må de meldte avvikene følges opp og ledelsen må forsøke å finne årsaken til avvikene samt vurdere om det er nødvendig å sette inn korrigerende tiltak.

Kommunen benytter i dag kvalitetssystemet/internkontrollsystemet Compilo. Her ligger det rutiner og retningslinjer som er felles for hele kommunen og for de enkelte seksjonene/enhetene. I kvalitetssystemet er det også mulig å registrere avvik og varsle om kritikkverdige forhold. Det fremgår av kommunens overordnede HMS-plan (2023) at alle nyansatte skal få opplæring i kvalitetssystemet Compilo.

Ifølge kommuneloven § 25-2 skal kommunedirektøren rapportere til kommunestyret om internkontrollen og resultater fra statlige tilsyn minimum en gang i året. I kommunal og moderniseringsdepartementets veileder for internkontroll presiseres det følgende om innholdet i rapporteringen; « (...) skal rapporteres om systemer, rutiner og løpende internkontrollarbeid. Det skal også rapporteres om konkrete kontroller som er gjennomført. Videre skal det sies noe om hvordan kommunen arbeider med å følge opp eventuelle avvik/lovbrudd». Revisjonen finner lite rapportering om kommunens overordnede internkontroll, avvik og resultater fra tilsyn i kommunens årsrapport.

Internkontroll handler ikke bare om utførelsen av konkrete oppgaver, den omfatter også virksomhetsovergrepene systemer og strukturer. Området er omfattende, og revisjonen vurderer at det kan være aktuelt å se nærmere på kommunens overordnede internkontroll gjennom en forvaltningsrevisjon. Risiko og vesentlighet vurderes som middels til høy.

Varsling (RoV = H)

Arbeidsmiljølovens kapittel 2A omhandler varsling. Arbeidstakere har rett til å varsle om *kritikkverdige forhold* på arbeidsplassen. Med kritikkverdige forhold menes forhold som er i strid med lover og regler, skriftlige etiske retningslinjer i virksomheten eller etiske normer som det er bred tilslutning om i samfunnet ellers.

Varslingsregelverket skal bidra til et godt og konstruktivt yringsklima der arbeidstakere skal kunne si ifra og ytre seg kritisk uten å risikere noen form for straff eller andre negative reaksjoner¹⁷. Kommunen som arbeidsgiver har plikt til å utarbeide en intern varslingsrutine og undersøke innkomne varsler innen rimelig tid.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Mangelfull opplæring i etikk
- Etiske retningslinjer er ikke tilstrekkelig kjent og/eller implementert i organisasjonen
- Varslingsrutinen er ikke godt nok kjent i organisasjonen
- Forståelse av varsling vs. avvik
- Det føles ikke trygt å varsle/risiko for gjengjeldelse
- Mangelfull oppfølging av varsler
- Få varslingssaker

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Dersom varslingssystemet ikke fungerer som forutsatt eller at ansatte ikke føler det er trygt å varsle, er det risiko for at kritikkverdige forhold vil kunne vedvare i organisasjonen. Dette vil igjen kunne medføre dårligere kvalitet i tjenestene, ha økonomiske konsekvenser, bidra til misnøye i organisasjonen samt kunne gå ut over de ansattes psykiske/fysiske helse. Videre vil dette kunne bidra til å svekke kommunens omdømme og tilliten både ansatte og innbyggere har til kommunen.

Det fremgår at kommunens virksomhet skal preges av høy etisk standard¹⁸. Vennesla kommune har blant annet utarbeidet varslingsrutine, retningslinjer for saksbehandling

¹⁷ Arbeidstilsynet, *Varsling*, hentet fra <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/varsling/>

¹⁸ Vennesla kommune, *Budsjett 2024 og Økonomiplan 2024-2027*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/generic/summary/195b06c3-0ca4-4045-9ac9-8648cf1708ee-cn/?scrollto=t-23&se-arch=etisk%20standard>

i saker om økonomiske misligheter og etiske retningslinjer. Disse reglene og retningslinjene er tilgjengelig for de ansatte i kommunens internkontrollsystem, Compilo. Det fremgår videre av økonomiplanen (2024-2027) at det er viktig at ansatte til enhver tid vet hvilke prosedyrer og rutiner som gjelder, og at kommunen vil sette etikk på dagsorden jevnlig fremover. Eksempelvis er etikk tema på introduksjonsdagen for nyan-satte, som avholdes hver vår og høst¹⁹.

Kommunen oppgir at de har gode varslingsrutiner, og mener at varslingsaker de har hatt de senere årene bekrefter at rutinene fungerer.

Varsling kan være avgjørende for at lovbrudd, misligheter og andre uakseptable forhold avdekkes og opphører. Området er således av høy vesentlighet både for ansatte, kommunen og for samfunnet som sådan. Revisjonen opplever at kommunen har systemer for å håndtere varsler. Samtidig har kommunen relativt få varslingsaker, og det er bekymring knyttet til om varslingsgruppa får inn alle varsler. Revisjonen vurderer at samlet risiko og vesentlighet for området er høy.

Overordnet eierskapsstyring (RoV = M)

Flere kommuner velger å organisere deler av sin virksomhet i aksjeselskap eller interkommunale selskap. Selskapene er i mindre grad direkte underlagt kommunestyrets kontinuerlige overvåkning og beslutninger. En utfordring ved dette er at politikerne styring og kontrollmuligheter begrenses²⁰.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende innsyn i selskapene/selskapene gir ikke informasjon
- Informasjon etterspørres ikke av politikerne
- Uklart hvor ansvaret for eieroppfølging er plassert
- Manglende kompetanse til å sitte i styre/mangelfull opplæring av styre
- Mangelfull bruk av virkemidler som for eksempel eiermøter
- Begrensede ressurser knyttet til oppfølging

Risiko- og vesentlighetsvurdering;

Risikofaktorene kan på sikt føre til svekket demokratisk styring og kontroll med kommunens selskaper. Sannsynligheten for at risikofaktorene inntreffer vil blant annet være avhengig av kommunens fokus på eierstyring.

Styring av selskapene kan blant annet skje gjennom etablering, dokumenter og eiermøter. Ifølge kommuneloven § 26-1 skal kommunene minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen utgjør et viktig styringsverktøy for kommunene, og Vennesla kommune utarbeidet gjeldende eierskapsmelding i 2020. Her gis det blant annet oversikt over kommunens eierforhold og kommunens prinsipper for eierstyring²¹.

¹⁹ Vennesla kommune, *Årsmelding 2023*, hentet fra https://pub.framsikt.net/2023/vennesla/mr-202312-%C3%A5rsrapport_2023_vennesla_kommune/#/generic/summary/43aed612-a053-4df2-9d54-4ba76ba00b3b-cn

²⁰ KS, *Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll*, hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf>

²¹ Se mer utfyllende informasjon om dette i kapittel 3

Kommunedirektøren forteller i møte med revisjonen at han opplever at den overordnede eierstyringen i kommunen er ivaretatt. De eier de aller fleste selskapene sammen med andre, og opplever at de har et godt samarbeid med andre kommuner. Spesielt trekkes Kristiansand kommune frem, som står som største eier i flere av selskapene.

Revisjonen opplever at kommunen har fokus på den overordnede eierstyringen og vurderer risiko og vesentlighet som middels.

2.1.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon; Overordnet - kommunedirektøren

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Åpenhet og innsyn	Middels
Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak	Middels
Overordnet internkontroll	Middels/høy
Varsling	Høy
Overordnet eierskapsstyring	Middels

2.2 Organisasjonsseksjonen

Seksjonen har ansvar for strategisk og overordnede stabs- og støttetjenester innenfor blant annet organisasjonsutvikling, lederutvikling, koordinering og utvikling av opplæringsstilbud, overordnet personalforvaltning, HMS, tjenesteutvikling og innovasjon.

Arkiv og dokumentasjon (RoV = M/H)

Kommunen må følge arkivlovens regler om offentlige arkiv. Ifølge arkivloven § 6 er alle offentlige virksomheter pliktige til å ha arkiv og sørge for at arkivet er en kvalitetssikret informasjonskilde både for samtiden og ettertiden. Arkivet skal inneholde alle dokumenter som har betydning for saksbehandlingen til virksomheten, eller som har verdi som dokumentasjon.²²

Mulig risikofaktorer kan være:

- Manglende kunnskap om arkiv og hva som er arkivverdig
- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Etterlevelse av retningslinjer/rutiner
- Uklare ansvarsforhold
- Store mengder informasjon som skal arkiveres
- Ikke oppdatert arkivplan
- Feil oppbevaring av arkivverdig materiale (eks. brannsikring)

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Et fullstendig arkiv er av grunnleggende betydning for at man i ettertid skal kunne få kunnskap om historiske fakta og beslutninger. Informasjon fra arkivet skal ikke bare være tilgjengelig for kommunen selv, men også for kontroll fra tilsynsetater og folkevalgte, samt ved forespørsel om innsyn fra offentligheten. Et mangelfullt arkiv kan få negative konsekvenser for kommunens saksbehandling og oppfølging av vedtak, og i verste fall kan mangelfull dokumentasjon/arkivering forringe innbyggernes rettssikkerhet.

Ifølge arkivforskriften § 4 skal offentlige organ ha en oppdatert arkivplan som viser hva arkivet omfatter og hvordan det er organisert. Arkivplanen skal også vise hvilke instruksjoner, regler, planer mv. som gjelder for arkivarbeidet. Vennesla kommune har en arkivplan fra 2015.²³ Det fremgår av denne at arkivplanen skal revideres ved grunnleggende endringer for arkivet, og uansett hvert 4.år. I kommunens kvalitetssystem ligger det imidlertid en rekke rutiner/prosedyrer for arkivarbeidet.

Kommuneadministrasjonen opplever selv at de har god kontroll på arkivfeltet, og opplyser at bemanningen på arkivet er styrket.

Generelt sett avdekker undersøkelser og tilsyn i kommuner og andre offentlige organer at det er forbedringspotensial på dette fagområdet²⁴. Vennesla kommune har ikke hatt tilsyn fra Arkivverket siden 2015 og det er heller ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området. Nyere kommunikasjonsformer gjennom for eksempel sosiale medier, fører til at dette er et område som stadig er i endring og som det er nødvendig å

²² Arkivverket, *Veileder for dokumentasjon av arkivansvar*, hentet fra <https://www.arkivverket.no/veiledere-for-offentlig-sektor/veileder-for-dokumentasjon-av-arkivansvar/#step-innledning>

²³ Vennesla kommune, *Arkivplan 2015*, hentet fra <https://demo.arkivplan.no/content/view/full/264398>

²⁴ Arkivverket, *Tilsyn*, hentet fra <https://www.arkivverket.no/forvaltning-og-utvikling/tilsyn>

ha høyt fokus på. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

Sykefravær (RoV = M/H)

Sammenlignet med andre land har Norge et relativt høyt sykefravær. Sykefraværet har tradisjonelt sett vært høyere i offentlig sektor enn i privat sektor.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Arbeidsoppgaver og organisering av tjenestene
- Arbeidsmiljø og ledelse
- Manglende tiltak for å forebygge og redusere sykefravær
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer for oppfølging av sykefravær
- Begrenset kjennskap til gjeldende rutiner og retningslinjer
- Manglende oppfølging og tilrettelegging for sykmeldte ansatte

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Tabellen nedenfor viser den samlede utviklingen i sykefraværet i Vennesla kommune og noen omkringliggende kommuner:

Kommune	2019	2020	2021	2022	2023
Vennesla	8,4	9,0	9,3	9,2	9,6
Lillesand	7,7	8,6	10,1	9,7	9,4
Kristiansand	-	7,5	9,8	9,8	9,7
Lindesnes	7,3	8,4	8,6	8,9	9,0

Hentet fra årsmelding 2023

Etter mange år med positiv utvikling har kommunens sykefravær økt, i 2023 hadde kommunen et samlet sykefravær på 9,6 %. Vennesla kommune har en overordnet målsetting om at samlet sykefravær ikke skal overstige 6 %.

Det fremgår av økonomiplanen (2024-2027) at ansatte i organisasjonsseksjonen og ledere på alle nivå i kommunen jobber aktivt med å få ned sykefraværet. Det jobbes kontinuerlig med fraværsreducerende tiltak og det er vedtatt en strategi for sykefraværsarbeid. Kommunens sykefraværsarbeid bygger på en tredelt strategi; å fremme helse, å forebygge uhelse og rehabilitere på en effektiv måte.²⁵ I møte med administrasjonen oppgis det at kommunen har høyt fokus på sykefravær, og at det er satt i gang en rekke tiltak og prosjekter for å forsøke å redusere sykefraværet. I kommunens kvalitetssystem finner revisjonen videre flere prosesser/rutiner knyttet til sykefraværsarbeidet.

Konsekvensene av høyt sykefravær over tid er negativ både for kommunens tjenesteproduksjon, for den enkelte ansatte, for arbeidsmiljøet og for kommunens økonomi. Å redusere sykefraværet er derfor en viktig målsetting for Vennesla kommune. Selv om kommunen har fokus på sykefraværsarbeidet og har iverksatt ulike risikoreducerende tiltak, viser statistikken at sykefraværet over tid har økt. Revisjonen vurderer derfor samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

²⁵ Vennesla kommune, *Strategi for sykefraværsarbeid*, hentet fra Compilo

Informasjonssikkerhet og personvern (RoV = M/H)

I 2018 fikk vi en ny personopplysningslov, loven består av nasjonale regler og EUs personvernforordning (også kalt GDPR – General Data Protection Regulation). Personopplysningsloven handler om behandling, altså innsamling og bruk, av personopplysninger. Kommunen behandler svært mange personopplysninger om både innbyggere og ansatte, mange av disse opplysningene er av sensitiv karakter.

Personvern er tett knyttet opp mot informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet handler om å sikre at opplysninger behandles med konfidensialitet (informasjonen blir ikke kjent for uvedkommende), integritet (informasjonen blir ikke endret av uvedkommende) og tilgjengelighet (informasjonen er tilgjengelig for dem som trenger den).²⁶

Mulig risikofaktorer kan være:

- Manglende fokus i kommunen
- Mangelfulle retningslinjer og rutiner
- Lite kompetanse/opplæring blant de ansatte
- Uklare ansvarsforhold i kommunen
- Begrensede ressurser avsatt til personvernarbeidet
- Mangelfull internkontroll og avvikshåndtering
- Komplisert og omfattende regelverk

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Kommunen må dokumentere at personopplysninger behandles i tråd med personvernprinsippene. Det krever at det iverksettes egnede tiltak, både tekniske og organisatoriske, for å sikre at personopplysninger behandles i samsvar med regelverket. De nevnte risikofaktorene kan blant annet føre til at sensitiv informasjon kommer på avveie og at kommunen taper tillit og omdømme blant både innbyggere og ansatte.

På kommunens hjemmeside ligger det informasjon om personvern og informasjonssikkerhet²⁷. Her fremgår det blant annet hvordan kommunen behandler personopplysninger, hvordan man ber om innsyn i egne personopplysninger samt hvem som har hovedansvar for personvernet i kommunen. Videre er det lagt ut informasjon om personombudets rolle og kontaktinformasjon til ombudet. Vennesla kommune inngår IKT-samarbeidet IKT Agder, som også bidrar inn ifht. personvern og informasjonssikkerhet. Kommunen har videre utarbeidet et overordnet styrende dokument for informasjonssikkerhet «sikkerhetsmål og strategi» som ligger tilgjengelig for de ansatte i Compilo.

Datatilsynet har nylig gjennomført et omfattende tilsyn med personopplysningssikkerheten i norske kommuner. Funnene herfra viser blant annet at;

- *Det gjøres mye godt personvernarbeid, til tross for begrensede ressurser.*
- *Det er stor forståelse for at personvern og informasjonssikkerhet er viktige verdier som må ivaretas*
- *De fleste har etablert gode verktøy for styringssystem/internkontroll og behandlingsprotokoller.*
- *Det er innført tekniske tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten.*
- *Mange mangler overordnede retningslinjer og praktiske rutiner/prosedyrer innenfor de fleste temaene vi kontrollerte.*

²⁶ Datatilsynet, *Iverksette styringssystem for informasjonssikkerhet*, hentet fra <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/informasjonsikkerhet-internkontroll/etablere-internkontroll/iverksette-styringssystem-for-informasjonsikkerhet/>

²⁷ Se mer her: <https://www.vennesla.kommune.no/personvern-og-informasjonskapsler/>

- *Det uttrykkes behov for mer, bedre og samlet veiledning, og det er ønske om tilgang på gode eksempler.²⁸*

Godt personvern er av høy vesentlighet for tilliten til kommunen, for deres innbyggere og for de ansatte. Uvedkommende må ikke få tilgang til personopplysninger de ikke skal ha. Revisjonen opplever at kommunen har fokus på området og har iverksatt noen risikoreduserende tiltak, men som følge av at lovverket er relativt omfattende og komplisert vurderer revisjonen samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

Digitalisering (RoV = M/H)

Norske kommuner må utnytte mulighetene digitalisering gir for økt verdiskapning, innovasjon og bærekraftig utvikling.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfulle planer/strategier for digitaliseringsarbeidet
- Manglende oppfølging av vedtatte planer/strategier
- Mangelfull kunnskap/kompetanse/opplæring for ansatte
- Kultur; vilje til å ta i bruk nye verktøy/digitale løsninger
- Mange nye systemer/løsninger samtidig
- Manglende tilgang til digital teknologi/infrastruktur
- Krevende å gi veiledning/opplæring til innbyggere/brukere
- Ressurser avsatt til digitalisering

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Formålet med digitaliseringen er blant annet forenkling og effektivisering, å gi bedre tjenester til innbyggerne samt fremme innovasjon og verdiskapning, men også tilrettelegge for åpenhet og innsyn.²⁹ For at dette skal kunne være mulig, er det viktig at det settes av tilstrekkelige ressurser til arbeidet med digitalisering samt at alle ansatte får nødvendig opplæring til å ta i bruk nye digitale løsninger. Det er også viktig at innbyggere som er brukere av digitale tjenester, gis nødvendig hjelp og veiledning.

I ny kommuneplan fremgår det følgende:

Økt kompleksitet, nye utfordringer og høyere tempo krever nye måter å tenke og lede på. For å møte de samfunnsendringene som ligger forut må vi finne nye måter å løse arbeidsoppgaver på. Vi må sikre at ressursene omdisponeres dit behovene øker. Vi skal realisere potensialet i digitalisering og teknologi, ved å ta i bruk nye smarte løsninger som skal bidra til en enklere hverdag for innbyggere og næringsliv. Dette krever endringsvillighet både blant medarbeidere, men også i hele lokalsamfunnet. Samtidig må vi sikre kunnskap, mestring og trygghet i møte med digitale verktøy.³⁰

²⁸ Datatilsynet, *Funn fra tilsyn i kommuner og fylkeskommuner*, hentet fra <https://www.datatilsynet.no/aktuelt/aktuelle-nyheter-2023/funn-fra-tilsyn-i-kommuner-og-fylkeskommuner/>

²⁹ Kommunal og distriktsdepartementet, *Digitalisering i kommunal sektor*, hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/digitalisering-i-kommunal-sektor/id2623342/>

³⁰ Vennesla kommune, *Vennesla mot 2040 – kommuneplanens samfunnsdel 2024-2040*, s.20, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i6899ad20-e855-4d32-9112-d4e9a1be8893/kommuneplanens-samfunnsdel-2024-2040.pdf>

Kommunen er videre en del av IKT-Agder, og ønsker gjennom dette samarbeidet å hente ut kostnadseffektive og gode digitale løsninger. I møte med kommuneadministrasjonen fortelles det at kommunen har høyt fokus på digitalisering, og det iverksettes ulike tiltak for at både ansatte og innbyggere skal kunne ta i bruk nye digitale verktøy.

Digitalisering er sektorovergripende og påvirker samtlige områder i kommunen i større eller mindre grad. Revisjonen opplever at kommunen har høyt fokus på feltet, men at dette er et område som vil kreve kontinuerlig fokus og oppmerksomhet i tiden fremover. Risiko og vesentlighet vurderes derfor som middels til høy.

2.2.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Organisasjonsseksjonen

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Arkiv og dokumentasjon	Middels/høy
Sykefravær	Middels/høy
Personvern og informasjonssikkerhet	Middels/høy
Digitalisering	Middels/høy

2.3 Økonomiseksjonen

Økonomiseksjonen har blant annet ansvar for økonomistyring og overordnet økonomisk kontroll, arbeid med budsjett og økonomiplan, finansforvaltning, regnskap, fakturering, innfordring og innkjøp.

Overordnet økonomistyring (RoV = M/H)

Kommunen har ansvar for å ha god økonomistyring. Økonomistyring handler på kort sikt om å ha balanse mellom budsjett og drift. På lang sikt handler det om å ha en tjenesteyting som dekker befolkningens tjenestebehov uten å bruke for mye ressurser.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Manglende/ikke realistiske finansielle måltall
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Manglende oppfølging av rutiner/retningslinjer
- Manglende samhandling mellom tjenesteområdene og/eller politikerne
- Uklar rolle-/ansvarsfordeling
- Ressurssituasjonen i kommunen
- Internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Kommuner med sunn økonomi og handlingsrom vil kunne møte innstramminger eller uforutsette hendelser uten at dette får direkte konsekvenser for innbyggernes tjenestetilbud. Svake netto driftsresultat over tid vil gi mindre politisk handlingsrom gjennom lavere fondsreserver, økt gjeld og eventuelle inndekningskrav.³¹

En forutsetning for god økonomistyring er blant annet at det vedtas finansielle måltall for kommunen, jf. kommuneloven § 14-2 c. Kommunestyret har i sak 24/20 vedtatt følgende økonomiske nøkkeltall/måltall for kommunen:

- *Netto driftsresultat bør være minst 1 % av driftsinntektene.*
- *Generelt disposisjonsfond og bufferfond knyttet til finansforvaltningen bør til sammen utgjøre 10 % av driftsinntektene.*
- *Investeringslån fratrukket lån til selvkostområdene vann, avløp og slam bør maksimalt utgjøre 50 % av driftsinntektene.*³²

God økonomistyring henger videre tett sammen med kommunedirektørens internkontroll, jf. kommuneloven § 25-1. Herunder at det blant annet er etablert nødvendige rutiner og prosedyrer for økonomiarbeidet, at roller og ansvar i økonomiarbeidet er avklart og at det rapporteres om utviklingen i økonomien.

Vennesla kommune hadde i 2023 et positivt netto driftsresultat på ca. 16 millioner kroner. Dette gir en resultatgrad (netto driftsresultat i % av driftsinntektene) på ca. 1%, og er innenfor kommunens vedtatte målsetting. Nettodriftsresultat er bedre enn opprinnelig budsjett for 2023, hovedårsaken til dette er betydelig økning av kraftrelaterte inntekter (Konsesjonskraft og utbytte fra Å Energi AS), høyere frie inntekter (skatt og rammetilskudd) samt bedre avkastning på finanskapitalen.

³¹ Kommunal og regionaldepartementet, *Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner*, hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/komm/okonomiplanveileder_krd_nett.pdf

³² Vennesla kommune, *Saksprotokoll kommunestyret, sak 24/20*, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/f7a0c810-95b1-4fe4-bb93-f9b9cb33197f>

Ved årsskiftet hadde kommunen ca 189 millioner kroner på generelt disposisjonsfond samt bufferfond for svingninger i finansmarkedene. Til sammen utgjør disse fondene 12,1 % av driftsinntektene, og kommunen oppfyller vedtatte måltall på 10 %. Videre utgjør investeringslånene i 2023 46,1 % av kommunens driftsinntekter. Dette betyr at kommunen nærmer seg kommunestyrets vedtatte måltall på 50 %.³³

Det fremgår videre av årsrapporten for 2023 at økonomistyringen innenfor den enkelte seksjon og resultatenheter har vært utfordrende. I forhold til budsjett er det et samlet negativt avvik på ca. 47,4 millioner kroner. Dette utgjør ca. 4,0 % av de totale netto driftsrammene. Det er store variasjoner mellom enhetene, og det er spesielt tjenestene innenfor oppvekstområdet og helse- og omsorgsområdet som har hatt store utfordringer med å holde budsjettet.

Kommunestyret har i økonomiplanperioden lagt til grunn at kommunens driftsutgifter må reduseres med ca. 60 millioner kroner i løpet av de neste fire årene. Dette kommer i tillegg til at merforbruket i 2023 må reduseres betydelig. I flere av kommunens seksjoner legges det av den grunn opp til betydelige omstillingsprosesser i tiden som kommer, og det blir nødvendig å ha høyt fokus på økonomistyring i den enkelte seksjon og enhet. Det er i økonomiplan 2024-2027 lagt inn midler til en ny rådgiverstilling på økonomi, dette for å redusere sårbarhet og kunne ha økt fokus på enhetenes økonomistyring.

God økonomistyring er vesentlig for at kommunen forvalter ressursene på best mulig måte. Risiko og vesentlighet vurderes som middels til høy.

Offentlige anskaffelser (RoV = M)

Norske kommuner må følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Loven skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser og sikre at det offentlige opptrer med integritet, jf. anskaffelsesloven § 1. Videre skal reglene også bidra til å motvirke sosial dumping, ivareta miljøhensyn og motvirke brudd på menneskerettighetene.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Ikke tilstrekkelig kompetanse og kjennskap til regelverket
- Mangelfulle retningslinjer/rutiner
- Manglende etterlevelse av retningslinjer/rutiner
- Utilstrekkelig planlegging
- Uklar ansvars-/rollefordeling
- Ressurssituasjonen og tidsaspektet
- Mangelfull internkontroll
- Komplisert regelverk

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Anskaffelsesregelverket er komplisert, dette krever at kommunen har god kompetanse og forståelse av regelverket. Konsekvensene av at regelverket ikke blir fulgt, vil kunne være at kommunen ikke får varer og tjenester til gunstigst pris og på mest fordelaktige vilkår. Sannsynligheten for at dette skjer vil være avhengig av kommunens kompetanse og ressurser på innkjøpsfeltet.

Av kommunens økonomireglement, fremgår også kommunens reglement for innkjøp av varer og tjenester. Dette ble vedtatt av kommunestyret i mai 2018, og skal bidra til

³³ Vennesla kommune, *Årsrapport 2023*, hentet fra https://pub.framesikt.net/2023/vennesla/mr-202312-%C3%A5rsrapport_2023_vennesla_kommune/#/generic/summary/foreword-2

å sikre at alle anskaffelser i kommunen utføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Reglementet er tilgjengelig for alle ansatte i kommunens kvalitetssystem, Compilo. Videre er Vennesla kommune en del av innkjøpssamarbeidet OFA IKS (Offentlig fellesinnkjøp Agder). I møte med kommuneadministrasjonen opplyses det om at kommunen den senere tiden har styrket bemanning/ressurssituasjonen på feltet og ansatt en ny innkjøpsrådgiver.

Revisjonen undersøkte i 2017 hvordan Vennesla kommune overholdt reglene om offentlige anskaffelser, med ekstra fokus på teknisk enhet. Revisjonen undersøkte 18 anskaffelser av ulike art og verdi, og revisjonens hovedinntrykk var at Vennesla kommune i det vesentligste ivaretok de grunnleggende krav til offentlige anskaffelsesprosedyrer. I undersøkelsen fant vi noen avvik, men revisjonens oppfatning var likevel at kommunen hadde forståelse for grunnleggende hensyn i anskaffelsesregelverket³⁴.

Kommunens etterlevelse av lov om offentlige anskaffelser vil være vesentlig både av økonomiske hensyn, men også for å forebygge misligheter og sikre tillit og omdømme blant ansatte og innbyggere. Til tross for at kommunen har iverksatt risikoreduserende tiltak på området, vet vi av erfaring at dette generelt sett er et utfordrende område for kommunene. Revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som middels.

2.3.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Økonomiseksjonen

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Overordnet økonomistyring	Middels/høy
Offentlige anskaffelser	Middels

³⁴ Agder kommunerevisjon IKS, *Etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser i Vennesla kommune*, <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2024/08/Rapport-om-offentlige-anskaffelser-Vennesla-kommune-2017.pdf>

2.4 Seksjon for oppvekst og inkludering

Seksjon for oppvekst og inkludering har ansvar for overordnet faglig utvikling, strategisk planlegging og koordinering av de kommunale tjenestene innenfor barnehage, skole og barn og unges oppvekstvilkår. Seksjonen er også tillagt et overordnet ansvar i forhold til levekår og flyktningtjenesten.

Følgende enheter er tilknyttet seksjonen:

- Eikeland oppvekstsenter
- Kvarstein skole
- Skarpengland skole
- Moseidmoen skole
- Vennesla skole
- Vennesla ungdomsskole
- Vennesla voksenopplæring
- Barnestua barnehage
- Klokkestua barnehage
- Smååsane barnehage
- Solsletta barnehage
- NAV Midt-Agder
- Enhet for barn og familie

Barnefattigdom (RoV = M/H)

I Norge har man ikke et offisielt mål på fattigdom eller en fattigdomsgrense. En sentral indikator for å måle barnefattigdom er andelen barn (0-17 år) i husholdninger med vedvarende lavinntekt. I EU og i norsk statistikk settes grensen for lavinntekt til 60 % av medianinntekten i samfunnet. Husholdninger som har en inntekt som er lavere enn 60 % av medianinntekten over tre år, regnes som husholdninger med vedvarende lavinntekt³⁵.

På landsbasis bor over 1 av 10 barn i Norge i husstander med vedvarende lavinntekt. Ikke alle som lever i lavinntektsfamilier opplever fattigdom, men det å vokse opp i en familie med vedvarende økonomiske vansker innebærer *økt risiko* for å oppleve negative konsekvenser av fattigdom.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende fokus på tematikken – politisk eller administrativt
- Begrenset kompetanse på fagfeltet
- Manglende målsettinger/oppfølging av målsettinger
- Uklar ansvarsfordeling/rollefordeling
- Mangelfullt samarbeid og koordinering på tvers av tjenester/med frivilligheten
- Begrensede tilgjengelige tiltak
- Målbarehet/effekt av tiltakene
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko og vesentlighetsvurdering:

At barn og unge vokser opp med risiko for fattigdom, har konsekvenser for det enkelte barn og familiene som opplever dette, men også for samfunnet som sådan. Det kan blant annet påvirke helse, skolegang, muligheter på arbeidsmarkedet, relasjonsbygging og inkludering.³⁶ Det er videre en risiko for at barn som vokser opp i familier med en vanskelig økonomisk situasjon fortsetter å ha økonomiske vanskeligheter når de selv blir voksne. Konsekvensene av å vokse opp i en familie med vedvarende lav inn-

³⁵ Les mer om dette her https://bufdir.no/Familie/Fattigdom/Ny_Barnefattigdom_i_Norge/

³⁶ Bufdir, Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier. Hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/produktter/veileder-fattigdom/>

tekt kan dermed vise seg både på kort og lang sikt. Sannsynligheten for at risikofaktorene inntreffer avhenger blant annet av organiseringen i kommunen, hvilke tiltak som iverksettes og samarbeidet mellom ulike sektorer og lokalsamfunnet/frivilligheten.

Kontrollutvalget har spilt inn temaet *utenforskap* til denne risiko- og vesentlighetsvurderingen. Utenforskap er et sammensatt begrep, men kan blant annet relateres til barnefattigdom/vedvarende lavinntekt.

Tabellen nedenfor viser oversikt over barn i husholdninger med vedvarende i Vennesla, Agder og landet for øvrig.

	2018	2019	2020	2021	2022
Vennesla	13,1 %	13,8 %	13,7 %	14,2 %	12,8 %
Agder	12,9 %	13,5 %	13,5 %	13,3 %	12,5 %
Norge	11,3 %	11,7 %	11,7 %	11,3 %	10,6 %

Kilde: Bufdir – barnefattigdom kommunemonitor.³⁷

Tabellen viser at Vennesla kommune over tid har ligget over landsgjennomsnittet, og noe over snittet for fylket. Siste rapportering for 2022 viser at det har vært en nedgang i både Vennesla, fylket og landet.

Forskningen på barnefattigdom viser blant annet til at barn og unge selv uttaler at det verste med å være fattig, er at man ikke kan delta på det andre kan.³⁸ Vennesla kommune har over lengre tid hatt fokus på denne tematikken, og det fremgår av årsmeldingen for 2023 at kommunen har iverksatt ulike tiltak for barn og unge i lavinntektsfamilier. Det vises blant annet til at familier som er i kontakt med NAV skal få tilbud om individuell oppfølging for å sikre at barn og ungdom har tilgang til fritidsaktiviteter og tilbud på linje med andre på sin alder, det er etablert klippekort til bruk i svømmehallen og kulturhuset samt at lag og foreningers mulighet til å søke om tilskudd til fritidsaktiviteter er styrket.³⁹

Videre har kommunestyret vedtatt at det skal innføres «fritidskort» fra høsten 2024. Målet med fritidskortet er at alle barn skal få mulighet til å delta i fritidsaktiviteter uavhengig av familiens økonomi. Et velfungerende kollektivtransporttilbud kan være avgjørende for deltagelsen, og kommunestyret også vedtatt et pilotprosjekt med «AKT-svipp⁴⁰» for barn og unge.

Konsekvensene av barnefattigdom kan være alvorlige for det enkelte barn og familie, men konsekvensene kan også bli omfattende for samfunnet og kommunen. Det kan derfor være aktuelt å se nærmere på hvordan Vennesla kommune jobber med denne tematikken, revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

³⁷ Vedvarende lavinntekt måles over en periode på tre år. 2022 er fra siste rapportering som kom i juni 2024.

³⁸ Bufdir, *Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier*. Hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkt/veileder-fattigdom/>

³⁹ Vennesla kommune, *Årsmelding 2023*, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/9ea7e15d-d483-4cff-a915-9e2460d6403a>

⁴⁰ AKT Svipp er et prøveprosjekt som er opprettet for å forbedre transporttilbudet og gi nye reisemuligheter til reisende i ulike områder på Agder. Tilbudet varierer fra kommune til kommune, men felles er at AKT Svipp er en samkjøringstjeneste som baserer seg på at turene forhåndsbestilles.

Barnevernsreformen; tidlig innsats og forebyggende arbeid (RoV = H)

Barnevernsreformen, også kalt oppvekstreformen, trådte i kraft 01.01.2022. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.⁴¹

I kapittel 15 i ny barnevernslov tydeliggjøres det at det er kommunen som har ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer, jf. § 15-1. Videre fremgår det at kommunestyret skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid, denne skal beskrive hva som er målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen samt hvordan etatene skal samarbeide.

Kontrollutvalget har spilt inn temaet «utfordringer innen oppvekst» til denne risiko- og vesentlighetsvurderingen. I vedtaket er det ikke spesifisert hvilke utfordringer som menes, men revisjonen antar at det kan sees i sammenheng med kommunens forebyggende arbeid innenfor oppvekstfeltet.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Begrenset fokus på tidlig innsats og forebygging
- Mangelfulle mål og planer for det forebyggende arbeidet
- Manglende oppfølging av planer i praksis
- Uklar ansvarsfordeling/rollefordeling
- Begrenset samarbeid mellom ulike etater – både interne og eksterne
- Mangelfull styring/koordinering
- Ressurssituasjonen i kommunen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av at overstående risikofaktorer inntreffer kan medføre at barn, unge og deres foresatte ikke får den hjelpen og støtten de har behov for på et tidligst mulig tidspunkt. Dette kan medføre at vanskene blir unødvendige store, vedvarer over lang tid eller at det oppstår tilleggsvansker.

Vennesla kommune vedtok i januar 2024 planen «Sterkere sammen- plan for tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats for barn, unge og familier 2023-2025». Planen skal bidra til å sikre at barn og unge som trenger hjelp, blir oppdaget tidlig og får hjelp - uavhengig av hva utfordringene gjelder og hvor tjenestene er organisert. For å nå målsettingen i oppvekstreformen har kommunen etablert tre hovedsatsingsområder:

- Tverrfaglige samarbeidsstrukturer – ny organisering
- Styrking av tidlig innsats og forebygging
- Kompetanseutvikling⁴².

Det er videre i planen beskrevet ulike samarbeidsstrukturer som kommunen har i dag. Det er også laget en systematisk oversikt over alle forebyggende tiltak som tilbys i kommunen, hvor det er spesifisert hvem som er målgruppen for tiltaket og hvilken etat(er) som har ansvaret.

⁴¹ Bufdir, *Hva er barnevernsreformen*, hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/barnevern-oppvekst/barnevernsreformen/hva-er-barnevernsreformen/>

⁴² Vennesla kommune, «Sterkere sammen; Plan for tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats for barn, unge og familier», hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/53ce54ef-baa5-4b1a-b033-f99278fb2de4>

Hvordan kommunen arbeider med tidlig innsats og forebygging er av høy vesentlighet. Dette området er også tett koblet opp mot utenforskap, som er et sentralt satsingsområde for kommunen. Som følge av at oppvekstreformen er relativt ny og at kommunen arbeider med å implementere plan for tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats, kan det være hensiktsmessig at et slikt forvaltningsrevisjonsprosjekt først gjennomføres mot slutten av perioden. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehager (RoV = M)

Barn under skolepliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp fra kommunen dersom de har særlig behov for det jf. barnehageloven § 31. Formålet er å gi barnet tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring i for eksempel språklige og sosiale ferdigheter.

Mulig risikofaktorer kan være:

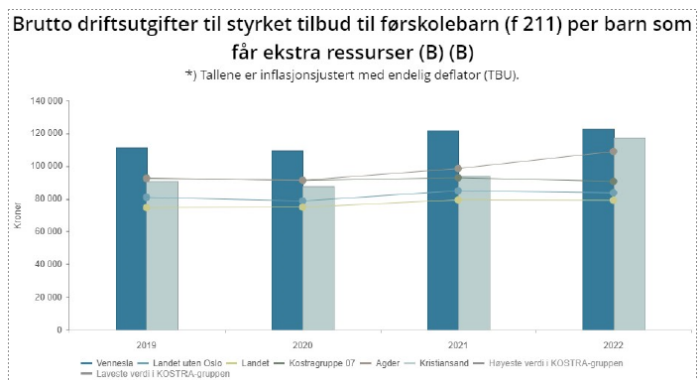
- Begrenset kompetanse hos ansatte i barnehagene om hvem som kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp
- Manglende samarbeid med foreldre, PPT og evt. andre instanser
- Individtenkning fremfor systemtenkning
- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Manglende vedtak og/eller oppfølging av vedtak
- Presset ressursituasjon/bemanningssituasjon
- Mangelfull internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene vil kunne være at barn ikke får den hjelpen og støtten de har behov for på et tidligst mulig tidspunkt. At barn og unge får rett hjelp til rett tid, er av høy vesentlighet for å forebygge vansker på et senere tidspunkt. Dette innebærer at kommunen må ha fokus på at de som har krav på spesialpedagogisk hjelp får dette, samtidig som de jobber med å tilpasse det ordinære tilbudet for å sikre at flest mulig blir inkludert

På landsbasis hadde 3,6 % barn vedtak om spesialpedagogisk hjelp i 2023. Det har vært en svak og jevn økning i andelen barn som får spesialpedagogisk hjelp de siste fem årene⁴³.

Det fremgår av kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler (2022-2023)⁴⁴ at Vennesla har høyere kostnader til barn som får styrket tilbud (her inngår både minoritetsspråklige barn og barn med enkeltvedtak) i barnehagene enn kommuner de sammenligner seg med. Det skrives at det er sammensatte årsaker til dette; det skyldes en kombinasjon av barn med komp-

⁴³ Udir, *Fakta om barnehager i 2023*, hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/2024/fakta-om-barnehager-2023/spesialpedagogisk-hjelp/#36-prosent-av-barna-far-spesialpedagogisk-hjelp>

⁴⁴ Vennesla kommune, *Kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler 2022-2023*, hentet fra <https://einn-syn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/96636506-c0e8-4aed-a87e-24f059d70aaa>

lekse behov/diagnoser som krever store ressurser og et behov for større grad av systemtenkning i feltet. Det fremgår videre at det er igangsatt en tverrfaglig arbeidsgruppe ledet av PPT, der spesialpedagog, barnehager, seksjon for oppvekst og inkludering og tillitsvalgte skal se nærmere på arbeidet de gjør på feltet. Målsettingen er på sikt at kommunen skal få ned antall enkeltvedtak og frigjort mer tid og ressurser til å jobbe mer med universelle og systemiske tiltak⁴⁵.

Revisjonen har fått informasjon om at det skal gjennomføres et tilsyn fra Statsforvalteren innenfor temaet spesialpedagogisk hjelp og internkontroll høsten 2024. Dette bidrar til å redusere risikoen på feltet og revisjonen vurderer det som mindre hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på nåværende tidspunkt. Det kan imidlertid være aktuelt for kontrollutvalget å følge opp tilsynet når funn og endelig rapport foreligger. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels.

Psykososialt barnehagemiljø (RoV = M/H)

I 2021 ble det lovfestet at alle barn har rett til et godt og trygt barnehagemiljø. Det fremgår av barnehageloven § 41 at barnehagen ikke skal godta krenkelser som ute-stenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som jobber i barnehagen, skal gripe inn dersom et barn utsettes for slike krenkelser. Barnehagen skal videre forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å kontinuerlig arbeide for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna, jf barnehageloven § 41 annet ledd.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Lite fokus på psykososialt barnehagemiljø
- Manglende kartlegging av barnas barnehagemiljø
- Kompetanse og kjennskap til regelverket
- Mangelfulle retningslinjer/rutiner
- Manglende oppfølging av retningslinjer/rutiner
- Begrenset samarbeid med foresatte
- Ressurs- og bemanningssituasjon i kommunen/barnehagen
- Avvik og avvikshåndtering/internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan bli alvorlige. At barn ikke opplever et godt og trygt barnehagemiljø, kan påvirke barns livskvalitet, helse, trivsel og læring. Konsekvensene av mobbing handler ikke bare om hvordan barn påvirkes i barnehagen, men også senere i livet⁴⁶.

Hvordan barnehagene jobber med forebygging og hvordan de undersøker og håndterer eventuelle saker, er av stor betydning. Vennesla kommune reviderte handlingsplanen for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø i juni 2023. Handlingsplanen skal være retningsgivende for barnehagenes arbeid for et trygt og godt miljø, men det fremheves samtidig at det er de voksnes holdninger, sensitivitet, kunnskap og handlinger som er avgjørende for realiseringen av et godt og trygt miljø⁴⁷. I handlingsplanen er

⁴⁵ Vennesla kommune, *Kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler 2022-2023*, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/96636506-c0e8-4aed-a87e-24f059d70aaa>

⁴⁶ Aaseth et al, *Mobbing i norske barnehager – en kunnskapsoversikt*, hentet fra <https://www.uis.no/sites/default/files/inline-images/i1L2vPIFizkg8npPwppVlriAja3B7imtEgo8KMktfZdV286gMd.pdf>

⁴⁷ Vennesla kommune, *Handlingsplan for et godt og trygt barnehage- og skolemiljø*, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i6b56cc05-11d1-4f5d-b4c5-6c010f336d1f/handlingsplan-for-et-godt-og-trygt-barnehage-og-skolemiljo-2023.pdf>

det utarbeidet et årshjul for barnehagenes arbeid med psykososialt barnehagemiljø, og det ligger informasjon/rutiner om hvordan barnehagene skal jobbe for å overholde aktivitetsplikten. I tillegg er det utarbeidet ulike maler og sjekklister.

Resultatet fra foreldreundersøkelsen for barnehager i 2023⁴⁸, viser at barns trivsel i Vennesla kommune er på likt nivå som landsgjennomsnittet (score 4,7 av 5 mulige). Revisjonen har ikke funnet annen statistikk/informasjon om barnas psykososiale miljø i barnehagen. Det fremgår imidlertid at det på landsbasis har vært en økning i saker som omhandler utestenging, vold og trakassering i barnehagene.⁴⁹

Barnehagenes arbeid med psykososialt barnehagemiljø krever kontinuerlig fokus og innsats. Revisjonen opplever at Vennesla kommune har fokus på inkludering og forebygging av mobbing i barnehagene gjennom eget planverk og rutiner. Som følge av at konsekvensene for barn som opplever mobbing/krenking kan bli så alvorlige, vurderer revisjonen likevel risiko og vesentlighet på området som middels til høy.

Spesialundervisning i grunnskolen (RoV = H)

Elever som ikke har eller ikke kan få tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1.

Prinsippet om tilpasset opplæring står sentralt i den norske skolen og det fremgår av opplæringsloven § 1-3 at opplæringen skal tilpasses den enkeltes evner og forutsetninger. Dette gjelder både for dem som følger ordinær opplæring og for dem som mottar spesialundervisning. Tilpasset opplæring skal videre ivareta prinsippet om inkludering i skolen, og innebærer at alle elever skal ha tilhørighet til en klasse og ta del i felleskapet⁵⁰.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Lite fokus på forebygging og tidlig innsats
- For høyt fokus på spesialundervisning fremfor tilpasning i ordinær undervisning
- Begrenset kompetanse hos ansatte
- Utilstrekkelig samarbeid med foreldre
- Begrenset samarbeid med PPT
- Manglende vedtak/oppfølging av vedtak
- Ressurssituasjonen i skolen
- PP-tjenestens ressurser og muligheter til å følge opp
- Økonomi

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av overnevnte risikofaktorene vil kunne være at barn og unge ikke får den hjelpen og støtten de har behov for på et tidligst mulig tidspunkt. Dette kan medføre at vanskene blir unødvendig store og at det oppstår tilleggsvansker og kostnader i fremtiden.

⁴⁸ Udir, *Foreldreundersøkelsen 2023*, hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/foreldreundersokelsen-i-barnehager-resultater/>

⁴⁹ Fvn, *Foreldreutvalget; økning i saker om mobbing i barnehagen*, hentet fra <https://www.fvn.no/norgeogverden/i/9z6pvW/foreldreutvalget-oekning-i-saker-om-mobbing-i-barnehagen>

⁵⁰ Udir, *Tilpasset opplæring*, hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/>

Det fremgår av kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler 2022-2023 at Venneslaskolen har som hovedfokus å tilby flest mulig elever tilpasset opplæring i ordinær undervisning. Kommunen har som mål å drive en undervisning som er så god at den favner elevene etter deres behov og forutsetninger. Samtidig vil det alltid være elever i skolen som strever i så stor grad at de har behov for ekstra oppfølging i form av spesialundervisning⁵¹.

Tabellen viser oversikt over elever med enkeltvedtak om spesialundervisning i Vennesla kommune. Disse tallene er fra skoleåret 2022-2023, og det er ikke oppgitt nyere tall i årsmeldingen for 2023. Kommunen opplyser imidlertid i

År	Gutter %	Jenter %	Alle elever %
2018-2019	10,64	5,04	7,89
2019-2020	10,41	5,19	7,80
2020-2021	9,20	4,46	6,82
2021-2022	9,3	4,5	6,9
2022-2023	9,5	5,5	7,55

Kilde: GSI (gjelder offentlig skole)

møte med revisjonen at det er en økning i vedtak om spesialundervisning, samt en økning i elever som trenger tett oppfølging grunnet medisinske diagnoser. På landsbasis hadde om lag 8 % av alle elever i grunnskolen vedtak om spesialundervisning for skoleåret 2023-2024.⁵²

Vennesla kommune har over flere år hatt fokus på å redusere spesialundervisningen og styrke den ordinære opplæringen. Kommunen har nylig jobbet med organisering og struktur for å sikre en mer inkluderende praksis i skole og barnehage, der målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole. Det er for neste skoleår endret organisering og gjennomføring av tilpasset opplæring og spesialundervisning på den enkelte skole. Dette arbeidet er gjort i samarbeid med PPT og seksjon for oppvekst⁵³.

Revisjonen har tidligere gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjekter på dette området; i 2013 gjennomførte vi et forvaltningsrevisjonsprosjekt som tok for seg problematikken knyttet til spesialundervisning og til den generelt tilpassede opplæringen i Venneslaskolen. Utgangspunktet for prosjektet var at andelen elever som fikk spesialundervisning i Vennesla kommune over tid hadde ligget klart høyere enn landsgjennomsnittet, gjennomsnittet for Vest-Agder samt gjennomsnittet for KOSTRA-gruppe 81, og at særlig ungdomstrinnet kom dårlig ut. Revisjonen ga den gang fire anbefalinger for kommunens videre arbeid med tematikken, og det ble i 2016 gjennomført en oppfølgende undersøkelse av hvordan kommunen hadde arbeidet med feltet⁵⁴.

At barn og unge får rett hjelp til rett tid, er av høy vesentlighet for å forebygge vansker på et senere tidspunkt. Dette innebærer at kommunen må ha fokus på at de som har krav på spesialundervisning får dette, samtidig som de jobber med å tilpasse den ordinære opplæringsopplegget slik at flest mulig blir inkludert. Som følge av utviklingen på

⁵¹ Vennesla kommune, *Kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler 2022-2023*, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/96636506-c0e8-4aed-a87e-24f059d70aaa>

⁵² Bufdir, *Utdanning*, hentet fra <https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/funksjonsnedsettelse/funksjonsnedsettelse-utdanning>

⁵³ Vennesla kommune, *Sak 45/2024: Det økonomiske utfordringsbildet i oppvekstsektoren*, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/6f28ecb0-62a6-4b66-97cc-7a1eb8c09f1b>

⁵⁴ Les mer her <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/05/Spesialundervisning-tilpasset-oppl%C3%A6ring-og-res-surstildelingsmodell-i-Vennesla-kommune.pdf> og her <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/02/Rapport-Forvaltnings-revisjon-2016-Underveisvurdering-I%C3%A6ringsmilj%C3%B8-Vennesla.pdf>

feltet, ga kommuneadministrasjonen innspill på at dette er et område som det igjen kan vært hensiktsmessig å se nærmere på. Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som høy.

Psykososialt miljø i skolen (RoV = M/H)

Kapittel 9A i opplæringsloven omhandler elevene sitt skolemiljø. Her fremgår det at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering, og har plikt til å jobbe kontinuerlig og systematisk med skolemiljøet.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Kompetanse og kjennskap til regelverket
- Begrenset fokus på forebygging
- Presset bemannings-/ressurssituasjon
- Mangelfull kartlegging av elevenes skolemiljø
- Begrenset samarbeid med elever/foresatte
- Lite samarbeid mellom skolen og andre aktører
- Mangelfulle tiltaksplaner/oppfølging av tiltaksplaner

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan bli alvorlige. At barn og unge ikke opplever et godt og trygt skolemiljø kan medføre risiko for økt fravær fra skolen og dårligere skoleprestasjoner. Videre viser forskning at mobbing også har sammenheng med helseproblemer og sosiale vansker.⁵⁵

Hvordan skolene jobber med forebygging og hvordan de undersøker og håndterer eventuelle saker, er av stor betydning. Vennesla kommune reviderte i juni 2023 handlingsplanen for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. Handlingsplanen skal være retningsgivende for skolenes arbeid for et trygt og godt miljø, men det fremheves samtidig at det er de voksnes holdninger, sensitivitet, kunnskap og handlinger som er avgjørende for realiseringen av et godt og trygt miljø.⁵⁶ I handlingsplanen er det utarbeidet et årshjul for skolenes arbeid med psykososialt skolemiljø, og det ligger informasjon/rutiner for hvordan skolene skal jobbe for å overholde aktivitetsplikten. I tillegg er det utarbeidet sjekklister og maler.

Det fremkommer av Elevundersøkelsen 2022/2023 at elevene på 7. trinn i Vennesla kommune i større grad trives på skolen (4,4 av 5) sammenlignet med gjennomsnittet for landet (4,1 av 5). Elevene på 10. trinn i Vennesla kommune trives imidlertid i noe mindre grad på skolen (3,9 av 5) sammenlignet med gjennomsnittet for landet (4,1 av 5).

⁵⁵ Breivik, K., Bru, E., Hancock, C., Idsøe, E. C., Idsøe, T., & Solberg, M. E., *Å bli utsatt for mobbing; En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*, hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/2017/a-bli-utsatt-for-mobbing---en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak.pdf>

⁵⁶ Vennesla kommune, *Handlingsplan for et godt og trygt barnehage- og skolemiljø*, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/l6b56cc05-11d1-4f5d-b4c5-6c010f336d1f/handlingsplan-for-et-godt-og-trygt-barnehage-og-skolemiljo-2023.pdf>

Når det gjelder mobbing, fremgår det følgende av kommunens kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler 2022-2023. Tabellen viser at det har vært en økning i mobbing fra 21/22 til 22/23 i Vennesla kommune, denne tendensen gjelder også på landsbasis. Vennesla kommune ligger nå på landsgjennomsnittet både for 7.trinn og for 10.trinn.

7. trinn	Vennesla 20-21	Vennesla 21-22	Vennesla 22-23	Nasjonalt 22-23
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)	10,5	6,6	8,3	8,3
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)	1,1	1,1	1,5	1,5
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)	4,7	3,3	3,8	3,8

Kilde: Analysebrettet

10.trinn	Vennesla 20-21	Vennesla 21-22	Vennesla 22-23	Nasjonalt 22-23
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)	7,4	4,1	5,5	5,5
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)	3,7	2,2	3,0	3,0
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)	3,7	2,2	3,0	3,0

Kilde: Analysebrettet

Statsforvalteren i Agder gjennomførte i 2021 et tilsyn med Vennesla kommune (Vennesla ungdomsskole) der temaet for tilsynet var kommunens arbeid for å sikre et godt og trygt skolemiljø. I tilsynet ble kommunens internkontroll og praksis knyttet til opplæringslovens bestemmelser undersøkt. Av tilsynsrapportens sammendrag fremgår det følgende:

Gjennom tilsynet fant vi at kommunen ikke overholder regelverket på alle kontrollområder jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5 og kommuneloven § 25-1. Vi har funnet at Vennesla ungdomsskole dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle varslingsplikten, og at de ansatte ved skolen vet at de må vurdere i den enkelte sak hvor raskt de skal varsle. Vennesla ungdomsskole og Vennesla kommune gjør ikke de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes. De har ikke sannsynliggjort at de dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten i tråd med regelverket. Vi finner ikke at Vennesla kommune har en internkontroll som gjennom felles standarder og system sikrer at alle som arbeider ved skolen oppfylder plikten til å varsle eller plikten til å undersøke ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller blir krenket av en som arbeider på skolen⁵⁷.

Vennesla kommune fulgte opp påleggene som ble gitt av Statsforvalteren, og Statsforvalteren avsluttet tilsynet som følge av dette.

Skolens arbeid med psykososialt skolemiljø krever kontinuerlig fokus og innsats. Revisjonen opplever at Vennesla kommune har fokus på inkludering og forebygging av mobbing i skolene gjennom eget planverk og rutiner. Det har videre blitt gjennomført et tilsyn fra Statsforvalteren i 2021, som bidrar til å redusere risikoen på feltet. Samtidig vil konsekvensene av mangelfull oppfølging på dette området bli store for dem det gjelder, og sett i lys av utviklingen i mobbetallene vurderer revisjonen risiko og vesentlighet som middels til høy.

⁵⁷ Statsforvalteren i Agder, *Tilsynsrapport vedtak; tilsyn med kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø*, s.2, hentet fra <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=41910e75-7736-4a75-9d75-8cd8d47d13ae>

Bosetting og integrering av flyktninger (RoV = M)

Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) med tilhørende forskrifter regulerer kommunens ansvar for tjenester til innvandrere med oppholdstillatelse etter 1.januar 2021⁵⁸. Av lovens formålsparagraf fremgår det følgende:

Formålet med loven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet, jf. integreringsloven § 1.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Lite forutsigbart felt (mtp. planlegging og budsjettering – antall som bosettes i kommunen)
- Variert målgruppe vs. individuell tilpasning
- Manglende målsettinger/strategier/retningslinjer på feltet
- Ikke tilstrekkelig egnede boliger
- Berører flere av kommunens tjenestetilbud
- Mangelfullt samarbeid/koordinering mellom kommunale etater og/eller med frivilligheten/næringslivet
- Økonomisk situasjon/ressurssituasjonen i kommunen

Risiko og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av at risikofaktorene inntreffer vil kunne være dårligere integrering, lavere deltakelse i arbeidsliv og sosiale utfordringer med tilhørende økonomiske konsekvenser for den enkelte og for kommunen.

Vennesla kommune har hatt følgende bosettingstall de siste fem årene:

- 2020 – bosatt 14 flyktninger
- 2021 – bosatt 19 flyktninger
- 2022 – bosatt 118 flyktninger (anmodet om 125, vedtatt 125)
- 2023 – bosatt 108 flyktninger (anmodet om 140, vedtatt 100)
- 2024 – bosatt 34 flyktninger per 07.05.24 (anmodet om 110, vedtatt 50)

Flyktingavdelingen i NAV Midt-Agder har ansvar for bosetting og kvalifisering av flyktninger i Vennesla kommune. Avdelingen jobber tett sammen med Vennesla voksenopplæringscenter, skole, barnehager, beredskapskoordinator, kommunehelsetjenesten, boligrådgiver og frivillige organisasjoner for å sikre en best mulig bosetting- og kvalifiseringsprosess⁵⁹. Det fremkommer at kommunen gjennom flere år med bosetting av flyktninger har opparbeidet seg kompetanse i mange enheter. Kommune opplever at de holder et godt faglig nivå i alle funksjoner, og har et godt grunnlag for å lykkes med fortsatt bosetting⁶⁰.

Siden krigen i Ukraina eskalerte i februar 2022, har kommunen tatt imot om lag 250 flyktninger. 95 % av disse har vært fra Ukraina. Et så høyt mottak av flyktninger legger

⁵⁸ For personer som har fått oppholdstillatelse før 1. januar 2021 gjelder introduksjonsloven fra 2003.

⁵⁹ Vennesla kommune, *Flyktingavdelingen i Vennesla*, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/tjenester/bolig-og-sosiale-tjenester/flyktninger-og-bosetting/>

⁶⁰ Vennesla kommune, *Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/budsa/orgstructuremain/114>

press på kommunale tjenester, særlig innenfor bolig, NAV, oppvekst og helse. Administrasjonen fremhever likevel at bosettingen totalt sett har gått bra de siste årene; mange har funnet seg til rette i lokalsamfunnet, lært språk og skaffet seg arbeid. Det er imidlertid en utfordring at bare om lag halvparten av de som ble bosatt i 2022 (i arbeidsfør alder), er kommet ut i lønnet arbeid. Dette betyr at det fremdeles er mange som er avhengige av kommunale ytelser, og kommunen må påregne betydelige utgifter til økonomisk sosialhjelp i tiden fremover. Kommunen ser imidlertid at yrkesdeltakelsen er økende etter hvert som flere lærer seg språket og kommer i kontakt med arbeidsgivere⁶¹.

Bosetting og integrering av flyktninger er av høy vesentlighet for kommunen. Revisjonen opplever at kommunen har stort fokus på feltet, og samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

Økonomisk sosialhjelp (RoV = M)

Kommunene har ansvar for å fremme sosial og økonomisk trygghet, bedre levekårene til vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling samt forebygge sosiale problemer, jf. sosialtjenesteloven § 1.

De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Stønadene bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpne, Jf. sotjl § 18

Økonomisk stønad (sosialhjelp) skal sikre at alle har tilstrekkelig midler til livsopphold. Retten til sosialhjelp utløses først når alle andre muligheter for forsørgelse er vurdert, for eksempel gjennom arbeid, andre økonomiske rettigheter eller egne midler.⁶²

Mulig risikofaktorer kan være:

- Ansatte kjennskap til regelverket
- Ressurs- og bemanningssituasjonen
- Mangelfulle rutiner og praksis for søknadsbehandling og vedtak
- Mangelfull kartlegging
- Mangelfulle individuelle vurderinger
- Begrenset journalføring/dokumentasjon
- Mangelfull internkontroll

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene kan være at brukere ikke får de tjenester som de har krav på, samtidig som det medfører risiko for at det reelle behovet ikke blir avdekket eller at det blir iverksatt riktige tiltak. Videre vil en høy andel sosialhjelpsmottakere påvirke økonomien i kommunen. Økonomisk sosialhjelp skal være en midlertidig løsning, og det er en utfordring dersom personer har økonomisk sosialhjelp som viktigste inntektskilde over tid.

Tabellen nedenfor viser utbetalingen i økonomisk sosialhjelp for 2023, 2022 tall er satt i parentes. Tallene er hentet fra NAV Midt-Agders årsrapport for 2023.

⁶¹ Vennesla kommune, Sak 47/24 i kommunestyret; Økt bosetting av flyktninger i 2024, hentet fra <https://einnsyn.no/moete-mappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2F3e2334e7-6be0-4438-aadd-611abcaa7176>

⁶² Rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV, hentet fra https://lovdata.no/nav/rundskriv/r35-00#KAPITTEL_5-2

Kommune	Økonomisk sosialhjelp (uten flyktninger)	Økonomisk sosialhjelp – flyktninger innenfor 5-års-perioden	Kvalifiseringsstønad	Totalt
Vennesla	8 833 699 (9 301 569)	7 265 526 (4 594 634)	3 602 211 (3 862 058)	19 701 436 (17 758 261)
Iveland	278 766 (386 753)	396 156 (690 834)	234 829 (+224 337 for lite fakturert i 2022) (127 674)	882 751 (+224 337 for lite fakturert i 2022) (1 205 261)
Åseral	124 342 (84 681)	748 114 (343 687)	228 915 (165 519)	1 101 371 (593 687)
Bygland	201 679 (95 337)	623 301 (0)	0	949 793 (95 337)
Valle	74 024 (153 722)	293 679 (175 921)	0	367 703 (329 643)
Bykle	123 678 (147 096)	534 419 (238 650)	0	658 097 (385 746)

Tabellen viser at det har vært en nedgang i utbetaling av økonomisk sosialhjelp hvis man ser bort fra utbetalingen til flyktninger. Utbetaling av økonomisk sosialhjelp til flyktninger har derimot økt, dette gjelder for alle kommunene i NAV-samarbeidet. Det fremgår av årsrapporten at det er flere årsaker til dette, men den viktigste faktoren er at flere nå er ferdig med introduksjonsprogrammet og enten ikke har kommet i ordinært arbeid eller ikke har nok inntekt til å kunne forsørge seg og sin familie.⁶³ (Se tidligere tema i analysen om bosetting og integrering av flyktninger).

Revisjonen gjennomførte i 2023 et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tema barnefattigdom i Iveland kommune.⁶⁴ Som en del av prosjektet, så vi nærmere på i hvilken grad barn og unges behov hensyntas ved søknad om økonomisk sosialhjelp. Iveland kommune er en del av NAV Midt-Agder, og denne forvaltningsrevisjonsrapporten er dermed også av betydning for Vennesla kommune. Vår undersøkelse viste blant annet at det var mangler i kartleggingen av barn og unges behov/situasjon. Det var i liten grad dokumentert at det var foretatt konkrete og individuelle vurderinger av barnas behov. Statsforvalteren i Agder gjennomførte også et tilsyn med NAV Midt-Agder med samme tematikk i 2023. Også i Statsforvalterens tilsyn ble det påpekt at NAV ikke sikret systematisk kartlegging av barns behov og det manglet individuelle vurderinger i flere av de gjennomgåtte sakene.⁶⁵ Både revisjonen og Statsforvalter har anbefalt at det rettes økt fokus på å styrke internkontrollen i NAV Midt-Agder.

Selv om både revisjonen og Statsforvalteren har undersøkt saker med hovedfokus på kartlegging og vurdering av barn og unges behov, antas det at funnene også kan gjøre seg gjeldene i andre saker der søker ikke har barn. Som følge av at det nylig er gjennomført forvaltningsrevisjon og tilsyn, vurderer revisjonen at det er mindre aktuelt å

⁶³ NAV Midt-Agder, *Årsrapport 2023*, hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/458

⁶⁴ Agder kommunerevisjon IKS, *Barn i lavinntektsfamilier i Iveland kommune*, hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/01/Forvaltningsrevisjon-Barn-i-lavinntektsfamilier-i-Iveland-kommune.pdf>

⁶⁵ Helsetilsynet, *Rapport fra tilsyn med Vennesla kommune / NAV Midt-Agder*, hentet fra <https://www.helsetilsynet.no/tilsynsrapporter/agder/2023/vennesla-kommune-nav-midt-agder-ansvar-for-aa-ivareta-barns-behov-naar-familien-soeker-oekonomisk-stoenad-2023/>

gjennomføre en forvaltningsrevisjon av NAV Midt-Agder på nåværende tidspunkt. Revisjonen mener likevel at det kan være aktuelt å gjennomføre en oppfølgingsundersøkelse knyttet til økonomisk sosialhjelp mot slutten av perioden for å sikre at det foretas konkrete og individuelle vurderinger i den enkelte sak. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels.

2.4.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Seksjon for oppvekst og inkludering

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Barnefattigdom	Middels/høy
Barnevernsreformen; tidlig innsats og forebyggende arbeid	Høy
Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehager	Middels
Psykososialt barnehagemiljø	Middels/høy
Spesialundervisning i grunnskolen	Høy
Psykososialt miljø i skolen	Middels/høy
Bosetting og integrering av flyktninger	Middels
Økonomisk sosialhjelp	Middels

2.5 Seksjon for Helse og omsorg

Seksjon for helse og omsorg har ansvar for overordnet faglig utvikling, strategisk planlegging og koordinering av de kommunale helse – og omsorgstjenestene, legetjenesten, folkehelse og miljørettet helsevern.

Tilknyttet seksjonen er følgende enheter:

- Enhet for hjemmetjeneste
- Enhet for livsmestring
- Hovedkjøkkenet
- Hægelandsheimen omsorgssenter
- Venneslaheimen omsorgssenter
- Koordinerende og helsefremmende enhet

Aldrende befolkning (RoV = H)

Håndtering av en stadig aldrende befolkning er en nasjonal utfordring. I tiårene fremover vil andelen eldre i den norske befolkningen øke kraftig.

I årene frem til 2040 vil antallet innbyggere i Vennesla over 65 år øke med nesten 70 %, og det er gruppen av de aller eldste som øker mest. Gruppen 80-89 år øker med 112 %, mens gruppen over 90 år øker med 147 %. I samme tidsrom vil aldersgruppen 0-19 år bli redusert med ca 6 %, mens gruppen yrkesaktive 20-64 år øker med ca 4 %⁶⁶.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Begrenset fokus i kommunen – administrativt/politisk
- Utfordrer kommunens tjenestetilbud
- Manglende boliger/manglende investeringer i tilpassede boliger
- Bemanningsutfordringer/vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft
- Omstilling, evne og ressurser til å ta i bruk nye teknologiske løsninger/velferdsteknologi
- Økonomi

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av de demografiske endringene og den aldrende befolkningen må kunne anses å være store; økonomisk vil økt antall eldre i befolkningen gi lavere sysselsetting og svekke skattegrunnlagene, samt gi økte utgifter til pensjon. Dette vil skape utfordringer knyttet til finansieringen av det kommunale tjenestetilbudet. Tjenestemessig vil økt antall eldre i befolkningen medføre økt behov for helse- og omsorgstjenester og legge ytterligere press på tjenestene. Færre personer i arbeidsfør alder vil i tillegg kunne skape utfordringer knyttet til bemanning og rekruttering til sektoren.

Kontrollutvalget i Vennesla kommune har spilt inn temaet «fremtidige demografiske utfordringer» til denne risiko- og vesentlighetsvurderingen.

For å møte de demografiske endringene må kommunen «legge til rette for samhandling på tvers, jobbe på nye måter, gjøre informasjon lett tilgjengelig, kommunisere med

⁶⁶ Vennesla kommune, *Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/>

innbyggerne på flere ulike areaer samt mobilisere ressurser i samfunnet»⁶⁷. For å løse framtidens store utfordringer legger Vennesla vekt på at kommunen må være organisert så effektivt og målrettet som mulig, med et sterkere fokus på samskapning og digitalisering. Kommunen påpeker videre at de må ta i bruk ny teknologi og utvikle tjenestene i samspill med brukerne og frivillig sektor⁶⁸. Dette krever forankring i alle ledd av kommunens tjenester.

Revisjonen opplever at kommunen har høyt fokus på dette feltet. Selv om kommunen forbereder seg best mulig på den aldrende befolkningen, er dette et komplekst og krevende felt for alle norske kommuner. Revisjonen vurderer derfor risiko og vesentlighet som høy. Temaet er omfattende, dersom kontrollutvalget velger å bestille et slikt prosjekt vil det være nødvendig å konkretisere hva som eventuelt skal undersøkes nærmere.

Hjemmetjenesten (RoV = M/H)

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder blant annet helse- og omsorgstjenester i hjemmet jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1.

Kontrollutvalget har spilt inn temaet «hjemmebaserte tjenester» til denne analysen. Det er ikke i møtoreferatet gitt noen videre forklaring/informasjon om hva som menes, men revisjonen legger til grunn at dette gjelder kommunens enhet for hjemmetjeneste som blant annet gir hjemmetjeneste/hjemmesykepleie, praktisk bistand/hjemmehjelp, matlevering mv.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Etterlevelse av regelverket
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Oppfølging av rutiner/retningslinjer
- Mangelfulle vedtak – saksutredning/kartlegging mv.
- Mangelfull brukermedvirkning
- Bemannings-/rekrutteringsutfordringer
- Økonomi/ ressurssituasjonen i kommunen
- Fremtidig press på tjenesten

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

I forrige tema, «aldrende befolkning», har vi beskrevet overordnede utfordringer som Vennesla kommune står ovenfor innenfor helse- og omsorgssektoren. Disse utfordringene vil også kunne påvirke kommunens hjemmetjeneste.

I ny kommuneplan er *god helse* ett av satsingsområdene; et av hovedmålene innenfor dette satsingsområdet er å «lvareta innbyggere med behov for helsehjelp med riktige og tilpassede tjenester»⁶⁹.

Vennesla kommune har videre vedtatt en helse- og omsorgsplan. Målet med planen er å sikre at kommunen nå og fremover er i stand til å levere gode og målrettede helse-

⁶⁷ Vennesla kommune, *Plan for aktiv aldring og eldreomsorg 2022-2040*, s. 2. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i458512a0-0f11-4f89-a100-5f7b6c419504/plan-for-aktiv-aldring-og-eldreomsorg-2022-2040-1.pdf>

⁶⁸ Vennesla kommune, *Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/>

⁶⁹ Vennesla kommune, *Vennesla mot 2040 – kommuneplanens samfunnsdel 2024-2040*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i6899ad20-e855-4d32-9112-d4e9a1be8893/kommuneplanens-samfunnsdel-2024-2040.pdf>

og omsorgstjenester innenfor tilgjengelige rammer, samt tilpasse kommunens utgifter til et bærekraftig nivå. Av planen fremgår det blant annet at det er et mål at kommunens innbyggere holder seg friske og aktive og kan bo hjemme lengst mulig. Videre står det at «For fremtidsrettede og bærekraftige tjenester, må vi ha fokus på å venstreforskyve noe av ressursene fra øverste omsorgsnivå, til tjenestetilbud og innsatsen på de laveste trinnene i omsorgstrappen. En forutsetning for slik styrking er å fortsette arbeidet med å vri tjenestene fra å være institusjonsbaserte til hjemmetjenestebasert (...)»⁷⁰.

I økonomiplanen for 2024-2027 er det lagt inn en styrkning av hjemmebaserte tjenester. Det er på bakgrunn av vekst i antall eldre og mennesker med demens, lagt inn en økning på 2 millioner kroner hvert år fra og med 2023. Samtidig er det et pågående omstillingsarbeid innenfor hele helse – og omsorgstjenesten, omstillingsarbeidet innebærer å finne en balanse mellom å kutte kostnader og samtidig sikre at brukere får den omsorgen og behandlingen de trenger.

Kommunen skal sikre at kommunens innbyggere får nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder hjemmetjenester. Dette er av stor betydning for den enkelte og for deres pårørende. Revisjonen vurderer derfor at det kan være aktuelt å se nærmere på hjemmetjenesten i et forvaltningsrevisjonsprosjekt. Det er imidlertid ulike tilnærminger til et slikt prosjekt, og kontrollutvalget bør ved en eventuell bestilling presisere hva de ønsker at revisjonen skal undersøke nærmere. Risiko og vesentlighet vurderes som middels til høy.

Vold og trusler mot ansatte (RoV = M)

Ifølge arbeidstilsynet utsettes mange arbeidstakere for vold og trusler i forbindelse med jobben sin. Det fremgår at dette ikke er et individuelt problem, men et arbeidsmiljøproblem som angår hele arbeidsplassen. Arbeidsgiver har ansvar for å både forbygge vold og trusler samt ha en plan for å følge opp arbeidstakere som blir utsatt for dette, jf. forskrift om utførelse av arbeid kapittel 23 A.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Begrenset fokus på forebygging
- Mangelfulle rutiner/retningslinjer
- Mangelfulle kartlegginger og risikovurderinger
- Begrenset kompetanse, opplæring og øving for ansatte
- Ressurssituasjonen/bemannings-situasjonen
- Avviksrapportering og oppfølging av avvik

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av risikofaktorene anses å være store; det vil kunne gå utover beboere/brukere og ansattes sikkerhet, det vil kunne påvirke tjenestetilbudet og vil også kunne ha betydning for de ansattes arbeidsmiljø. Videre vil dette kunne medføre et høyere sykefravær og på lang sikt kunne påvirke rekrutteringen til tjenestene.

Arbeidstilsynet gjennomførte i 2024 tilsyn med kommunens hjemmetjeneste. Hensikten med tilsynet var å kontrollere at virksomheten arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet for å forebygge at arbeidstakerne får muskel- og skjelettplager og

⁷⁰ Vennesla kommune, *Plan for plan for helse og omsorgstjenesten 2023-2040*, s.13, hentet fra https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i027c2c2e-16bd-41e9-8013-9c15412b1e8e/plan_for_helse_og_omsorgstjenesten_2023-2040.pdf

psykiske plager. Av tilsynsrapporten⁷¹ fremgår det at arbeidstilsynet fant flere forhold som ikke var i samsvar med regelverket, dette knyttet seg blant annet til «Vold, trusler om vold og uheldige belastninger – kartlegging, risikovurdering, tiltak og plan» og «Vold og trussel om vold – opplæring». Kommunen har nå rettet opp i disse forholdene, og arbeidstilsynet har som følge av dette avsluttet tilsynet⁷².

I møte med administrasjonen oppgis det at kommunen den senere tiden har gjort en omfattende jobb med det overordnede HMS-arbeidet. I kommunens kvalitetssystem finner vi at det er utarbeidet en overordnet HMS-plan som ble revidert i november 2023, samt at det foreligger en rekke rutiner og prosedyrer for arbeidet. Herunder blant annet rutiner for kartlegging og risikovurdering i henhold til HMS og prosedyre for vold og trusler om vold. Kommunalsjef for Helse og omsorg opplever at de har høyt fokus på vold og trusler i seksjonen, og opplyser om at alle ansatte har vært på kurs.

På bakgrunn av det overstående, vurderer revisjonen samlet risiko og vesentlighet som middels.

Fastlegesituasjonen (RoV = M)

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. For å oppfylle dette ansvaret skal kommunen blant annet tilby fastlegeordning.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Brukere får ikke oppfylt lovfestede rettigheter
- Aldrende befolkning/flere eldre
- Økt press på legetjenesten som følge av flyktningsituasjonen
- Ressurssituasjonen i tjenesten
- Rekrutteringsutfordringer
- Finansiering/økonomi

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Nasjonale medier har over flere år rapportert om en fastlegekrise. Problematikken er sammensatt, men omhandler blant annet økende arbeidsmengde og krav for fastlegene, samt rekrutteringsutfordringer med at erfarne fastleger ser seg nødt til å slutte i jobben samt at nye, yngre leger ikke ønsker å gå inn i ordningen⁷³. På landsbasis har dette medført at innbyggere har stått uten fastlege samt at det har vært lang ventetid på legetjenester.

Vennesla kommune har også hatt utfordringer knyttet til fastlegesituasjonen. Kommunen har som følge av dette måtte øke støtten til driften av legesenteret og de har gitt tilbakekjøpsgaranti til kjøpere av hjemler. Det fremgår at dette har hjulpet, slik at kommunen nå har besatt alle hjemler⁷⁴. Kommunen opplyser i møte med revisjonen at de ikke opplever særlige bekymringer knyttet til fastlegesituasjonen nå, de har god rekruttering til tjenesten.

⁷¹ Arbeidstilsynet, *Tilsynsrapport for Vennesla kommune*.

⁷² Arbeidstilsynet, *Oppfølging av tilsyn – Vennesla kommune*.

⁷³ Helse- og omsorgsdepartementet, *Oppretter flere utdanningsstillinger for å løse fastlegekrisen*, hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/oppretter-flere-utdanningsstillinger-for-a-lose-fastlegekrisen/id2996395/>

⁷⁴ Vennesla kommune, *Plan for helse- og omsorgstjenesten 2023-2040*, hentet fra https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i027c2c2e-16bd-41e9-8013-9c15412b1e8e/plan_for_helse_og_omsorgstjenesten_2023-2040.pdf

Det fremgår videre av økonomiplan 2024-2027 at kommunen skal utarbeide en plan for legetjenesten. Målet med planen er å sikre tilstrekkelige legetjenester til innbyggerne, samt sikre tettere samarbeid mellom fastlegene og øvrige helse- og omsorgstjenester. Planen er utsatt i påvente av nasjonale føringer som skal avgjøres våren 2024, og iverksettes fra 1.7.24.⁷⁵

Potensielle konsekvenser av mangelfulle legetjenester er alvorlige. Dette handler om innbyggernes liv og helse, og kan også få konsekvenser for kommunens omdømme og økonomi. Området er således av høy vesentlighet for kommunen og innbyggerne. Kommunen har iverksatt tiltak for å forbedre situasjonen og opplever pt. at fastlegesituasjonen i kommunen er stabilisert. Revisjonen vurderer på denne bakgrunn risiko og vesentlighet som middels.

Folkehelse og levekår (Rov = M/H)

Folkehelsearbeidet i kommunen er forankret i lov om folkehelsearbeid. Av § 4 fremgår det følgende:

Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen.

I kommunens planverk skal det fastsettes overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet for å møte folkehelseutfordringene. Kommunen skal ut fra dette iverksette nødvendige folkehelstiltak. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, mv.

Kontrollutvalget har spilt inn temaet *utenforskap* til denne risiko- og vesentlighetsvurderingen. Utenforskap er sammensatt begrep, men kan blant annet relateres til folkehelse og levekår.

Mulig risikofaktorer kan være:

- Kjennskap til lovverket
- Begrenset fokus på kommunens folkehelsearbeid – administrativt og/eller politisk
- Manglende mål for folkehelsearbeidet
- Mangelfulle planer/styringsdokumenter
- Manglende/ikke oppdatert oversikt over helsetilstanden i befolkningen
- Uklar rolle- /ansvarsfordeling
- Lite samarbeid på tvers av enhetene i organisasjonen/ andre utenforstående aktører
- Mangelfull evaluering av tiltak

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Folkehelse og levekår må sees i sammenheng; utdanning, inntekt og tilknytning til arbeidslivet har betydning for folkehelsen. Sosiale helseforskjeller, eller sosial ulikhet i helse, kan sees både på landsbasis og i fylker og kommuner. De som har lang utdanning og god økonomi, lever lenger og har færre helseproblemer enn de som har kortere

⁷⁵ Vennesla kommune, Budsjett 2024 og Økonomiplan 2024-2027, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/>

utdanning og dårligere økonomi.⁷⁶ Vennesla kommune har, i likhet med mange andre kommuner på Agder, noen vedvarende levekårsutfordringer. Dette knytter seg særlig til lav sysselsetting med høyt innslag av deltid, mange uførepensjonister i yrkesaktiv alder og mange som står på terskelen til å bli uføre.⁷⁷

I ny kommuneplan er ett av satsingsområdene *god helse: Venneslasamfunnet bidrar til god helse og fremmer livskvalitet for alle*.⁷⁸ Her fremgår det at kommunen etter folkehelseloven har ansvar for å skape bærekraftige løsninger som møter helseutfordringene, som motvirker sosiale helseforskjeller og som fremmer god fysisk og psykisk helse for alle uansett alder. Videre fremgår det at kommunen skal motvirke at dårlige levekår går i arv.

Folkehelsearbeidet er sektorovergripende og skal drives frem gjennom tiltak og innsats i mange av kommunens enheter og tjenester. Det er satt i gang en rekke satsinger/tiltak for å bedre levekårene og redusere utenforskapet i kommunen. I årsrapporten for 2023 vises det blant annet til at det er vedtatt forebyggende plan som beskriver hvordan kommunen skal jobbe med tidlig innsats og forebygging ovenfor barn, unge og familier, Venneslahjelpa (lavterskeltilbud rus og psykiske lidelser) er etablert, det er fokus på samskapning med innbyggere, næringsliv og frivilligheten om å løse de store samfunnsutfordringene i kommunen, det satses på universelle tiltak samt at kommunen på ulike plan jobber med at innbyggere opplever mestring og kontroll over levekårsforhold som yrkesdeltagelse, økonomi og boligforhold.⁷⁹

Statsforvalteren i Agder gjennomfører i 2024 et landsomfattende tilsyn med kommunenes systematiske folkehelsearbeid for å fremme psykisk helse hos barn og unge. Tilsynets første fase var en digital spørreundersøkelse som skulle besvares av alle fylkets kommuner, og basert på spørreundersøkelsen ville Statsforvalteren velge ut kommuner som skulle undersøkes nærmere. I møte med kommuneadministrasjonen opplyser kommunalsjef for helse og omsorg at Vennesla kommune ble valgt ut, men at tilsynet er utsatt til høsten 24 pga. prosessen med ansettelse av ny kommuneoverlege.

Folkehelsearbeidet er omfattende og krever tverrsektoriell innsats. Revisjonen opplever at kommunen har høy oppmerksomhet mot feltet, men statistikken viser samtidig at kommunen har utfordringer knyttet til levekår. Som følge av at Statsforvalteren skal gjennomføre et tilsyn med folkehelsearbeidet, vurderes det ikke som hensiktsmessig at kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på dette feltet før endelig tilsynsrapport fra Statsforvalteren foreligger. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels til høy.

⁷⁶ FHI, *Sosiale helseforskjeller i Norge*, hentet fra <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/sosiale-helseforskjeller/>

⁷⁷ Agder fylkeskommune, *Bedre levekår på Agder*, hentet fra <https://agderfk.no/vare-tjenester/folkehelse-levekar-og-likestilling/bedre-levekar-pa-agder/>

⁷⁸ Vennesla kommune, *Vennesla mot 2040, kommuneplanens samfunnsdel 2024-2040*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/plan/vennesla/plan-44ee98f0-32de-4cbb-af2e-7a7752d526a4-34768/#/generic/summary/005698f9-1ee7-4668-aca2-6c0f4d60d080>

⁷⁹ Vennesla kommune, *Årsrapport 2023*, hentet fra https://pub.framsikt.net/2023/vennesla/mr-202312-%C3%A5rsrapport_2023_vennesla_kommune/#/generic/summary/101ef8c6-4ec6-40f1-9993-ba097bbaab8f-cn

Rus- og psykisk helsearbeid (RoV = M)

I 2023 leverte revisjonen en stor forvaltningsrevisjonsrapport med temaet rus- og psykisk helsearbeid i Vennesla kommune. I rapporten så vi nærmere på hvilke tjenester og tilbud Vennesla kommune gir, hvordan kommunen jobber forebyggende innenfor feltet samt at vi undersøkte om brukerne fikk et helhetlig og koordinert tjenestetilbud. På bakgrunn av revisjonens gjennomgang ble det gitt 5 anbefalinger for kommunens videre arbeid innen rus og psykisk helse:

- 1) *Kommunen bør sikre at helse- og omsorgstjenesten får bidra med kunnskap inn i oversikten over folkehelse, se pkt. 5.5*
- 2) *Kommunen bør forbedre informasjonsarbeidet innenfor psykisk helse og rus, se pkt. 5.5*
- 3) *Kommunen bør systematisere arbeidet rundt evaluering og videreutvikling av forebyggende tiltak innenfor rus og psykisk helse, se pkt. 5.5*
- 4) *Kommunen bør utarbeide rutiner for samarbeidsfora, samt sikre at tverrfaglig samhandling gjennomføres, se pkt. 6.5*
- 5) *Kommunen bør forbedre arbeidet med individuell plan, og sikre at alle som har rett til slik plan får tilbud om det, se pkt. 6.5⁸⁰*

Kommunestyret vedtok at administrasjonen skulle følge opp revisjonens anbefalinger, og kontrollutvalget ble orientert om hvordan administrasjonen hadde jobbet med dette i sak 25/23⁸¹. Kontrollutvalget tok tilbakemeldingen til foreløpig orientering, og ønsket en ny orientering i 2024. Dette betyr at rapporten fortsatt er under oppfølging av kontrollutvalget. Området er viktig for kommunens innbyggere og for kommunen, men som følge av at revisjonen nylig har gjennomført en forvaltningsrevisjon på området vurderes samlet risiko og vesentlighet som middels. Det kan være aktuelt å gjennomføre en enklere oppfølgingsundersøkelse mot slutten av perioden.

2.5.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Seksjon for helse og omsorg

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Aldrende befolkning	Høy
Hjemmetjenesten	Middels/høy
Vold og trusler mot ansatte	Middels
Fastlegetjenesten	Middels
Folkehelse og levekår	Middels/høy
Rus og psykisk helsearbeid	Middels

⁸⁰ Agder kommunerevisjon IKS, *Rus og psykisk helsearbeid*, hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/02/Rus-og-psykisk-helsearbeid-i-Vennesla-kommune-pr-27.01.23.pdf>

⁸¹ Vennesla kommune, *Sak 25/23 i kontrollutvalget; Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport rus og psykisk helsearbeid i kommunen*, hentet fra <https://opengov.360online.com/Meetings/VETAKS/Meetings/Details/250478?agendaItemId=210628>

2.6 Seksjon for samfunn og miljø

Seksjonen har hovedansvar for strategisk samfunnsutvikling, kommuneplanens langsiktige del, områdereguleringsplaner og andre overordnede planer, samferdsel og trafiksikkerhet, næringsutvikling, natur- og miljøforvaltning, beredskap og samskaping.

Følgende enheter er tilknyttet seksjonen:

- Enhet for byggforvaltning
- Enhet for kultur og innbyggertorg
- Enhet for plan og utbygging
- Enhet for park og teknisk

Klimatilpasning (RoV = H)

Det er et nasjonalt mål at samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg og iverksette tiltak for å på den ene siden å hindre eller redusere skade, og på den andre siden utnytte mulighetene som endringene kan innebære.⁸²

Ifølge forskrift om statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning skal kommunene gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Videre fremkommer det at planleggingen også skal bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning). Tilpasning til virkningene av klimaendringene angår grunnleggende samfunnsstrukturer og skal hensyntas til i alle ledd av samfunnsplanleggingen.⁸³

Mulige risikofaktorer kan være:

- Begrenset fokus i forvaltning og politikk
- Ikke oppdatert kunnskapsgrunnlag
- Mangelfulle planer og strategier på feltet
- Mangelfull oppfølging av vedtatte målsettinger/planer/strategier
- Uklar ansvars-/rollefordeling
- Ressurssituasjonen
- Mangelfull samhandling med eksterne aktører

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Norge vil frem mot år 2100 få et varmere klima med mer nedbør, kortere snøsesong, minkende isbreer, endret flommønster og stigende havnivå⁸⁴. Disse endringene vil kunne gi påkjenninger på samfunn og natur. Hvor store konsekvensene blir vil blant annet avhenge av hvor godt forberedt samfunnet er. God og helhetlig planlegging som tar hensyn til dagens og fremtidens klimaendringer, står sentralt for å kunne oppnå et klimatilpasset samfunn.

⁸² Miljødirektoratet, *Klimatilpasning*, hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/klimatilpasning/>

⁸³ Miljødirektoratet, *Veiledning til statlige planretningslinjer for klimatilpasning*, hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

⁸⁴ Miljødirektoratet, *Dagens og fremtidens klima for Norge*, hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/klimatilpasning-krever-kunnskap/dagens-og-framtidens-klima/>

Vennesla kommune har utarbeidet en kommunedelplan for klima for perioden 2021-2030. Klimaplanen skal være det styrende dokumentet for hvordan kommunen skal arbeide innen klima og til dels energi. Klimaplanen inneholder en handlingsdel som skal rulleres hvert fjerde år, og i denne handlingsdelen ligger en rekke tiltak som kommunen skal jobbe videre med i perioden. For kommunens arbeid med klimatilpasning fremgår følgende strategi: «Kommunen skal være føre var av klimaendringenes effekter på samfunnet ved å sette krav i KPA (kommuneplanens arealdel), og planlegge og bygge med hensyn til blå-grønne strukturer i samfunnet».⁸⁵ Det er videre skissert ulike tiltak som skal bidra til å sikre dette.

Revisjonen opplever at Vennesla kommune har fokus på området, og det kan være aktuelt å undersøke hvordan kommunen etterlever mål/tiltak i kommunedelplanen for klima i praksis. Klimatilpasning er et område som krever kontinuerlig fokus og oppfølging i årene fremover, risiko og vesentlighet vurderes derfor som høy.

Vann og avløp (RoV = H)

Kommunene har ansvar for å sikre en tilstrekkelig og sikker vannforsyning, og en miljømessig riktig avløpshåndtering. Vann- og avløpssektoren nasjonalt står ovenfor store utfordringer med å få byttet ut gamle rør og dårlige ledninger for både vann og avløp. Utviklingen med økt nedbør, og særlig mer intense nedbørsepisoder, vil også kreve oppgradering av eksisterende ledningsnett og andre overvannstiltak som bidrar til at overvann ikke ledes til ledningsnettet.

Kontrollutvalget i Vennesla har spilt inn «Vann og avløp – selvkost og klimaendringer» til denne risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende vedlikehold/utskiftning
- Ikke oppdaterte beredskapsplaner
- Mangelfulle ROS-analyser
- Klimaendringer/klimatilpasning
- Mangelfullt kvalitetssystem/internkontroll
- Selvkostregelverket
- Ressurs-/økonomisituasjonen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Konsekvensene av et dårlig fungerende vann- og avløpsnett må anses som betydelige, både for den enkelte innbyggers helse, miljø og trivsel, så vel som for kommunen som helhet. Vedlikehold og oppgradering er kostbart, krevende og tar lang tid, men dersom det ikke gjennomføres forebyggende tiltak kan dette føre til store skader på infrastruktur for vann og avløp, privat eiendom og få konsekvenser for helse og miljø.⁸⁶ Kommunen skal også følge selvkostregelverket, som er et komplisert regelverk.

Det fremgår av økonomiplan 2024-2027 at det er stort behov for rehabilitering av vann- og avløpsnettene i kommunen. Det er i tillegg behov for nyanlegg for å sikre vannkvalitet og tilstrekkelige mengder vann. Videre står det at nye boligområder også vil kreve

⁸⁵ Vennesla kommune, *Kommunedelplan for klima 2021-2030*, hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i08935fda-0659-479f-bb68-f6b31d895b26/kommunedelplan-for-klima-2021-2030.pdf>

⁸⁶ Miljødirektoratet, *Klimatilpasning i vann- og avløpssektoren*, hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/klimatilpasning-i-sektorer/vann-og-avlop/>

investeringer til vann- og avløpsanlegg. Dermed vil kommunen være avhengig av store investeringer i denne sektoren i årene som kommer⁸⁷.

I kommunestyrets behandling av økonomiplanen, sak 93/23, ble det blant annet vedtatt innsparings- og effektiviseringskrav på 12 % i enhet for park og teknisk de neste fire årene. Videre ble det vedtatt at investeringene i vann- og avløp reduseres med 10 % hvert år i perioden frem til 2027. I sak 13/24 til kommunestyret har administrasjonen belyst konsekvenser av innsparingskrav ved enhet for park og teknisk, herunder konsekvenser knyttet til vann og avløp. Kommunen har igangsatt arbeid med ny hovedplan for vann og avløp med tilhørende handlingsplan, som vil kunne belyse ytterligere konsekvenser for både drift og investering. Planen skal behandles av kommunestyret, og vil være førende for de økonomiske rammene til enheten etter at den er vedtatt av kommunestyret⁸⁸.

I møte med kommuneadministrasjonen fremheves det at vann- og avløpsfeltet er et område som bekymrer kommunen. Revisjonen vurderer at dette er et tema som det kan være aktuelt å se nærmere på gjennom et forvaltningsrevisjonsprosjekt, og samlet risiko og vesentlighet vurderes som høy. Som følge av at kommunen er i gang med å utarbeide hovedplaner for vann og avløp, vurderes det som hensiktsmessig at et slikt prosjekt først bestilles når denne foreligger.

Planlegging og styring av investeringsprosjekt (RoV = M/H)

Kommunene står relativt fritt til å organisere gjennomføringen av investeringsprosjekter på den måten de selv ønsker. Det finnes et begrenset regelverk for kommuners styring og kontroll med egne investeringsprosjekt. Kommuneloven har imidlertid bestemmelser om at saker som legges frem for folkevalgte organ skal være forsvarlig utredet, jf. § 13-1 tredje ledd samt bestemmelser om internkontroll etter § 25-1.

Mulige risikofaktorer kan være:

- Mangelfulle rutiner og retningslinjer
- Mangelfull etterlevelse av rutiner/retningslinjer
- Uklare ansvarsforhold
- Mangelfull kompetanse i kommuneorganisasjonen
- Ikke tilstrekkelig oppfølging og internkontroll
- Mangelfull kostnadskontroll
- Begrenset rapportering til poliske organ
- Komplisert fagfelt

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Overnevnte risikofaktorer henger hovedsakelig sammen med hvordan kommunen følger opp dette området. Konsekvensene av risikofaktorene kan være forsinkelser, at vedtatte budsjetter overskrides og at kommunens ressurser ikke forvaltes på best mulig måte. Dette vil igjen kunne påvirke kommunens tjenestetilbud og innbyggernes tillit til forvaltningen.

Kommunen står i denne økonomiplanperioden ovenfor flere større og mindre investeringer. Vennesla kommune vedtok sitt økonomireglement i 2018, av dette fremgår

⁸⁷ Vennesla kommune, *Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027*, hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/generic/summary/investmentplan/?scrollto=t-20&search=vann%20og%20avl%C3%B8p>

⁸⁸ Vennesla kommune, *Saksprotokoll kommunestyret, sak 13/24*, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/03c7e5c2-7f0d-4d10-aadb-3be0b4e62f86>

også kommunens reglement for investeringsprosjekter. Formålet er med reglementet er å gi retningslinjer for enhetlig behandling og styring av investeringsprosjekter. I reglementet omtales blant annet forhold knyttet til behovsutredning, planlegging/prosjektering, organisering og gjennomføring samt budsjettering/re-budsjettering og regnskapsrapportering. I møte med kommuneadministrasjonen forteller de at de opplever at de har fått god kontroll og styring med de store investeringsprosjektene som gjelder bygg. Her har de blant annet en intern ressursgruppe bestående av kommunalsjef for samfunn og miljø, en representant fra økonomiseksjonen samt den ansvarlige kommunalsjefen. De påpeker videre at det er behov for å ha økt fokus på investeringsprosjektene innenfor teknisk fremover.

Revisjonens erfaring er at investeringsprosjekter er et komplisert og krevende område for mange kommuner. Vi ser at Vennesla kommune har høyt fokus på feltet, og vurderer derfor samlet risiko og vesentlighet som middels til høy.

Vedlikehold av kommunale bygg (RoV = M)

Norske kommuner har ansvar for at egne ressurser og verdier forvaltes på en god måte. Vennesla kommune har store verdier knyttet opp i eiendommer og bygninger. God eiendomsforvaltning tilsier at kommunen bør ha oversikt over den tekniske, forskriftsmessige og funksjonelle tilstanden på eiendommene.⁸⁹

Mulige risikofaktorer kan være:

- Manglende planer og fokus på eiendomsforvaltning
- Ikke gode nok systemer for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen
- Manglende vedlikehold/vedlikeholdsetterslep
- Manglende avvikrapportering og/eller oppfølging av avvik
- Ressurs-/økonomisituasjonen

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

Dersom kommunen ikke har strategier for eiendomsforvaltningen med tilstrekkelig fokus på planlegging og langsiktighet, kan det føre til at nødvendig vedlikehold ikke blir utført og at tilstanden på kommunens bygningsmasse ikke er tilfredsstillende. Etterslep på vedlikeholdssiden er kostbart, og kan også få betydning for kommunens tjenestetilbud og de ansattes arbeidsmiljø.

Vennesla kommune vedtok i 2012 en eiendomsstrategi. Av denne fremgår blant annet kommunens mål for byggenes tilstandsgrad;

- *Ambisjonen må være at kommunens bygninger som huser lovpålagte oppgaver, som skoler, barnehager, institusjoner skal ha en vektet gjennomsnittlig tilstandsgrad 1 (= svake symptomer: god, tilfredsstillende standard, hvor alle lover og forskrifter er ivaretatt. Noe slitasje og elde fra nybyggstandard.)*
- *Sekundære bygninger kan ha et noe lavere ambisjonsnivå*
- *Ingen bygningskomponenter i kommunens bygningsportefølje skal ha tilstandsgrad 3. (= kraftige symptomer, omfattende skader, feil og mangler. Mye slitasje. Behov for teknisk utbedring. Avvik fra lover og forskrifter.)*⁹⁰

⁸⁹ KoBE, *God kommunal eiendomsforvaltning – fordypning for folkevalgte*. Hentet fra https://dibk.no/globalassets/eksisterende-bygg/publikasjoner/kobe_fordypningshefte-folkevalgtopplaring.pdf

⁹⁰ Vennesla kommune, *Eiendomsstrategi 2012-2023*, s. 8, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/321f2921-68fb-4c02-9924-8f6351289201>

Enhet for byggforvaltning foretar en årlig tilstandsvurdering av formålsbygg og andre prioriterte bygg. Det fremgår av saken «Byggenes tilstand 2024» (Kommunestyre-sak 46/24) at det ikke er mange alvorlige avvik (TG3) på formålsbyggene i Vennesla kommune, men flere avviker fra vedtatt ambisjon om TG1. Tilstandsrapporten viser et etterslep på ca 31 MNOK for avvik TG2 og TG3 for formålsbygg, andre prioriterte bygg og kommunale boliger. Det fremgår videre at enheten jobber for å effektivisere driftskostnader for å frigjøre mer midler til vedlikehold. Formålsbygg prioriteres med fokus på bygningskallet (hindre vanninntrenging/fukt som kan gi kostbare følgeskader) samt ivareta lovpålagte krav mtp. brukernes sikkerhet, funksjon og inneklima⁹¹.

Vedlikeholdsetterslep kan medføre ekstra kostnader og på sikt gå ut over kommuneøkonomien, kommunens tjenestetilbud og ansattes arbeidsmiljø. Revisjonen opplever at kommunen har god oversikt over byggenes tilstand og høyt fokus på området, samlet risiko og vesentlighet vurderes derfor som middels.

Samfunnssikkerhet og beredskap (RoV = M)

Kommunenes generelle beredskapsplikt gir kommunene ansvar for å ivareta sikkerhet og trygghet blant innbyggere og virksomheter.

Mulige risikofaktorer kan være;

- Ikke oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser
- Mangelfulle beredskapsplaner
- Beredskapsplaner er ikke kjent i organisasjonen
- Begrenset opplæring og kompetanse i beredskapsarbeidet
- Det gjennomføres ikke beredskapsøvelser
- Uklar rollefordeling
- Mangelfull evaluering av hendelser og planverk

Risiko- og vesentlighetsvurdering:

I en situasjon hvor det oppstår uønskede hendelser er det viktig at kommunen har evne til å opprettholde egen virksomhet og sikre at tjenesteproduksjonen påvirkes i minst mulig grad. Dersom kommunen ikke takler krisesituasjoner på en god måte vil dette kunne få betydning både for kommunen og kommunens innbyggere, i verste tilfelle vil det kunne utgjøre fare for liv og helse. Kontrollutvalget har spilt inn «beredskap og sikkerhet» som tema til denne risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Vennesla kommune har som mål at kommunen skal være et trygt lokalsamfunn, samfunnssikkerhet og beredskap skal inngå i den ordinære kommunale planleggingen og kommunens drift. Kommunen har en overordnet beredskapsplan som ble revidert i mars 2020 og en overordnet risiko- og sårbarhets analyse fra 2017. Det fremgår av kommunens økonomiplan (2024-2027) at overordnet ROS-analyse må revideres i løpet av 2024.

Kommunen har selv foretatt en evaluering i etterkant av koronapandemien. I tillegg til kriseledelsens egevaluering, ble det hentet inn innspill fra enhetsledere, hovedtillitsvalgte, legesenter og legevakt. Rådet for funksjonshemmede, eldrerådet og VBUR fikk

⁹¹ Vennesla kommune, Sak 46/2024 Byggenes tilstand 2024, hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/03d6258b-568b-4539-83fd-b7e54d2670e9>

også mulighet til å komme med innspill. Av evalueringen kom det frem en rekke konkrete forbedringspunkter som kommunen har tatt med seg i det videre beredskapsarbeidet⁹².

Statsforvalteren i Agder gjennomførte tilsyn med kommunens beredskapsarbeid i 2020. Det ble den gang gitt tre avvik og fem merknader. Revisjonen har fått informasjon om at det er planlagt nytt tilsyn med kommunens beredskapsarbeid høsten 2024. Som følge av at Statsforvalteren har planlagt tilsyn med kommunens beredskapsarbeid, vil det etter revisjonens vurdering ikke være hensiktsmessig å gjennomføre en forvaltningsrevisjon på dette området før tilsynsrapporten fra Statsforvalteren foreligger. Samlet risiko og vesentlighet vurderes derfor som middels.

Byggesaksbehandling (RoV = M)

Revisjonen gjennomførte i 2023 en forvaltningsrevisjon av byggesaksbehandlingen i Vennesla kommune. I forvaltningsrevisjonsprosjektet undersøkte vi om kommunen har utarbeidet nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre regeletterlevelse i byggesaksbehandlingen og om enkeltvedtakene som fattes er i tråd med gjeldende lovverk. På bakgrunn av revisjonens gjennomgang, ble det gitt fem anbefalinger:

- 1) Kommunen bør i større grad sikre jevnlig evaluering og forbedring av prosedyrer og andre tiltak for internkontroll ved behov*
- 2) Kommunen bør sikre at årlige rapporter over tilsynsvirksomheten blir utarbeidet*
- 3) Kommunen bør forbedre sin praksis vedrørende nedtegning av opplysninger og utsendelse av foreløpig svar i løpet av en måned*
- 4) Kommunen bør vedta nytt delegeringsreglement og utarbeide videredelegering fra kommunedirektøren*
- 5) Kommunen bør sikre skriftlige habilitetsvurderinger, samt bedre kjennskap til habilitetsreglene og kommunens etiske retningslinjer.⁹³*

Kommunestyret har vedtatt at administrasjonen skal følge opp revisjonens anbefalinger, og kontrollutvalget har fått tilbakemelding fra administrasjonen om oppfølgingen. Kontrollutvalget vedtok i sak 11/24 om å ta tilbakemeldingen til foreløpig orientering, og få en ny tilbakemelding innen utgangen av 2024. Forvaltningsrevisjonsrapporten er således fortsatt under oppfølging av kontrollutvalget.

Saksbehandling av byggesaker er av høy vesentlighet for kommunen, da feil i byggesaksbehandlingen både kan få konsekvenser for innbyggere, økonomiske konsekvenser for kommunen samt påvirke kommunens omdømme. Som følge av at revisjonen nylig har gjennomført en forvaltningsrevisjon på dette området, vurderer vi det som mindre hensiktsmessig å gjennomføre en full forvaltningsrevisjon i denne valgperioden. Det kan likevel være aktuelt å gjennomføre en enklere oppfølgingsundersøkelse for å se på hvordan kommunen har fulgt opp revisjonens anbefalinger i praksis. Det anbefales i tilfelle at en slik undersøkelse eventuelt gjennomføres mot slutten av perioden. Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels.

⁹² Vennesla kommune, Sak 9/2023 *Evaluering Koronapandemien – Vennesla kommune*, hentet fra <https://einnsyn.no/moetere-gistrering?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2F12b5b890-7fc0-40e1-9e4d-1e138def01b6>

⁹³ Agder Kommunerevisjon IKS, *Byggesaksbehandling i Vennesla kommune*, s.3, hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/09/Byggesaksbehandling-i-Vennesla-kommune.pdf>

2.6.1 Aktuelle tema for forvaltningsrevisjon – Seksjon for samfunn og miljø

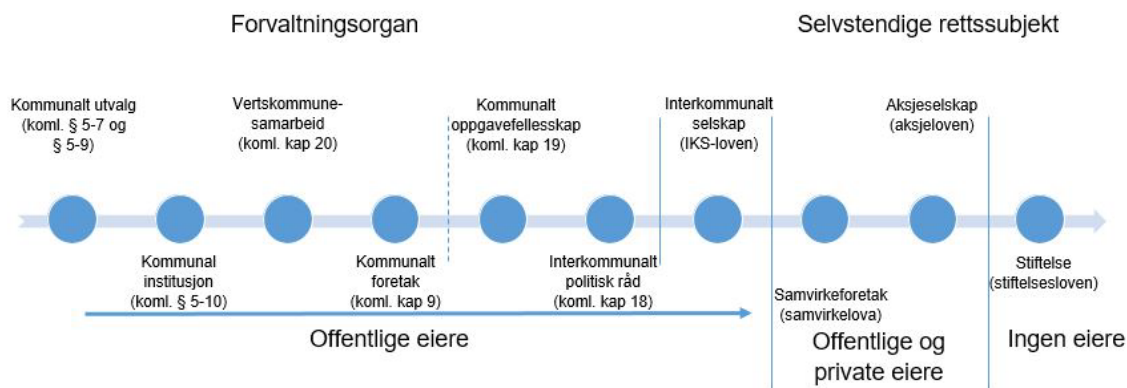
Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Klimatilpasning	Høy
Vann og avløp	Høy
Planlegging og styring av investeringsprosjekt	Middels/høy
Vedlikehold av kommunale bygg	Middels
Samfunnssikkerhet og beredskap	Middels
Byggesaksbehandling	Middels

3 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - EIERSKAPSKONTROLL OG FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAP

Dette kapitlet utgjør den andre analysedelen i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Kapitlet tar for seg ulike selskap hvor det kan være aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i denne valgperioden.

3.1 Om eierskap

Norske kommuner har stor grad av frihet til å organisere tjenestene sine, nedenfor vises mulige organisasjons- og eierformer for kommunal virksomhet:

Når kommunen velger å organisere tjenesteproduksjonen innenfor kommunen gjelder styringssystemene som følger av kommuneloven, og kommunestyret har i utgangspunktet all beslutningsmyndighet. Dersom deler av kommunens virksomhet legges i egne rettssubjekt, for eksempel aksjeselskap eller interkommunale selskap, må styringssystemene følge den aktuelle lovgivningen. Dette medfører at kommunestyrets styring av selskapet må skje gjennom selskapets eierorgan.⁹⁴

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom interkommunale samarbeid. Et interkommunalt samarbeid skal foregå gjennom et interkommunalt politisk råd, kommunalt oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid, interkommunalt selskap, aksjeselskap eller samvirkeforetak, en forening eller på en annen måte som det er rettslig adgang til, jf. kommuneloven § 17-1.

Uavhengig av organisasjons- eller eierform er det kommunestyret som har det overordnede ansvaret for kommunens samlede virksomhet. Figuren over viser at organisasjons- eller eierformens selvstendighet i forhold til kommunestyret øker dess lengre ut mot høyre man kommer. Kommunestyrets mulighet for innsyn og kontroll reduseres tilsvarende. I lang tid har kommunene brukt fristilte organisasjonsmodeller, både for tjenesteproduksjon og andre formål⁹⁵. Dette har ført til en mer kompleks og fragmentert organisering av den kommunale virksomheten som gir utfordringer med hensyn til folkevalgt styring og kontroll.

⁹⁴ KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*, s. 3. Hentet fra [https://www.ks.no/content-assets/6f9fb03dcfd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf](https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf)

⁹⁵ NKRF, *Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, selskapskontroll*, s. 9. Hentet fra https://www.nkrf.no/assets/documents/Publikasjoner/Veileder_i_selskapskontroll_-_fastsatt_av_styret_22.10.2018.pdf

Forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll er aktuelt i aksjeselskap (fortrinnsvis AS som i sin helhet eies av kommuner og fylkeskommuner og heleide døtre av disse⁹⁶), interkommunale selskap (IKS) og interkommunale samarbeid som er egne rettssubjekt. Utenfor rekkevidden av forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll er kommunale foretak (KF) og kommunale oppgavefellesskap som ikke er egne rettssubjekt, dette fordi disse inngår i kommunen som rettssubjekt. En stiftelse har ingen eier, den eies av seg selv – og omfattes derfor ikke av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

3.2 Eierstyring i Vennesla kommune

Vennesla kommune vedtok i 2020 gjeldende eierskapsmelding. I eierskapsmeldingen gis det en oversikt over hva kommunen har av selskaper og samarbeid og hvilke oppgaver som forventes løst av disse. Videre fremgår kommunens prinsipper for eierstyring:

Overordnede prinsipper for Vennesla kommune.

- 1. Ved etablering av nye selskap eller samarbeidsavtaler skal Vennesla kommune vurdere hvilken form som er mest hensiktsmessig bl.a. med hensyn til mulighetene for politisk styring og kontroll, habilitet, ivaretagelsen av publikums behov og rettigheter, og rasjonell økonomisk drift.*
- 2. Ved etablering av nye selskap eller samarbeidsavtaler skal Vennesla kommune påse at det foreligger en formålsbestemmelse som klart fastslår hva som er selskapets/samarbeidets oppgave og hvilke krav som stilles fra eiers side. Kommunen skal med jevne mellomrom vurdere om det er nødvendig å endre eller justere formålsbestemmelsen.*
- 3. Vennesla kommune skal være en langsiktig, klar og forutsigbar eier.*
- 4. Vennesla kommune vil i hver valgperiode gi sine politisk valgte representanter i Kommunestyret mv. en innføring i selskapenes virksomhet og styring.*
- 5. Ved valg til styringsorganer vil Vennesla kommune påse at styret får nødvendig kompetanse. Hvert kjønn skal være representert med minst 40 %. Varamenn skal normalt velges i nummerrekkefølge. Kommunen vil sørge for opplæring av de valgte representantene. Styremedlemmer i morselskap som hovedregel bør som hovedregel ikke sitte i styret til datterselskap. Rådmannen og hans/hennes nærmeste medarbeidere skal bare unntaksvis velges til styringsorganer i selskaper.*
- 6. Vennesla kommune vil fremme sine eiersynspunkter i selskapene gjennom eierorganene.*
- 7. Kommunestyret velger hvem som skal representere Vennesla kommune som eier i bl.a. generalforsamlinger i AS, representantskapet i IKS og andre kommunalt eide selskap.*
- 8. Valgt representant er bundet av de politiske vedtakene der slike foreligger i saker som skal behandles i selskapenes eierorganer.*
- 9. Valgt representant må sørge for hensiktsmessig tilbakemelding til kommunestyret om informasjon og vedtak i eierorganene.*
- 10. Vennesla kommune vil stå for åpenhet i alle forhold som angår selskap og samarbeid, så som ved etableringen, ved valg og fastsettelse av honorarer, ved formuleringen av arbeidsoppgavene og kravene til selskapet/samarbeidet.*

⁹⁶ Kontrollutvalget har ikke innsyn i selskaper med delvis statlig og/eller private eierinteresser med mindre det foreligger avtale eller kontrakt om dette

11. Selskap eller samarbeid som driver både monopolvirksomhet og konkurransevirkosomhet, skal formelt holde disse virksomhetene atskilt.
12. Vennesla kommune vil foreta løpende selskaps- og/eller forvaltningsrevisjon med selskapene og samarbeidene. Kontrollen foretas av kontrollutvalget, etter plan godkjent av Kommunestyret.

Ønskede, overordnede prinsipper for kommunens andre selskap og samarbeid:

1. Selskap og samarbeid der kommunen er eier, skal gjennom helhetstenking sørge for at innbyggerne får varer og tjenester av høy kvalitet til lavest mulig pris. Selskapene skal sørge for effektivitet og langsiktighet i sin virksomhet. Alle prosesser, tjenester og varer skal produseres under de beste forhold for bl.a. økonomi, miljø og sosiale forhold. Selskapene/samarbeidene skal bidra til at både kommunen, lokalsamfunnet og bedriften får best mulig omdømme.
2. Styret skal utarbeide etiske regler for virksomheten. Kommunens egne etiske regler gjøres gjeldende som minstestandard for styre og ansatte i bedrifter og samarbeid.
3. Alle selskap mv. skal hvert år utarbeide fyldig årsmelding, der det særskilt kommenteres om og i hvilken utstrekning målene er nådd. Også ellers når kommunen eller styret finner grunn til det, skal det lages slik informasjon.
4. Alle selskap mv. skal søke å sende innkallinger til generalforsamlinger, representantskapsmøter o.l. til kommunen så tidlig at sakene kan gis riktig behandling.
5. Alle selskap skal minst en gang i valgperioden vurdere behovet for å avholde eiermøte med Kommunestyret.
6. Alle selskap mv. skal selv vurdere hvilken skolering som er nødvendig for styremedlemmer, og sørge for at slik skolering blir gitt så snart som mulig etter at en valgt representant er trådt i funksjon. Ved behov skal skolering gis løpende.
7. Styrene skal vurdere behovet for styreinstruks og instruks for daglig leder.
8. Styrene skal årlig vurdere å gjennomføre en egenevaluering
9. Alle selskap bør vurdere å tegne styreforsikring.
10. Alle selskap bør være medlem av en arbeidsgiverorganisasjon.
11. Alle selskap mv. skal være mest mulig åpne om alle forhold, med unntak ved behandling av saker underlagt taushetsplikt, personalsaker, saker av forretningsmessig karakter, og lignende.
12. Alle selskap mv. skal i størst mulig utstrekning holde møter i eier- og styringsorganer som åpne møter der loven ikke er til hinder for det, med unntak ved behandling av saker underlagt taushetsplikt, personalsaker, saker av forretningsmessig karakter, og lignende.
13. Saksbehandlingsprinsippene i forvaltningsloven, arkivloven og lov om offentlige anskaffelser gjelder for selskapene og samarbeidene.

Kommunen vil arbeide for at reglene ovenfor, eller tilsvarende regler, innføres i alle selskap og samarbeid der kommunen er eier eller deltager i⁹⁷.

⁹⁷ Vennesla kommune, *Eierskapsmelding*, hentet fra <https://einnsyn.no/moeteregistrering?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2F729718b6-7499-4ff3-8857-ee385088a624>

3.3 Analyse

Revisjonen har gjennomført en overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering innenfor kommunens selskaper. Den følgende analysen tar ikke for seg alle selskapene kommunen har eierinteresser i, men en fullstendig oversikt fremgår av **vedlegg 1**. Analysen er hovedsakelig foretatt med utgangspunkt i årene 2021-2022, da årsrapporter/regnskap for 2023 ikke var tilgjengelig på det tidspunktet revisjonen gjennomførte analysen.

Vi har valgt å strukturere analysen på følgende måte:

- Heleide aksjeselskap
- Deleide aksjeselskap
- Interkommunale selskap (IKS)

3.3.1 Heleide aksjeselskap

Et aksjeselskap (AS) kan eies av en kommune alene, eller sammen med andre kommuner og private rettssubjekter. Selskapets øverste myndighet er generalforsamlingen, og det er gjennom generalforsamlingen eierne utøver eierstyring. Generalforsamlingen velger styre og fastsetter rammer og gir nærmere regler for styret og daglig leder. Selskapet ledes av styret og en daglig leder, og det er styret som har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eierens formål og i tråd med gjeldende lover og regler⁹⁸.

Vennesla kommune har ett heleid aksjeselskap.

Moseidmoen industribygg AS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Moseidmoen industribygg AS Org.nr.: 984 196 091	100 %	Stiftet: 22.01.2002 Formål: Eie og leie ut bygg på Moseidmoen Industriområde i Vennesla kommune.		
		Tall i 1000 kroner		
		Inntekter (finansinntekter)	2021	2022
		Resultat	1 005	1 137
		Langsiktig gjeld	-58	-120
		Egenkapital	13 249	12 684
		Ant ansatte (innleid daglig leder)	-1 023	-1 143
			0	0

Mulige risikofaktorer:

- Høy lånegjeld
- Negativ egenkapital
- Udekket tap på kr 1,64 mill pr. 31.12.22
- Fortsatt drift
- Selskapet evner ikke å tilbakebetale ansvarlig lån til eier

Betydning for kommunen:

- Bidrar til å skape arbeidsplasser i kommunen
- Omdømme

⁹⁸ KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*, Hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf>

På bakgrunn av overstående risikofaktorer og selskapets betydning for kommunen, vurderer revisjonen risiko og vesentlighet som middels. Det kan være aktuelt med eierskapskontroll i selskapet.

3.3.2 Deleide aksjeselskap

Vennesla kommune er også deleier i flere aksjeselskap. Dette innebærer at kommunen eier en andel av aksjene i selskapet, og kommunens rettigheter avhenger av hvor stor eierandel de har.

Kommunen har eierandeler i selskaper som har andre offentlige eiere og selskaper som også har private eierinteresser. Kontrollutvalget har ikke innsyn i selskaper med delvis statlig eierskap eller private eierinteresser med mindre det foreligger avtale eller kontrakt om dette. Ny kommunelov åpner imidlertid opp for at kontrollutvalget har innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser i andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Det presiseres at innsynet og undersøkelsen kun skal omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontakten blir oppfylt, jf. § 23-6 femte ledd.

I vedtektene til Varodd AS er kommunens kontrollutvalg og revisor sikret innsyn i selskapet, ref. § 16 i vedtektene.

Avfall Sør Holding AS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Avfall Sør Holding AS Org.nr 986 296 042 Heleide datterselskap: -Avfall Sør AS - Avfall Sør Næring AS - Avfall Sør Eiendom AS	12,1 %	Stiftet: 20.11.2003 Formål: Å drive renovasjonsvirksomhet, herunder avfallsinnsamling og avfallsbehandling, enten selv eller gjennom hel- eller deleide selskaper. Selskapet skal, helt eller delvis, utføre eierkommunenes forpliktelser iht. Forurensningsloven §§ 29 og 30.		
	Andre eiere: Kristiansand kommune	Tall i 1000 kroner		
		Inntekter	2021	2022
		Resultat	0	20 658
		Langsiktig gjeld	3 468	2 028
		Egenkapital	23 251	27 913
		Antall ansatte	80 210	78 049
		19	19	

Mulige risikofaktorer:

- Betydelige aksjeposter i hel- og deleide aksjeselskap
- Aksjepost i og ansvarlig lån til Returkraft AS
- Selvkostregelverket
- Virksomhetene innen konsernet skal drives på en økonomisk, ressurs- og bærekraftig måte
- Energikrise med høye strømpriser og generelt økende kostnadsnivå

Betydning for kommunen:

- Betydelige økonomiske verdier
- Samfunnskritiske tjenester innen renovasjon
- Selskapet har aksjepost i Returkraft AS som kommunen har gitt lånegaranti til
- Omdømme

Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som høy, og det kan være aktuelt å gjennomføre både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet.

Avfall Sør AS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Avfall Sør AS Org.nr 995 646 137	Avfall Sør Holding AS eier 100 % av aksjene	Stiftet: 28.05.2010 Formål: Å drive innsamling av husholdningsavfall og avløpsslam og alt som står i forbindelse med dette. Selskapet skal - helt eller delvis - utføre de bakenforliggende eierkommunenes forpliktelser iht. Forurensningsloven §§ 29 og 30. Selskapet er av allmennyttig karakter og skal ikke dele ut utbytte. De ressurser som genereres gjennom virksomheten skal anvendes til realisering av selskapets formål.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	248 379	257 681
		Resultat	126	-2 903
		Langsiktig gjeld	219 956	256 418
		Egenkapital	2 690	2 786
		Antall ansatte	89	89

Mulige risikofaktorer:

- Tildelt enerett for renovasjon av husholdningsavfall fra eierkommunene
- Selvkost/næringsvirksomhet og krysssubsidiert, herunder forskrift for beregning av avfallsgebyr
- Pris på levering av restavfall til Returkraft AS
- Avsetning til avslutning og etterdrift av deponi på Støleheia*, pr. 31.12.22 er det avsatt 25,58 MNOK
- Miljømessige og bærekraftige løsninger
- Avfallsinnsamling husholdninger er operativt
- Høy lånegjeld 175 MNOK pr. 31.12.22
- Høyt rentenivå gir økte rentekostnader
- Anskaffelser og kontrakter
- Tilgang til eiendeler kan føre til risiko for misligheter

* Tillatelse fra Statsforvalter til videre deponidrift til 2034

Betydning for kommunen:

- Samfunnskritisk tjeneste ved avfallsinnsamling og drift av gjenvinningsstasjoner
- Kommunene vedtar avfallsplaner, og fastsetter renovasjonsvedtekter og avfallsgebyr
- Leverer lovpålagte tjenester for kommunene til innbyggerne, tjenesten skal leveres til selvkost
- Inngått avtale med eierkommunene om innsamling, mottak og behandling av kommunalt næringsavfall (følger regelverket for utvidet egenregi)
- Betydelige økonomiske verdier
- Kommunale lånegaranti
- Omdømme

Revisjonen gjennomførte eierskapskontrollen «Selvkost og krysssubsidiert i RKR AS og konsern»⁹⁹ i 2009. Revisjonen vurderer at det i denne valgperioden kan være aktuelt å gjennomføre både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet, risiko og vesentlighet anses som høy.

⁹⁹ Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS, *Selvkost og krysssubsidiert i RKR AS (Renovasjonselskapet for kristiansandsregionen) og konsern*, hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/02/Forvaltningsrevisjon-RKR-AS-2009-Kristiansand.pdf>

Avfall Sør Næring AS (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Avfall Sør Næring AS Org.nr 921 837 410	Avfall Sør Holding AS eier 100 % av aksjene	Stiftet: 28.09.2018 Formål: Å drive mottak av næringsavfall til deponi, og alt som står i forbindelse med dette.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	18 550	38 498
		Resultat	4 055	9 137
		Langsiktig gjeld	3 867	3 590
		Egenkapital	9 968	17 391
		Antall ansatte	0	0

Mulige risikofaktorer:

- Selvkost/næringsvirksomhet, krysssubsidiering
- Prisfastsettelse for leie av deponi
- Daglig leder leies inn fra Avfall Sør Holding AS
- Miljø og bærekraft

Betydning for kommunen:

- Selskapet driver konkurranseutsatt avfallsbehandling, salg av jordprodukter og lignende
- Virksomheten er lokalisert ved Støleheia Avfallsanlegg
- Omdømme

På bakgrunn av overstående anser revisjonen risiko og vesentlighet som middels til høy, og det kan være aktuelt med eierskapskontroll kombinert med forvaltningsrevisjon i selskapet.

Avfall Sør Eiendom AS (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Avfall Sør Eiendom AS Org.nr 995 695 111	Avfall Sør Holding AS eier 100 % av aksjene	Stiftet: 15.04.2010 Formål: Investering i fast eiendom, utleie og deltagelse i andre virksomheter.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	5 658	6 302
		Resultat	3 205	2 787
		Langsiktig gjeld	27 149	25 982
		Egenkapital	35 160	36 647
		Antall ansatte	0	0

Mulige risikofaktorer:

- Eier, drifter, leier ut og videreutvikler eiendommer
- Bortfall av leiekontrakter
- Ingen ansatte
- Daglig leder leies inn fra Avfall Sør Holding AS

Betydning for kommunen:

- Selskapet administrerer, forvalter og videreutvikler konsernets eiendommer
- Omdømme

Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels til høy, det kan være aktuelt med eierskapskontroll i selskapet.

Returkraft AS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet			
Returkraft AS Org.nr 991 590 463 De bakenforliggende eierkommuner har møte- og talerett på generalforsamlingen, jf. § 7 i vedtektene.	Avfall Sør Holding AS, Agder Renovasjon IKS, Risør Tvedestrand Regionens Avfallsselskap AS, Lillesand og Birkenes Interkommunale Renovasjonsselskap LI-BIR IKS, Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS og Hægebostad og Åseral Renovasjonsselskap-HÅR IKS	Stiftet: 05.07.2007 Formål: Mottak og behandling av husholdningsavfall basert på tildelt enerett i samsvar med selvkostprinsippet. Selskapets virksomhet er drift av avfallsforbrenningsanlegg for produksjon og salg av fornybar energi i form av elektrisk kraft og fjernvarme.			
		Tall i 1000 kroner	2021	2022	
		Inntekter	212 911	260 373	
		Resultat	24 510	14 478	
		Langsiktig gjeld	1 042 856	970 902	
		Egenkapital	124 780	139 257	
		Antall ansatte	41	41	

Mulige risikofaktorer:

- Tildelt enerett iht. forskriftens § 2-3 fra kommunale renovasjonsselskaper på Agder
- Kommunale lånegarantier
- Selvkost/næringsvirksomhet og krysssubsidiert, herunder forskrift for beregning av avfallsgebyr
- Meget høy lånegjeld, rentebytteavtaler
- Kapasitetsutnyttelse forbrenningsanlegget
- Kraftpriser
- Økte kostnader til vedlikehold og oppgraderinger
- Sikkerhet på anlegg og ansatte
- Forsikring anlegg og ansatte er tilfredsstillende
- Det grønne skiftet, miljø-aspektet, klimagassutslipp og bærekraftige løsninger
- Karbonfangst
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Betydelige økonomiske verdier
- Utfører lovpålagte oppgave basert på selvkost (husholdning) og næringsvirksomhet
- Den lovpålagte tjenesten skal leveres til selvkost
- Betydelig kommunal lånegaranti fra Kristiansand og Arendal kommuner
- Omdømme

Det ble gjennomført eierskapskontroll og utvidet kontroll av om betingelsene for virksomheten er ivaretatt og om selskapets innkjøp foretas i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser i 2011.¹⁰⁰ I etterkant av denne undersøkelsen har kontrollutvalg og revisjonen fulgt opp selskapet.

Risiko og vesentlighet vurderes som høy, og det vil kunne være hensiktsmessig med både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet i denne valgperioden.

¹⁰⁰ Rapporten finnes her: <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/02/Selskapskontroll-av-Returkraft-AS.pdf>

Varodd AS m/datterselskap (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Varodd AS Org.nr 929 051 378 <i>Datterselskap (100%):</i> A3 Ressurs Holding AS, Varodd Arbeid og Inkludering AS, Varodd Utvikling AS, Varodd Velferdsteknologi AS, Varodd Eiendom AS, Kjøkkenservice Industrier Eiendom AS, Kjøkkenservice Industrier AS, Via Partner AS og A3 Ressurs Vennesla AS	8,68 % Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune, Lindesnes kommune, Sparebanken Sør	Stiftet: 21.08.1961 Formål: Å bidra til økt arbeidsdeltakelse og arbeidsinkludering av personer som står utenfor arbeidslivet i kommuner på Agder. Selskapets formål ivaretas også gjennom eierskap i andre selskap. Kommunens kontrollutvalg og revisor er sikret innsyn i selskapet, ref. § 16 i vedtekter for Varodd AS		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	7 905	8 821
		Resultat	1 981	2 132
		Langsiktig gjeld	2 833	2 919
		Egenkapital	223 362	282 895
		Antall ansatte	10	10

Mulige risikofaktorer:

- Stor og kompleks organisasjon
- Driften skjer i samsvar med NAV sine retningslinjer og gjeldende forskrift
- Tiltak må legges ut på anbud etter forskriftendring
- Næringsvirksomhet
- Datterselskap i Danmark
- Samarbeid med UiA og Norsk forskningsråd
- Bærekraft og miljø
- Digitale løsninger
- Anskaffelser og kontrakter
- Tilgang til eiendeler og midler

Betydning for kommunen:

- Samfunnsnyttig funksjon; leverandør av attføringstjenester, arbeidsforberedende trening (AFT) og varig tilrettelagt arbeid (VTA)
- Varige tilrettelagte arbeid for målgruppen innen psykiatri og for deltakere med varig uføretrygd
- Arbeidsforberedende trening for personer med bistandsbehov, slik at de får mulighet til læring og lykkes i arbeidslivet
- Driftstilskudd (Via Partner AS og Kjøkkenservice industrier AS)
- Omdømme

Varodd AS er et selskap som både har offentlige og private eierinteresser. Selskapet har gitt kommunens kontrollutvalg og revisor innsyn i selskapet, ref. § 16 i vedtektene.

På bakgrunn av overstående risikofaktorer og selskapets betydning for kommunen og kommunens innbyggere, vurderer revisjonen risiko og vesentlighet som middels til høy. Det kan være aktuelt med eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon i selskapet.

3.3.3 Interkommunale selskap (IKS)

Et interkommunalt selskap (IKS) kan opprettes av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskap, jf. IKS-loven. Selskapets øverste organ er representantskapet der deltakerkommunene utøver sin eierstyring gjennom valgte representanter.

Selskapet ledes av et styre som velges av representantskapet. Representantskapet kan utøve eierstyring overfor styret på flere måter; de bestemmer sammensetningen av styret, de kan instruere styret og omgjøre styrets beslutninger og det kan gjennom selskapsavtalen bestemmes at utvalgte saker må godkjennes i representantskapet¹⁰¹.

Vennesla kommune er deltaker i flere interkommunale selskap.

Kristiansandsregionen brann og redning IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Kristiansandsregionen brann og redning IKS Org.nr.: 993 470 244	10,6% Birkenes, Lillesand og Kristiansand	Stiftet 12.03.2008 Formål: Ivareta deltakerkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap, brannforebyggende og kontrollerende oppgaver, samt andre tiltak som hører naturlig inn under dette formål.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Driftsinntekter	130 200	138 454
		Netto driftsresultat	3 087	-4 269
		Langsiktig gjeld inkl. pensjon	219 761	255 462
		Egenkapital	6 583	-2 274
		Antall ansatte	181	183

Mulige risikofaktorer:

- Etterlevelse av aktuelle rettsregler, herunder selvkost
- Brannforebyggende arbeid blir mer komplekst og vil i fremtiden kreve mer (risikobasert arbeidsoppgaver)
- Underdekning på pensjonsmidler, 27 MNOK pr. 31.12.22
- Anskaffelser og kontrakter
- Tilgang til eiendeler

Betydning for kommunen:

- Leverer lovpålagte tjenester for kommunene
- Bidrar til å sikre kulturhistoriske verdier og bevaringsverdig trehusbygging
- Kontakt med barnehager, skoler, hjemmetjenesten og serviceboliger mht. brannverninformasjon
- Årlig driftstilskudd fra eierkommunene
- Omdømme

Det ble gjennomført eierskapskontroll i selskapet og forvaltningsrevisjon av feiervesenet i 2017.¹⁰² Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels.

110 Agder IKS (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
110 Agder IKS Org.nr 830 301 402		Stiftet: 10.02.2022 Formål: Utføre deltakernes plikter knyttet til Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 Nødalarmringssentral, med plikt om tilknytning til en sentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker innenfor en fastsatt region. Kom-		

¹⁰¹ KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*. Hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eierskap-F41-web.pdf>

¹⁰² Rapporten finnes her: <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/02/Selskapskontroll-av-Kristiansandsregionen-brann-og-redning-IKS.pdf>

110-sentralen for Agder er stasjonert i Arendal	Andre eiere: Kristiansands-regionens brann og redning IKS, Setesdal Brannvesen IKS, Brannvesenet Sør IKS og kommuner på Agder (unntatt Sirdal)	munene i regionen plikter å knytte seg til nødalerings-sentralen og å bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av sentralen jfr. Brann- og eksplosjonsvernloven § 16.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	-	0
		Resultat	-	0
		Langsiktig gjeld inkl. pensjon	-	0
		Egenkapital	-	0
Antall ansatte	-	0		

Mulige risikofaktorer:

- Selskapet har ansvaret for den lovpålagte nød-meldetjenesten i regionen iht. Lov om brannvern § 16
- Nødalarmsystemet er operativt til enhver tid
- Beredskap og bemanning av 110-sentralen
- Anskaffelser og kontrakter
- Nytt selskap – internkontroll
- Administrative ressurser

Betydning for kommunen:

- Leverer den lovpålagte nød-meldetjenesten iht. Lov om brannvern § 16
- Årlig driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels til høy. Dersom kontrollutvalget ønsker en eierskapskontroll av selskapet, bør dette først gjennomføres mot slutten av planperioden da selskapet er relativt nytt (første driftsår var 2023).

Vest-Agder Museet IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Vest-Agder-Museet IKS	5 %	Stiftet: 14.09.2005		
Org.nr.: 989 072 048	Andre eiere: Agder fylkeskommune, Flekkefjord, Farsund, Mandal, Kristiansand og andre kommuner i fylket	Formål: Organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kulturhistorie for Vest-Agder. Har også ansvaret for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som eies av de museer som etter avtale er med i Vest-Agder-museet.		
Utredning av arkiv- og museumsstrukturen i Agder er initiert av Agder fylkeskommune.		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Driftsinntekter	83 245	86 394
		Netto driftsresultat	3 638	8 368
		Langsiktig gjeld (pensjon)	49 602	55 373
		Egenkapital	94 025	100 649
	Antall ansatte	59	59	

Mulige risikofaktorer:

- Statlige og regionale tilskudd
- Det økonomiske handlingsrommet er en utfordring for museet, særlig knyttet til vedlikehold
- Drift og bevaring av museumsbygg/antikvariske bygg
- Insekter og skadedyr i magasiner og utstillingslokaler
- Arbeid med registrering av museets gjenstander og fotografier
- Museumsbygg: dagens krav til klima, sikkerhet og arbeids-miljø
- Universell utforming
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Samfunnsperspektiv; bevare kulturhistoriske verdier for fremtiden
- Museumstilbudet for innbyggere
- Tilbud for barnehagebarn og skoleelever
- Kommunene yter årlige driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen gjennomførte eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon¹⁰³ i 2023. På bakgrunn av dette vurderer revisjonen risiko og vesentlighet som middels.

IKT Agder IKS (RoV = M/H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet																				
IKT Agder IKS Org.nr 985 359 385	10 % Andre eiere: Agder fylkeskommune og kommuner på Agder	Stiftet: 16.10.2002 Formål: Selskapet skal sammen med de respektive fagmiljøene hos eierne ivareta partenes oppgaver knyttet til drift, service og utvikling av IKT løsninger som understøtter partenes tjenesteproduksjon og forvaltning, samt være partenes IKT faglige instans innen disse områdene. Selskapet skal bidra til at partene gis økt innovasjons- og utviklingskraft. Selskapet skal levere tjenester til andre innenfor rammen av loven og de rammer styret fastsetter.																				
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>261 953</td> <td>265 576</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>8 594</td> <td>12 053</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>186 952</td> <td>209 614</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>41 066</td> <td>43 553</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>84</td> <td>91</td> </tr> </tbody> </table>			Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	261 953	265 576	Resultat	8 594	12 053	Langsiktig gjeld	186 952	209 614	Egenkapital	41 066	43 553	Antall ansatte	84	91
		Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
		Inntekter	261 953	265 576																		
		Resultat	8 594	12 053																		
		Langsiktig gjeld	186 952	209 614																		
		Egenkapital	41 066	43 553																		
Antall ansatte	84	91																				

Mulige risikofaktorer:

- IKT Agder er en kompetansebedrift hvor ansatte med riktig kompetanse er en kritisk ressurs
- Stor konkurranse om arbeidskraft innen IKT
- Informasjonssikkerhet og personvern
- Digital sikring mot cyber-angrep (bruk av kunstig intelligens)
- IKT økosystem (flere digitale datakilder, utviklings-plattformer, IKT arkitekturstrukturer og skytjenester)
- At man ikke har tilfredsstillende planer for gevinstrealisering for utviklingsarbeid på vegne av kommunene
- Usikkerhet knyttet til de økonomiske rammebetingelsene i offentlig sektor
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- IKT Agder ivaretar drift, service og utvikling av IKT-løsninger innen tjenesteproduksjon og forvaltning på en tilfredsstillende måte for kommunen
- IKT Agder bidrar å være en lærebedrift innen IKT-kompetanse
- Regionalt samarbeidsprosjekt «Innovasjonspartnerskap for velferdsteknologi Agder»
- Årlig driftstilskudd

¹⁰³ Rapporten kan leses her: <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/01/Vennesla-Rapport-Vest-Agder-museet-IKS.pdf>

- Omdømme

Aust-Agder revisjon gjennomførte en eierskapskontroll i selskapet i 2009, og hadde en oppfølging av kontrollen i 2015. Selskapet har siden den tid blitt utvidet med flere deltakere, blant annet med Vennesla kommune i 2020. Revisjonen vurderer risiko og vesentlighet som middels til høy. Det kan være aktuelt med eierskapskontroll i kombinasjon med forvaltningsrevisjon.

Konsesjonskraft IKS (RoV = H)

Eierandel		Opplysninger om selskapet			
Konsesjonskraft IKS Org.nr 971 330 937	2,27 %	Stiftet: 25.08.2003 Formål: Konsesjonskraft IKS skal være en ledende nasjonal forvalter av konsesjonskraft. Konsesjonskraft IKS skal omsette kommunenes og fylkeskommunens konsesjonskraft, gjennom å ta imot og formidle videre den pengeytninga som oppstår gjennom forvaltninga av konsesjonskraftrettighetene og delta i virksomhet som har naturlig sammenheng med dette.			
		Tall i 1000 kroner			
	Andre eiere: Agder fylkeskommune og kommunene på Agder	Inntekter		2021	2022
		Resultat		454 038	882 365
		Langsiktig gjeld		144 469	422 062
		Egenkapital		0	0
		Antall ansatte		257 154	679 217
		4	4		

Mulige risikofaktorer:

- Fremtidige endringer i rammevilkår; tolkning av regelverket og klimaforhold
- Den internasjonale økonomiske utviklingen
- Kraftpriser og valuta
- Komplekst marked
- Finansforvaltning
- Utskiftning av personell
- Daglig leder sluttet som toppsjef ved utgangen av mai 2024, kort tid etter han tiltrådte
- Anskaffelser og kontrakter
- Åpenhet og innsyn
- Ny strategiprosess 2024

Betydning for kommunen:

- Konsesjonskraftsinntekter
- Det er foreslått at 10% av kommunenes konsesjonskraftsinntekter skal gå inn i den generelle inntektsutjevning (NOU 2022:10)
- Det er vedtatt 1-årig trekk i rammetilskuddet i 2023 pga. høye konsesjonskraftsinntekter i 2022
- Samarbeid med Universitet i Agder (UiA)
- Grønne skifte: bærekraftige samfunn bygd på fornybare ressurser

Aust-Agder revisjon IKS gjennomførte eierskapskontroll med selskapet i 2019, det ble ikke gitt noen anbefalinger i rapporten.¹⁰⁴ På bakgrunn av overstående risikofaktorer og selskapets betydning for kommunene, vurderer revisjonen risiko og vesentlighet

¹⁰⁴ Rapporten finnes her: <https://temark.no/wp-content/uploads/2019/10/Selskapskontroll-Konsesjonskraft-IKS-Aust-Agder-fylkeskommune.pdf>

som høy. Det kan være aktuelt med både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskapet.

Etablerersenteret Agder IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Etablerersenteret Agder IKS Org.nr 995 233 762 * Daglig ledelse og rådgivning ifm. gründer-prosjekter ivaretas gjennom konsulentavtaler	2,044 % Andre eiere: Agder fylkeskommune og 21 av 25 kommuner på agder	Stiftet: 08.12.2009 Formål: Å yte bistand i forbindelse med idéutvikling og etablering av nye lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter i hele Vest-Agder samt Lillesand, Birkenes og Iveland kommuner i Knutepunkt Sørlandet, det som naturlig hører sammen med dette samt samarbeid med andre virksomheter med lignende formål.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Inntekter	2 497	2 461
		Resultat	-285	173
		Langsiktig gjeld (pensjon)	2 066	1 583
		Egenkapital	1 923	2 422
		Antall ansatte	1	0*

Mulige risikofaktorer:

- Om selskapet lykkes å styrke veksten av nyetableringer og skape økt sysselsetting og verdiskaping i Agder
- Samarbeid med NAV om etablererkurs

Betydning for kommunen:

- Bidra til etablering av nye levedyktige bedrifter som skal skape sysselsetting og verdiskaping
- Årlig driftstilskudd
- Grønne skifte
- Omdømme

Samlet risiko og vesentlighet vurderes som middels, det kan være aktuelt med eierskapskontroll i selskapet.

Arkivsenter Sør IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
Arkivsenter Sør IKS Org.nr: 971 531 673 Utredning av arkiv- og museumsstrukturen i Agder initiert av Agder fylkeskommune i 2021.	7,9 % Andre eiere: Agder fylkeskommune og andre kommuner	Stiftet: 13.02.2003 Formål: Arbeide for at verdifullt kommunalt og fylkeskommunalt arkivmateriale blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for allmennhetens bruk, forskning og andre forvaltningsmessige og kulturelle formål i samsvar med arkivloven. De skal også bistå eierkommunene med opplæring og veiledning i arkivsystemer og arkivrutiner. Kan påta seg oppgaver for private dersom det ikke går utover ordinære plikter i forhold til deltakerkommunene.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
		Driftsinntekter	12 037	11 688
		Netto driftsresultat	757	462
		Langsiktig gjeld (pensjon)	5 748	6 584
		Egenkapital	5 724	5 133
		Antall ansatte	10	10

Mulige risikofaktorer:

- Selskapets formål er å bevare og synliggjøre kommunale arkiver
- Digital tilgang til arkivene, herunder digitale løsninger
- Sensitive arkiver
- Arkiv (fysisk og digitalt) er sikret
- Samarbeid med kommuner, Statsarkivet, UiA og andre
- Anskaffelser og kontrakter

Betydning for kommunen:

- Verdifullt kommunalt og fylkeskommunalt arkivmaterieell blir tatt vare på og gjort tilgjengelig
- Arkivsenter Sør tilbyr kurs for sine eierkommuner (bl.a. grunnkurs arkiv, fagsystem, offentlighetslova og forvaltningslov)
- Årlig driftstilskudd fra eierkommunene
- Omdømme

På bakgrunn av overstående risikofaktorer og selskapets betydning for kommunen, vurderes risiko og vesentlighet som middels.

OFA IKS (RoV = M)

Eierandel		Opplysninger om selskapet		
OFA IKS Org.nr 931 832 336	4 %	Stiftet: 24.05.2023 Formål: Gjennomføre konkurranser, inngå og forvalte vare- og tjensteavtaler på vegne av selskapets deltakere. Selskapets virksomhet vil også omfatte rådgivning i denne forbindelse, samt det som naturlig står i forbindelse med dette. Det overordnede formålet til selskapet er å inngå avtaler som representerer økonomiske gevinster eller andre fordeler for deltakerne og som kommer alle deltakerne til gode. OFA kan inngå samarbeid med andre selskaper.		
		Tall i 1000 kroner	2021	2022
	Andre eiere: Agder fylkeskommune og andre kommuner	Inntekter	-	-
		Resultat	-	-
		Langsiktig gjeld	-	-
		Egenkapital	-	-
		Antall ansatte	-	-

Mulige risikofaktorer:

- Anskaffelsesregelverket (komplisert regelverk)
- Klima og miljøvennlige anskaffelser

Betydning for kommunen:

- OFA inngår og vedlikeholder en portefølje av rammeavtaler og kontrakter på vegne av eierne
- Grønne og innovative offentlige anskaffelser
- Legges til rette for lokale leverandører ved felles anskaffelser
- Årlig driftstilskudd
- Omdømme

Revisjonen vurderer samlet risiko og vesentlighet som middels. Som følge av at selskapet er relativt nyoppstartet, anbefales det et at en eventuell eierskapskontroll først bestilles mot slutten av valgperioden.

4 OPPSUMMERING

Agder Kommunerevisjon IKS har på oppdrag fra kontrollutvalget i Vennesla kommune gjennomført en risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Hensikten med analysen er å gi kontrollutvalget et godt grunnlag for å kunne utarbeide plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll for valgperioden 2023-2027:

I analysen har vi vurdert risiko og vesentlighet på følgende områder og selskaper:

Overordnet - kommunedirektøren

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Åpenhet og innsyn	Middels
Saksutredning og oppfølging av politiske vedtak	Middels
Overordnet internkontroll	Middels/høy
Varsling	Høy
Overordnet eierstyring	Middels

Organisasjonsseksjonen

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Arkiv og dokumentasjon	Middels/høy
Sykefravær	Middels/høy
Personvern og informasjonssikkerhet	Middels/høy
Digitalisering	Middels/høy

Økonomiseksjonen

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Overordnet økonomistyring	Middels/høy
Offentlige anskaffelser	Middels

Seksjon for oppvekst og inkludering

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Barnefattigdom	Middels/høy
Barnevernsreformen; tidlig innsats og forebyggende arbeid	Høy
Spesialpedagogisk hjelp og tidlig innsats i barnehager	Middels
Psykososialt barnehagemiljø	Middels/høy
Spesialundervisning i grunnskolen	Høy
Psykososialt miljø i skolen	Middels/høy
Bosetting og integrering av flyktninger	Middels
Økonomisk sosialhjelp	Middels

Seksjon for helse og omsorg

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Aldrende befolkning	Høy
Hjemmetjenesten	Middels/høy
Vold og trusler mot ansatte	Middels
Fastlegetjenesten	Middels
Folkehelse og levkår	Middels/høy
Rus og psykisk helsearbeid	Middels

Seksjon for samfunn og miljø

Tema	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Klimatilpasning	Høy
Vann og avløp	Høy
Planlegging og styring av investeringsprosjekt	Middels/høy
Vedlikehold av kommunale bygg	Middels
Samfunnssikkerhet og beredskap	Middels
Byggesaksbehandling	Middels

Heleide aksjeselskap (AS)

Selskap	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Moseidmoen Industribygg AS	Middels

Deleide aksjeselskap (AS)

Selskap	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Avfall Sør Holding AS	Høy
Avfall Sør AS	Høy
Avfall Sør Næring AS	Middels/høy
Avfall Sør Eiendom AS	Middels/høy
Returkraft AS	Høy
Varodd AS m/datterselskap	Middels/høy

Interkommunale selskap (IKS)

Selskap	Risiko- og vesentlighetsvurdering
Kristiansandsregionen brann og redning IKS	Middels
110 Agder IKS	Middels/høy
Vest-Agder Museet IKS	Middels
IKT Agder IKS	Middels/høy
Konsesjonskraft IKS	Høy
Etablerersenteret Agder IKS	Middels
Arkivsenter Sør IKS	Middels
OFA IKS	Middels

5 LITTERATURLISTE

Lover, forskrifter, forarbeider mv.

Lov 10 februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>

Lov 04 desember 1992 nr.126 om arkiv (arkivlova). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-12-04-126>

Lov 17 juli 1998 nr 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Lov 17 juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62>

Lov 17 juni 2005 nr.64 om barnehager (barnehageloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Lov 19 mai 2006 nr 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) av 1. januar 2009. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>

Lov 18 desember 2009 nr 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-12-18-131>

Lov 25 juni 2010 nr.45 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-06-25-45>

Lov 24 juni 2011 nr.30 om kommunale helse og omsorgstjenester m.m (helse og omsorgstjenesteloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30>

Lov 24 juni 2011 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>

Lov 17 juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2016-06-17-73>

Lov 15 juni 2018 nr.28 om behandling av personopplysninger (personopplysingsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-15-38>

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83>

Lov 6 november 2020 nr 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

Lov 18 juni 2021 nr 97 om barnevern (barnevernloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-97>

Forskrift 15 desember 2017 nr 2105 om offentlege arkiv. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-12-15-2105>

Forskrift 12 juni 2011 om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-06-1357>

Prop. 46. L (2017-2018). *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/f0964c05be1d4fefb54267e9255bb921/no/pdfs/prp201720180046000dddpdfs.pdf>

NAV – Arbeids- og velferdsetaten (2022). Rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV. Hentet fra https://lovdata.no/nav/rundskriv/r35-00#KAPITTEL_5-2

Andre kilder:

Aaseth, H.M.S., Elvethon, E., Løkken, I.M., Nilsen, T.R., Moser, T. (2021). *Mobbing i norske barnehager – en kunnskapsoversikt*. Hentet fra <https://www.uis.no/sites/default/files/inline-images/i1L2vPIFizkg8npPwppVIriAja3B7imtEgo8KMktfZdV286gMd.pdf>

Agder fylkeskommune. *Bedre levekår på Agder*. Hentet fra <https://agderfk.no/vare-tjenester/folkehelse-levekar-og-likestilling/bedre-levekar-pa-agder/>

Agder kommunerevisjon IKS (2023). *Rus og psykisk helsearbeid*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/02/Rus-og-psykisk-helsearbeid-i-Vennesla-kommune-pr-27.01.23.pdf>

Agder kommunerevisjon IKS (2023). *Byggesaksbehandling i Vennesla kommune*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/09/Byggesaksbehandling-i-Vennesla-kommune.pdf>

Agder kommunerevisjon IKS (2023). *Barn i lavinntektsfamilier i Iveland kommune*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2023/01/Forvaltningsrevisjon-Barn-i-lavinntektsfamilier-i-Iveland-kommune.pdf>

Agder kommunerevisjon IKS (2017). *Etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser i Vennesla kommune*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2024/08/Rapport-om-offentlige-anskaffelser-Vennesla-kommune-2017.pdf>

Arbeidstilsynet (2024). *Tilsynsrapport for Vennesla kommune*.

Arbeidstilsynet (2024). *Oppfølging av tilsyn – Vennesla kommune*.

Arbeidstilsynet. *Varsling*. Hentet fra <https://www.arbeidstilsynet.no/tema/varsling/>

Arkivverket (2020). *Veileder for dokumentasjon av arkivansvar*. Hentet fra <https://www.arkivverket.no/veiledere-for-offentlig-sektor/veileder-for-dokumentasjon-av-arkivansvar#!#step-innledning>

Breivik, K., Bru, E., Hancock, C., Idsøe, E. C., Idsøe, T., & Solberg, M. E., *Å bli utsatt for mobbing; En kunnskapsoppsummering om konsekvenser og tiltak*, hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/2017/a-bli-utsatt-for-mobbing---en-kunnskapsoppsummering-om-konsekvenser-og-tiltak.pdf>

Bufdir. *Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier*. Hentet fra <https://www.bufdir.no/fagstotte/produkter/veileder-fattigdom/>

Buudir. *Hva er barnevernsreformen*. Hentet fra <https://www.buudir.no/fagstotte/barnevern-oppvekst/barnevernsreformen/hva-er-barnevernsreformen/>

Datatilsynet (2018). *Iverksette styringssystem for informasjonssikkerhet*. Hentet fra <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/virksomhetenes-plikter/informasjonssikkerhet-internkontroll/etablere-internkontroll/iverksette-styringssystem-for-informasjonssikkerhet/>

Datatilsynet (2023). *Funn fra tilsyn i kommuner og fylkeskommuner*. Hentet fra <https://www.datatilsynet.no/aktuelt/aktuelle-nyheter-2023/funn-fra-tilsyn-i-kommuner-og-fylkeskommuner/>

Fedrelandsvennen (2023). *Foreldreutvalget; økning i saker om mobbing i barnehagen*. Hentet fra <https://www.fvn.no/norgeogverden/i/9z6pvW/foreldreutvalget-oekning-i-saker-om-mobbing-i-barnehagen>

Folkehelseinstituttet (2022). *Sosiale helseforskjeller i Norge*. Hentet fra <https://www.fhi.no/nettpub/hin/grupper/sosiale-helseforskjeller/>

FN-sambandet (2023). *FNs bærekraftsmål*. Hentet fra <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

FN-sambandet (2023). *Bærekraftig utvikling*. Hentet fra <https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Helse- og omsorgsdepartementet (2023). *Oppretter flere utdanningsstillinger for å løse fastlegekrisen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/oppretter-flere-utdanningsstillinger-for-a-lose-fastlegekrisen/id2996395/>

Helsetilsynet (2023). *Rapport fra tilsyn med Vennesla kommune / NAV Midt-Agder*. Hentet fra <https://www.helsetilsynet.no/tilsyn/tilsynsrapporter/agder/2023/vennesla-kommune-nav-midt-agder-ansvar-for-aa-ivareta-barns-behov-naar-familien-soeker-oekonomisk-stoenad-2023/>

KoBE, *God kommunal eiendomsforvaltning – fordypning for folkevalgte*. Hentet fra https://dibk.no/globalassets/eksisterende-bygg/publikasjoner/kobe_fordypningshefte-folkevalgtopplaring.pdf

Kommunal- og distriktdepartementet (2018) *Digitalisering i kommunal sektor*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/digitalisering-i-kommunal-sektor/id2623342/>

Kommunal- og regionaldepartementet (2013). *Økonomiplanlegging i kommuner og fylkeskommuner*. Hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/komm/okonomiplanveileder_krd_net.pdf

Kristiansand Revisjonsdistrikt IKS (2009). *Selvkost og kryssubsidiering i RKR AS (Renovasjonsselskapet for kristiansandsregionen) og konsern*. Hentet fra <https://agderkomrev.no/wp-content/uploads/2017/02/Forvaltningsrevisjon-RKR-AS-2009-Kristiansand.pdf>

KS (2020). *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*. Hentet fra <https://www.ks.no/contentassets/6f9fb03dcfdd4b2691b742df971e3b36/Anbefalinger-om-eier-skap-F41-web.pdf>

Miljødirektoratet. *Dagens og fremtidens klima for Norge*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/klimatilpasning-kraver-kunnskap/dagens-og-fremtidens-klima/>

Miljødirektoratet (2023). *Veiledning til statlige planretningslinjer for klimatilpasning*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

Miljødirektoratet (2022). *Klimatilpasning i vann og avløpssektoren*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/klimatilpasning-i-sektorer/vann-og-avlop/>

Miljødirektoratet. *Klimatilpasning*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/klimatilpasning/>

NKRF (2019). *Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering*. Hentet fra <https://www.nkrf.no/filar-kiv/File/Publikasjoner/ROV-veileder oppdatert-fastsatt av-styret 3.12.2019.pdf>

NKRF (2023). *Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*. Hentet fra <https://www.nkrf.no/filarkiv/File/Publikasjoner/Veileder forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 10 2023 FERDIG.pdf>

Pressens offentlighetsutvalg (2023). *Åpenhetsbarometeret 2023*. Hentet fra <https://presse.no/offentlighet-nyhet/apenhetsbarometeret-2023/>

Riksrevisjonen (2023). *Faglige retningslinjer for forvaltningsrevisjon*. Hentet fra <https://www.riksrevisjonen.no/globalassets/om-riksrevisjonen/faglige-retningslinjer-for-forvaltningsrevisjon.pdf>

Statsforvalteren i Agder (2021) *Tilsynsrapport vedtak; tilsyn med kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø*. Hentet fra <https://tilsynskalender.statsforvalteren.no/api/supervision?supervisionReference=41910e75-7736-4a75-9d75-8cd8d47d13ae>

Udir (2022). *Tilpasset opplæring*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/>

Udir (2024) *Foreldreundersøkelsen 2023*, hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/foreldreundersokelsen-i-barnehager-resultater/>

Udir (2024). *Fakta om barnehager i 2023*. Hentet fra <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/2024/fakta-om-barnehager-2023/spesialpedagogisk-hjelp/#36-prosent-av-barna-far-spesialpedagogisk-hjelp>

Kommunale dokumenter:

Vennesla kommune (2024). *Årsmelding 2023*. Hentet fra https://pub.framsikt.net/2023/vennesla/mr-202312-%C3%A5rsrapport_2023_vennesla_kommune/#/

NAV Midt-Agder (2024) *Årsrapport 2023*. Hentet fra https://prod01.elementscloud.no/publikum/964966575_PROD-964966575/DmbMeeting/458

Vennesla kommune (2024). *Vennesla mot 2040 – kommuneplanens samfunnsdel 2024-2040*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i6899ad20-e855-4d32-9112-d4e9a1be8893/kommuneplanens-samfunnsdel-2024-2040.pdf>

Vennesla kommune (2024). *Saksprotokoll kommunestyret, sak 13/24*. Hentet fra <https://einn-syn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/03c7e5c2-7f0d-4d10-aadb-3be0b4e62f86>

Vennesla kommune (2024). *Sak 46/2024 Byggenes tilstand 2024*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/03d6258b-568b-4539-83fd-b7e54d2670e9>

Vennesla kommune (2024). *Sak 47/24 i kommunestyret; Økt bosetting av flyktninger i 2024*. Hentet fra <https://einnsyn.no/moetemappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2F3e2334e7-6be0-4438-aadd-611abcaa7176>

Vennesla kommune (2024). «Sterkere sammen; *Plan for tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats for barn, unge og familier*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/53ce54ef-baa5-4b1a-b033-f99278fb2de4>

Vennesla kommune (2024). *Sak 45/2024; Det økonomiske utfordringsbildet i oppvekstsektoren*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/6f28ecb0-62a6-4b66-97cc-7a1eb8c09f1b>

Vennesla kommune (2023). *Overordnet plan for helse, miljø og sikkerhet (HMS) i Vennesla kommune* (revidert 2024). Hentet fra Compilo.

Vennesla kommune (2023). *Sak 25/23 i kontrollutvalget; Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport rus og psykisk helsearbeid i kommunen*. Hentet fra <https://opengov.360online.com/Meetings/VETAKS/Meetings/Details/250478?agendatemId=210628>

Vennesla kommune (2023). *Saksprotokoll Vennesla kontrollutvalg 29.06.23*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/482c0edc-bb3c-4ae3-8d18-2eddcdb53bb2>

Vennesla kommune (2023). *Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027*. Hentet fra <https://pub.framsikt.net/2024/vennesla/bm-2024-bud2024okplan20242027#/>

Vennesla kommune (2023) *Budsjett og økonomiplan 2024-2027 – politisk behandling*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/politikk-og-administrasjon/budsjett-strategier-og-overordnede-planer/budsjett-og-okonomiplan/budsjett-og-okonomiplan/>

Vennesla kommune (2023). *Kvalitets- og utviklingsmelding for barnehager og skoler 2022-2023*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/96636506-c0e8-4aed-a87e-24f059d70aaa>

Vennesla kommune (2023). *Strategi for sykefraværarbeid*. Hentet fra Compilo

Vennesla kommune (2023). *Handlingsplan for et godt og trygt barnehage- og skolemiljø*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i6b56cc05-11d1-4f5d-b4c5-6c010f336d1f/handlingsplan-for-et-godt-og-trygt-barnehage-og-skolemiljo-2023.pdf>

Vennesla kommune (2023). *Plan for plan for helse og omsorgstjenesten 2023-2040*. Hentet fra [https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i027c2c2e-16bd-41e9-8013-9c15412b1e8e/plan for helse og omsorgstjenesten 2023-2040.pdf](https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i027c2c2e-16bd-41e9-8013-9c15412b1e8e/plan%20for%20helse%20og%20omsorgstjenesten%202023-2040.pdf)

Vennesla kommune (2023). *Sak 9/2023 Evaluering Koronapandemien – Vennesla kommune*. Hentet fra <https://einnsyn.no/moeteregistrering?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2F12b5b890-7fc0-40e1-9e4d-1e138def01b6>

Vennesla kommune (2022). *Plan for aktiv aldring og eldreomsorg 2022-2040*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i458512a0-0f11-4f89-a100-5f7b6c419504/plan-for-aktiv-aldring-og-eldreomsorg-2022-2040-1.pdf>

Vennesla kommune (2022). *Kommunedelplan for klima 2021-2030*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/i08935fda-0659-479f-bb68-f6b31d895b26/kommunedelplan-for-klima-2021-2030.pdf>

Vennesla kommune (2022). *Etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte i vennesla kommune*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/ifcdf248e-98cd-4fa0-b3ee-4a96a3e52b09/vedtatte-etiske-retningslinjer-270122.PDF>

Vennesla kommune (2020). *Eierskapsmelding*. Hentet fra <https://einnsyn.no/moeteregistrering?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2F729718b6-7499-4ff3-8857-ee385088a624>

Vennesla kommune (2020). *Saksprotokoll kommunestyret, sak 24/20*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/f7a0c810-95b1-4fe4-bb93-f9b9cb33197f>

Vennesla kommune (2019). *Kommunikasjonsstrategi for Vennesla kommune 2019-2022*. Hentet fra <https://www.vennesla.kommune.no/f/p1/ib4801555-c59c-472a-8aeb-3d2c17631944/kommunikasjonsstrategi-vennesla-kommune-oppdatert-1402-etter-droftings.pdf>

Vennesla kommune (2019). *Informasjonsreglement for Vennesla kommune*, hentet fra Compilo.

Vennesla kommune (2015). *Arkivplan 2015*. Hentet fra <https://demo.arkivplan.no/content/view/full/264398>

Vennesla kommune (2012). *Eiendomsstrategi 2012-2023*. Hentet fra <https://einnsyn.no/api/v2/fil?iri=http://data.einnsyn.no/321f2921-68fb-4c02-9924-8f6351289201>

6 VEDLEGG

Beskrivelse av selskapene som Vennesla kommune har eierinteresser i:

Heleide aksjeselskaper (direkte eller gjennom annet heleid AS)	Kom. andel	Opplysninger om selskapet	Andre eiere																		
Moseidmoen Industribygg AS Org.nr 984 196 091 <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p>	100 %	Stiftet 22.01.2002 Formål: Eie og leie ut bygg på Moseidmoen Industriområde i Vennesla kommune. <table border="1" data-bbox="824 635 1854 831"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter (finansinntekter)</td> <td>1 005</td> <td>1 137</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>-58</td> <td>-120</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>13 249</td> <td>12 684</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>-1 023</td> <td>-1 143</td> </tr> <tr> <td>Ant ansatte (innleid daglig leder)</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter (finansinntekter)	1 005	1 137	Resultat	-58	-120	Langsiktig gjeld	13 249	12 684	Egenkapital	-1 023	-1 143	Ant ansatte (innleid daglig leder)	0	0	
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter (finansinntekter)	1 005	1 137																			
Resultat	-58	-120																			
Langsiktig gjeld	13 249	12 684																			
Egenkapital	-1 023	-1 143																			
Ant ansatte (innleid daglig leder)	0	0																			
Andre aksjeselskaper med kun offentlige eierinteresser	Kom. andel	Opplysninger om selskapet	Andre eiere																		
Avfall Sør Holding AS Org.nr 986 296 042 <p style="text-align: center;">(RoV = H)</p>	12,1 %	Stiftet 20.11.2003 Formål: Enten selv eller gjennom hel eller deleide selskaper, å drive renovasjonsvirksomhet, herunder avfallsinnsamling og avfallsbehandling. Selskapet skal - helt eller delvis - utføre eierkommunenes forpliktelser iht. Forurensningsloven §§ 29 og 30. <table border="1" data-bbox="824 1066 1854 1262"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>0</td> <td>20 658</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>3 468</td> <td>2 028</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>23 251</td> <td>27 913</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>80 210</td> <td>78 049</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>19</td> <td>19</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	0	20 658	Resultat	3 468	2 028	Langsiktig gjeld	23 251	27 913	Egenkapital	80 210	78 049	Antall ansatte	19	19	Kristiansand 87,9 %
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	0	20 658																			
Resultat	3 468	2 028																			
Langsiktig gjeld	23 251	27 913																			
Egenkapital	80 210	78 049																			
Antall ansatte	19	19																			

Avfall Sør AS Org.nr 995 646 137 <p style="text-align: center;">(RoV = H)</p>	Stiftet 28.05.2010 Formål: Å drive innsamling av husholdningsavfall og avløpslam og alt som står i forbindelse med dette. Selskapet skal - helt eller delvis - utføre de bakenforliggende eierkommunenes forpliktelser iht. Forurensningsloven §§ 29 og 30. Selskapet er av allmennyttig karakter og skal ikke dele ut utbytte. De ressurser som genereres gjennom virksomheten skal anvendes til realisering av selskapets formål. <table border="1" data-bbox="824 376 1854 571"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>248 379</td> <td>257 681</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>126</td> <td>-2 903</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>219 956</td> <td>256 418</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>2 690</td> <td>2 786</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>89</td> <td>89</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	248 379	257 681	Resultat	126	-2 903	Langsiktig gjeld	219 956	256 418	Egenkapital	2 690	2 786	Antall ansatte	89	89	Avfall Sør Holding AS eier 100 % av aksjene
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Inntekter	248 379	257 681																		
Resultat	126	-2 903																		
Langsiktig gjeld	219 956	256 418																		
Egenkapital	2 690	2 786																		
Antall ansatte	89	89																		
Avfall Sør Næring AS Org.nr 921 837 410 <p style="text-align: center;">(RoV = M/H)</p>	Stiftet 28.09.2018 Formål: Å drive mottak av næringsavfall til deponi, og alt som står i forbindelse med dette. <table border="1" data-bbox="824 679 1854 874"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>18 550</td> <td>38 498</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>4 055</td> <td>9 137</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>3 867</td> <td>3 590</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>9 968</td> <td>17 391</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	18 550	38 498	Resultat	4 055	9 137	Langsiktig gjeld	3 867	3 590	Egenkapital	9 968	17 391	Antall ansatte	0	0	Avfall Sør Holding AS eier 100 % av aksjene
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Inntekter	18 550	38 498																		
Resultat	4 055	9 137																		
Langsiktig gjeld	3 867	3 590																		
Egenkapital	9 968	17 391																		
Antall ansatte	0	0																		
Avfall Sør Eiendom AS Org.nr 995 695 111 <p style="text-align: center;">(RoV = M/H)</p>	Stiftet 15.04.2010 Formål: Investering i fast eiendom, utleie og deltagelse i andre virksomheter. <table border="1" data-bbox="824 954 1854 1149"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>5 658</td> <td>6 302</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>3 205</td> <td>2 787</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>27 149</td> <td>25 982</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>35 160</td> <td>36 647</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	5 658	6 302	Resultat	3 205	2 787	Langsiktig gjeld	27 149	25 982	Egenkapital	35 160	36 647	Antall ansatte	0	0	Avfall Sør Holding AS eier 100 % av aksjene
Tall i 1000 kroner	2021	2022																		
Inntekter	5 658	6 302																		
Resultat	3 205	2 787																		
Langsiktig gjeld	27 149	25 982																		
Egenkapital	35 160	36 647																		
Antall ansatte	0	0																		

Returkraft AS Org.nr 991 590 463 (RoV = H)		Stiftet 05.07.2007 Formål: Mottak og behandling av husholdningsavfall basert på tildelt enerett i samsvar med selvkostprinsippet. Selskapets virksomhet er drift av avfallsforbrenningsanlegg for produksjon og salg av fornybar energi i form av elektrisk kraft og fjernvarme.	Avfall Sør Holding AS, Agder Renovasjon IKS, Risør Tvedestrand's Re- gionens Avfallsselskap AS, Lillesand og Birke- nes Interkommunale Re- novasjonsselskap LIBIR IKS, Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS og Hæ- gebostad og Åseral Re- novasjonsselskap-HÅR IKS		
		Tall i 1000 kroner		2021	2022
		Inntekter		212 911	260 373
		Resultat		24 510	14 478
		Langsiktig gjeld		1 042 856	970 902
		Egenkapital		124 780	139 257
		Antall ansatte		52	52

Aksjeselskaper/andre selskaper som også har private eierinteresser (kan omfattes)	Kom. andel	Opplysninger om selskapet	Andre eiere																		
Å Energi AS ** Org.nr 981 952 324	2 %	Stiftet 14.04.2000 Formål: Utnytte, produsere, distribuere og omsette energi. Bidra til en sikker og rasjonell energiforsyning. Utnytte beslektede og lønnsomme forretningsmuligheter innen energi, kommunikasjon og infrastruktur.	Statkraft Industrial Holding AS, kommuner i Agder med flere																		
		<table border="1"> <tr> <td>Tall i 1000 kroner</td> <td>2021</td> <td>2022</td> </tr> <tr> <td>Inntekter</td> <td>326 526</td> <td>337 304</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>1 440 387</td> <td>522 108</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>7 778 612</td> <td>7 564 485</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>5 060 244</td> <td>16 414 040</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>223</td> <td>223</td> </tr> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	326 526	337 304	Resultat	1 440 387	522 108	Langsiktig gjeld	7 778 612	7 564 485	Egenkapital	5 060 244	16 414 040	Antall ansatte	223	223	
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	326 526	337 304																			
Resultat	1 440 387	522 108																			
Langsiktig gjeld	7 778 612	7 564 485																			
Egenkapital	5 060 244	16 414 040																			
Antall ansatte	223	223																			
Varodd AS m/ datterselskap Org.nr 929 051 378 (RoV = M/H) Kommunens kontrollutvalg og revisor er sikret innsyn i selskapet, ref. § 16 i vedtekter for Varodd AS	8,68 %	Stiftet 21.08.1961 Formål: Å bidra til økt arbeidsdeltakelse og arbeidsinkludering av personer som står utenfor arbeidslivet i kommuner i Agder. Selskapets formål ivaretas også gjennom eierskap i andre selskap.	Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune, Lindesnes kommune, Spa- rebanken Sør <i>Datterselskap (100%):</i> A3 Ressurs Holding AS, Varodd Arbeid og Inklude- ring AS, Varodd Utvikling AS, Varodd Velferdstekno- logi AS, Varodd Eiendom AS, Kjøkkenservice Indu- strier Eiendom AS, Kjøkken- service Industrier AS, Via																		
		<table border="1"> <tr> <td>Tall i 1000 kroner</td> <td>2021</td> <td>2022</td> </tr> <tr> <td>Inntekter</td> <td>7 905</td> <td>8 821</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>1 981</td> <td>2 132</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>2 833</td> <td>2 919</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>223 362</td> <td>282 895</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	7 905	8 821	Resultat	1 981	2 132	Langsiktig gjeld	2 833	2 919	Egenkapital	223 362	282 895	Antall ansatte	10	10	
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	7 905	8 821																			
Resultat	1 981	2 132																			
Langsiktig gjeld	2 833	2 919																			
Egenkapital	223 362	282 895																			
Antall ansatte	10	10																			

			Partner AS og A3 Ressurs Vennesla AS																		
A3 Ressurs Vennesla AS Org.nr 919 584 696		Stiftet 01.09.2017 Formål: Drive kartlegging, opplæring og kvalifisering av personer med nedsatt arbeids- evne gjennom målrettet og metodisk veiledning, produksjon og tjenesteyting. Videre er selskapets formål gjennom metodisk arbeid å bistå arbeidssøkere med å få seg arbeid i det ordinære arbeidsmarkedet, og for enkelte gi et varig tilbud om tilrettelagt arbeid.	100 % eid av Varodd AS																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter (finansinntekter)</td> <td>17 118</td> <td>18 646</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>490</td> <td>678</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>10 046</td> <td>10 724</td> </tr> <tr> <td>Ant ansatte</td> <td>14</td> <td>14</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter (finansinntekter)	17 118	18 646	Resultat	490	678	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	10 046	10 724	Ant ansatte	14	14	
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter (finansinntekter)	17 118	18 646																			
Resultat	490	678																			
Langsiktig gjeld	0	0																			
Egenkapital	10 046	10 724																			
Ant ansatte	14	14																			
A3 Ressurs Holding AS Org.nr 974 497 611		Stiftet 01.01.1995 Formål: Drive kartlegging, opplæring og kvalifisering av personer med nedsatt arbeids- evne gjennom målrettet og metodisk veiledning, produksjon og tjenesteyting. Videre er selskapets formål gjennom metodisk arbeid å bistå arbeidssøkere med å få seg arbeid i det ordinære arbeidsmarkedet, og for enkelte gi et varig tilbud om tilrettelagt arbeid.	100 % eid av Varodd AS																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter (finansinntekter)</td> <td>452</td> <td>489</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>1</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>5 043</td> <td>4 536</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>4 528</td> <td>125</td> </tr> <tr> <td>Ant ansatte</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter (finansinntekter)	452	489	Resultat	1	4	Langsiktig gjeld	5 043	4 536	Egenkapital	4 528	125	Ant ansatte	0	0	
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter (finansinntekter)	452	489																			
Resultat	1	4																			
Langsiktig gjeld	5 043	4 536																			
Egenkapital	4 528	125																			
Ant ansatte	0	0																			
Varodd Arbeid og Inkludering AS Org.nr 919 534 893		Stiftet 25.08.2017 Formål: Bidra til å øke sysselsettingen av arbeidstakere som står utenfor arbeidslivet gjennom å være leverandør av arbeidsrettede tiltak som krever godkjenning fra NAV/ Arbeids- og Velferdsdirektoratet.	100 % eid av Varodd AS																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>78 889</td> <td>82 576</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>2 433</td> <td>2 837</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>12 077</td> <td>11 071</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>12 301</td> <td>15 137</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>50</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	78 889	82 576	Resultat	2 433	2 837	Langsiktig gjeld	12 077	11 071	Egenkapital	12 301	15 137	Antall ansatte	50	50	
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	78 889	82 576																			
Resultat	2 433	2 837																			
Langsiktig gjeld	12 077	11 071																			
Egenkapital	12 301	15 137																			
Antall ansatte	50	50																			

Visit Sørlandet AS ** Org.nr 993 995 282	3,47 %	Stiftet 19.03.2009 Formål: Områdemarkedsføring, profilering og merkevarebygging via tilrettelegging for salg og markedsføring for reiselivet på Sørlandet. Selskapets virksomhet tar ikke sikte på å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte. Eventuelt overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål. Selskapet kan eie aksjer/andeler i andre selskap. <table border="1" data-bbox="817 347 1845 539"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>12 851</td> <td>14 863</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>-537</td> <td>17</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>12 488</td> <td>12 505</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>7</td> <td>7</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	12 851	14 863	Resultat	-537	17	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	12 488	12 505	Antall ansatte	7	7	Agder fylkeskommune, Dyreparken Utvikling AS, Nordea Bank Norge ASA, Color Line AS, Fjord Line AS, Arendal kommune, Grimstad kommune, Bykle kommune m/ flere
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	12 851	14 863																			
Resultat	-537	17																			
Langsiktig gjeld	0	0																			
Egenkapital	12 488	12 505																			
Antall ansatte	7	7																			
Filmparken AS ** Org.nr 914 772 141	1 092 aksjer	Stiftet 12.03.1932 Formål: Eie og drive utleie av fast eiendom herunder utleie av fast eiendom til filmproduksjon, samt hva herved står i naturlig forbindelse. <table border="1" data-bbox="817 643 1845 834"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>15 941</td> <td>23 834</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>-211</td> <td>169</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>11 310</td> <td>8 838</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>25 839</td> <td>26 009</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>9</td> <td>9</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	15 941	23 834	Resultat	-211	169	Langsiktig gjeld	11 310	8 838	Egenkapital	25 839	26 009	Antall ansatte	9	9	Norske stat 77,6 %, Oslo kommune, en bank og om lag 80 kommuner
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	15 941	23 834																			
Resultat	-211	169																			
Langsiktig gjeld	11 310	8 838																			
Egenkapital	25 839	26 009																			
Antall ansatte	9	9																			
Kommunekraft AS ** Org.nr 866 818 452	0,31 %	Stiftet 28.04.1993 Formål: Formidle aksjeeiernes disponible kraft, herunder konsesjonskraft, og drive annen virksomhet tilknyttet slik formidling. <table border="1" data-bbox="817 951 1845 1142"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>2 298</td> <td>2 324</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>-762</td> <td>88</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>1 243</td> <td>1 334</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	2 298	2 324	Resultat	-762	88	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	1 243	1 334	Antall ansatte	0	0	Landssamanslutninga av vasskraftkommunar 57,5%, andre kommuner i landet
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Inntekter	2 298	2 324																			
Resultat	-762	88																			
Langsiktig gjeld	0	0																			
Egenkapital	1 243	1 334																			
Antall ansatte	0	0																			

Rehabiliteringssenteret AiR AS ** Org.nr 934 452 011	0,05 %	Stiftet 04.05.1987 Formål: Drift av et rehabiliteringssenter i spesialhelsetjenesten der økt arbeidsdeltaking er det overordnede målet. AiR – klinikk si kjernevirksomhet er å bidra til at personer som er utenfor, eller i fare for å falle ut av arbeidslivet på grunn av helseproblem, får bedre funksjon og øke bevisstgjøringen av deres ressurser og muligheter, på en måte som styrker arbeidsevna.			Vinje kommune, Norsk Hydro ASA, ABB AS, Elkem AS, Hunsfos Fabrikker AS m/ flere																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inntekter</td> <td>90 374</td> <td>92 982</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>8 964</td> <td>2 655</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>26 452</td> <td>21 132</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>90 868</td> <td>95 136</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>89</td> <td>89</td> </tr> </tbody> </table>				Tall i 1000 kroner	2021	2022	Inntekter	90 374	92 982	Resultat	8 964	2 655	Langsiktig gjeld	26 452	21 132	Egenkapital	90 868	95 136	Antall ansatte	89	89
		Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
		Inntekter	90 374	92 982																			
		Resultat	8 964	2 655																			
		Langsiktig gjeld	26 452	21 132																			
		Egenkapital	90 868	95 136																			
Antall ansatte	89	89																					

** Her foreligger det ingen avtale om innsyn iht. Kommuneloven.

Interkommunale selskap og kommunalt samarbeid	Kom. andel	Opplysninger om selskapet	Andre eiere																		
Kristiansandsregionen Brann og redning IKS Org.nr 993 470 244 (RoV = M)	10,6 %	Stiftet 12.03.2008 Formål: Ivareta deltakerkommunenes behov, plikter og oppgaver vedrørende brann- og ulykkesberedskap, brannforebyggende og kontrollerende oppgaver, samt andre tiltak som hører naturlig inn under dette formål.	Kristiansand, Birkenes og Lillesand																		
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>130 200</td> <td>138 454</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>3 087</td> <td>-4 269</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld inkl. pensjon</td> <td>219 761</td> <td>255 462</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>6 583</td> <td>-2 274</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>181</td> <td>183</td> </tr> </tbody> </table>				Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	130 200	138 454	Netto driftsresultat	3 087	-4 269	Langsiktig gjeld inkl. pensjon	219 761	255 462	Egenkapital	6 583	-2 274	Antall ansatte	181	183
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	130 200	138 454																			
Netto driftsresultat	3 087	-4 269																			
Langsiktig gjeld inkl. pensjon	219 761	255 462																			
Egenkapital	6 583	-2 274																			
Antall ansatte	181	183																			

<p>110 Agder IKS Org.nr 830 301 402</p> <p>(RoV = M/H)</p>		<p>Stiftet 10.02.2022 Formål: Utføre deltakernes plikter knyttet til Brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 Nødalarmringssentral, med plikt om tilknytning til en sentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker innenfor en fastsatt region. Kommunene i regionen plikter å knytte seg til nødalarmringssentralen og å bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av sentralen jfr. Brann- og eksplosjonsvernloven § 16.</p> <table border="1" data-bbox="817 375 1848 571"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>-</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>-</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld inkl. pensjon</td> <td>-</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>-</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>-</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	-	0	Netto driftsresultat	-	0	Langsiktig gjeld inkl. pensjon	-	0	Egenkapital	-	0	Antall ansatte	-	0	<p>Kristiansandsregionens brann og redning IKS, Setesdal Brannvesen IKS, Brannvesenet Sør IKS og kommuner på Agder (unntatt Sirdal)</p>
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	-	0																			
Netto driftsresultat	-	0																			
Langsiktig gjeld inkl. pensjon	-	0																			
Egenkapital	-	0																			
Antall ansatte	-	0																			
<p>Vest-Agder-Museet IKS Org.nr 989 072 048</p> <p>(RoV = M)</p>	<p>5 %</p>	<p>Stiftet 14.09.2005 Formål: Organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kulturhistorie for Vest-Agder. Har også ansvaret for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som eies av de museer som etter avtale er med i Vest-Agder-museet.</p> <table border="1" data-bbox="817 710 1848 906"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>83 245</td> <td>86 394</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>3 638</td> <td>8 368</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>49 602</td> <td>55 373</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>94 025</td> <td>100 649</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>59</td> <td>59</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	83 245	86 394	Netto driftsresultat	3 638	8 368	Langsiktig gjeld (pensjon)	49 602	55 373	Egenkapital	94 025	100 649	Antall ansatte	59	59	<p>Agder fylkeskommune, Kristiansand, Flekkfjord, Farsund, Mandal og andre kommuner i fylket</p>
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	83 245	86 394																			
Netto driftsresultat	3 638	8 368																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	49 602	55 373																			
Egenkapital	94 025	100 649																			
Antall ansatte	59	59																			
<p>IKT Agder IKS Org.nr 985 359 385</p> <p>(RoV = M/H)</p>	<p>10 %</p>	<p>Stiftet 16.10.2002 Formål: Selskapet skal sammen med de respektive fagmiljøene hos eierne ivareta partenes oppgaver knyttet til drift, service og utvikling av IKT løsninger som understøtter partenes tjenesteproduksjon og forvaltning, samt være partenes IKT faglige instans innen disse områdene. Selskapet skal bidra til at partene gis økt innovasjons- og utviklingskraft. Selskapet skal levere tjenester til andre innenfor rammen av loven og de rammer styret fastsetter.</p> <table border="1" data-bbox="817 1141 1848 1332"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>261 953</td> <td>265 576</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>8 594</td> <td>12 053</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>186 952</td> <td>209 614</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>41 066</td> <td>43 553</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>84</td> <td>91</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	261 953	265 576	Netto driftsresultat	8 594	12 053	Langsiktig gjeld	186 952	209 614	Egenkapital	41 066	43 553	Antall ansatte	84	91	<p>Agder fylkeskommune og kommuner på Agder</p>
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	261 953	265 576																			
Netto driftsresultat	8 594	12 053																			
Langsiktig gjeld	186 952	209 614																			
Egenkapital	41 066	43 553																			
Antall ansatte	84	91																			

Konesjonskraft IKS Org.nr 971 330 937 <p style="text-align: center;">(RoV = H)</p>	2,27 %	Stiftet 25.08.2003 Formål: Konesjonskraft IKS skal være en ledende nasjonal forvalter av konesjonskraft. Konesjonskraft IKS skal omsette kommunenes og fylkeskommunens konesjonskraft, gjennom å ta imot og formidle videre den pengeytinga som oppstår gjennom forvaltninga av konesjonskraftrettighetene og delta i virksomhet som har naturlig sammenheng med dette. <table border="1" data-bbox="815 376 1848 571"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>454 038</td> <td>882 365</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>144 469</td> <td>422 062</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>257 154</td> <td>679 217</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>4</td> <td>4</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	454 038	882 365	Resultat	144 469	422 062	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital	257 154	679 217	Antall ansatte	4	4	Agder fylkeskommune og kommuner på Agder
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	454 038	882 365																			
Resultat	144 469	422 062																			
Langsiktig gjeld	0	0																			
Egenkapital	257 154	679 217																			
Antall ansatte	4	4																			
Etablerersenteret Agder IKS Org.nr 995 233 762 <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p> <p>*Daglig ledelse og rådgivning ifm. gründerprosjekter ivaretas gjennom konsulentavtaler.</p>	2,044 %	Stiftet 08.12.2009 Formål: Å yte bistand i forbindelse med idéutvikling og etablering av nye lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter i hele Vest-Agder samt Lillesand, Birkenes og Iveland kommuner i Knutepunkt Sørlandet, det som naturlig hører sammen med dette samt samarbeid med andre virksomheter med lignende formål. <table border="1" data-bbox="815 743 1848 938"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>2 497</td> <td>2 461</td> </tr> <tr> <td>Driftsresultat</td> <td>-285</td> <td>173</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>2 066</td> <td>1 583</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>1 923</td> <td>2 422</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>1</td> <td>0 *</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	2 497	2 461	Driftsresultat	-285	173	Langsiktig gjeld (pensjon)	2 066	1 583	Egenkapital	1 923	2 422	Antall ansatte	1	0 *	Agder fylkeskommune og 21 av Agders 25 kommuner
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	2 497	2 461																			
Driftsresultat	-285	173																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	2 066	1 583																			
Egenkapital	1 923	2 422																			
Antall ansatte	1	0 *																			
Arkivsenter Sør IKS Org.nr 971 531 673 <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p>	7,9 %	Stiftet 13.02.2003 Formål: Arbeide for at verdifullt kommunalt og fylkeskommunalt arkivmateriale blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for allmennhetens bruk, forskning og andre forvaltningsmessige og kulturelle formål i samsvar med arkivloven. De skal også bistå eierkommunene med opplæring og veiledning i arkivsystemer og arkivrutiner. Kan påta seg oppgaver for private dersom det ikke går utover ordinære plikter i forhold til deltakerkommunene. <table border="1" data-bbox="815 1166 1848 1361"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>12 037</td> <td>11 688</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>757</td> <td>462</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>5 748</td> <td>6 584</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>5 724</td> <td>5 133</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	12 037	11 688	Netto driftsresultat	757	462	Langsiktig gjeld (pensjon)	5 748	6 584	Egenkapital	5 724	5 133	Antall ansatte	10	10	Agder fylkeskommune og andre kommuner
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	12 037	11 688																			
Netto driftsresultat	757	462																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	5 748	6 584																			
Egenkapital	5 724	5 133																			
Antall ansatte	10	10																			

<p>OFA IKS Org.nr 931 832 336</p> <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p>	<p>4 %</p>	<p>Stiftet 24.05.2023 Formål: Gjennomføre konkurranser, inngå og forvalte vare- og tjenesteavtaler på vegne av selskapets deltakere. Selskapets virksomhet vil også omfatte rådgivning i denne forbindelse, samt det som naturlig står i forbindelse med dette. Det overordnede formålet til selskapet er å inngå avtaler som representerer økonomiske gevinster eller andre fordeler for deltakerne og som kommer alle deltakerne til gode. OFA kan inngå samarbeid med andre selskaper.</p> <table border="1" data-bbox="815 405 1845 596"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	-	-	Resultat	-	-	Langsiktig gjeld	-	-	Egenkapital	-	-	Antall ansatte	-	-	<p>Agder fylkeskommune og andre kommuner på Agder</p>
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	-	-																			
Resultat	-	-																			
Langsiktig gjeld	-	-																			
Egenkapital	-	-																			
Antall ansatte	-	-																			
<p>Agder Kommunerevisjon IKS* Org.nr 987 183 918</p> <p>* Vi har ikke foretatt risiko- og vesentlighetsvurdering.</p>	<p>7,5 %</p>	<p>Stiftet 24.03.2004 Formål: Utføre revisjon i og ha tilsyn med de deltagende kommuner i henhold til kommuneloven og tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg. Tilsvarende gjelder også kommunale foretak og interkommunale selskaper som deltakerne er medeiere i. Selskapet kan også påta seg andre revisjonsoppdrag i den utstrekning lovgivningen gir adgang til dette.</p> <table border="1" data-bbox="815 788 1845 979"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>19 776</td> <td>20 553</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>1 042</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>36 490</td> <td>38 255</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>17 142</td> <td>19 189</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>16</td> <td>16</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	19 776	20 553	Netto driftsresultat	1 042	28	Langsiktig gjeld (pensjon)	36 490	38 255	Egenkapital	17 142	19 189	Antall ansatte	16	16	<p>Agder fylkeskommune, Kristiansand, Evje og Hornnes, Iveland, Bygland, Valle og Bykle</p>
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	19 776	20 553																			
Netto driftsresultat	1 042	28																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	36 490	38 255																			
Egenkapital	17 142	19 189																			
Antall ansatte	16	16																			
<p>Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat IKS Org.nr 987 993 766</p> <p>* Vi har ikke foretatt risiko- og vesentlighetsvurdering.</p>	<p>1,5 %</p>	<p>Stiftet 08.02.2005 Formål: Utføre den lovpålagte sekretærfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg. Selskapet kan utføre tilsvarende oppgaver for andre bestillere.</p> <table border="1" data-bbox="815 1123 1845 1315"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>11 020</td> <td>11 472</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>350</td> <td>-101</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>9 117</td> <td>8 912</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>6 031</td> <td>6 429</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>9</td> <td>9</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	11 020	11 472	Netto driftsresultat	350	-101	Langsiktig gjeld (pensjon)	9 117	8 912	Egenkapital	6 031	6 429	Antall ansatte	9	9	<p>Agder fylkeskommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune, samt 33 kommuner</p>
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	11 020	11 472																			
Netto driftsresultat	350	-101																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	9 117	8 912																			
Egenkapital	6 031	6 429																			
Antall ansatte	9	9																			

Region Kristiansand IPR ** Org.nr 971 333 227 <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p> ** Interkommunal politisk råd		Stiftet 22.03.1999 Formål: Region Kristiansand skal fremme politiske saker med felles interesse for kommunene i Kristiansandsregionen og samordne administrativt interkommunalt samarbeid mellom deltakerkommunene. <table border="1" data-bbox="815 316 1839 507"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>3 269</td> <td>3 788</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>882</td> <td>-562</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>4 701</td> <td>4 318</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>7 749</td> <td>7 392</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>2</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	3 269	3 788	Netto driftsresultat	882	-562	Langsiktig gjeld (pensjon)	4 701	4 318	Egenkapital	7 749	7 392	Antall ansatte	2	2	Kristiansand, Birkenes, Lillesand, Iveland, Lindesnes
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	3 269	3 788																			
Netto driftsresultat	882	-562																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	4 701	4 318																			
Egenkapital	7 749	7 392																			
Antall ansatte	2	2																			
Areal- og transportplanforvaltning i Kristiansandsregionen - Interkommunale politiske råd (ATP-samarbeidet) <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p> IPR er vedtatt avviklet		Stiftet 2004. Fra 1. januar 2010 ble ATP-samarbeidet formalisert som et permanent samarbeid. Formål: Arena for areal- og transportplanleggingen. Det er et overordnet mål å legge til rette for bærekraftige transportløsninger og en bærekraftig arealpolitikk. Regnskapsoppstillingene til ATP-samarbeidet føres i Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune sitt regnskap. Regnskapsoppstillingen for Kristiansand for 2022 viser sum finansiering kr 17,619 mill og utgifter på kr 11,075 mill ekskl. avsetning til fond. Regnskapsoppstillingene for Agder fylkeskommune for 2022* viser sum inntekter kr 129,333 mill og driftsutgifter kr 110,837 mill ekskl. avsetning til fond. * 2020-2023	Agder fylkeskommune, Birkenes kommune, Lillesand kommune, Vennesla kommune og Statens Vegvesen																		
Midt-Agder Friluftsråd Kommunalt oppgavefelleskap (KO) Org.nr 975 641 716 <p style="text-align: center;">(RoV = M)</p>		Stiftet 19.10.1961 Formål: Midt-Agder Friluftsråd skal i samarbeid med eierkommuner og andre aktører tilrettelegge for friluftsliv for alle hele året. <table border="1" data-bbox="815 962 1839 1153"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>11 343</td> <td>11 344</td> </tr> <tr> <td>Netto driftsresultat</td> <td>767</td> <td>516</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld (pensjon)</td> <td>6 186</td> <td>6 995</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital</td> <td>15 451</td> <td>15 807</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>8</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	11 343	11 344	Netto driftsresultat	767	516	Langsiktig gjeld (pensjon)	6 186	6 995	Egenkapital	15 451	15 807	Antall ansatte	8	8	Kommunene Kristiansand, Birkenes, Bygland, Bykle, Evje og Hornes, Iveland, Lillesand, Lindesnes, Valle og Åseral
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	11 343	11 344																			
Netto driftsresultat	767	516																			
Langsiktig gjeld (pensjon)	6 186	6 995																			
Egenkapital	15 451	15 807																			
Antall ansatte	8	8																			
Otra Interkommunale avløpsanlegg (OIA) <p style="text-align: center;">(RoV = L)</p>		Formål: Otra Interkommunale Avløpsanlegg ble dannet av Kristiansand og Vennesla kommune med formål å eie og drive en felles avløpsledning fra Hunsfoss til dyputslipp i Kristiansandsfjorden. Kristiansand kommune er vertskommune og regnskapet er integrert i årsregnskapet for Kristiansand kommune. Regnskapsoppstillingen for 2022 viser inntekter kr 0,537 mill og utgifter kr 0,537 mill. Budsjetterte inntekter og utgifter 2022 er kr 0,660 mill.	Kristiansand																		

Kristiansand og Vennesla interkommunale avløpsanlegg (KVIA) (RoV = L)	40 %	Formål: Drive en felles hoved kloakkledning fra grensen mellom Kristiansand og Vennesla på Mosby til renseanlegget Odderøya RA. Kristiansand kommune er vertskommune og regnskapet er integrert i årsregnskapet for Kristiansand kommune. Regnskapsoppstillingen for 2022 viser inntekter kr 1,017 mill og utgifter kr 1,017 mill. Budsjetterte inntekter og utgifter 2022 er kr 1,112 mill.	Kristiansand																		
Sandripheia Fritidspark Org.nr 975 643 328 (RoV = L) <i>Sandripheia fritidspark (SF) har i mange år vært organisert som et interkommunalt samarbeid. I løpet av 2023 har Sandripheia fritidspark blitt omorganisert og har nå blitt et kommunalt oppgavefellesskap</i>	3/12	Stiftet 10.09.1980 Formål: Sandripheia fritidspark skal være med å legge til rette for aktivitet, idrett og friluftsliv for allmennheten gjennom hele året. Anlegget har en lav terskel og er tilgjengelig for alle, og er ment å være et helårsanlegg. <table border="1" data-bbox="815 507 1848 699"> <thead> <tr> <th>Tall i 1000 kroner</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Driftsinntekter</td> <td>4 655</td> <td>5 002</td> </tr> <tr> <td>Resultat</td> <td>-36</td> <td>-101</td> </tr> <tr> <td>Langsiktig gjeld</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Egenkapital (fond)</td> <td>532</td> <td>304</td> </tr> <tr> <td>Antall ansatte</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Tall i 1000 kroner	2021	2022	Driftsinntekter	4 655	5 002	Resultat	-36	-101	Langsiktig gjeld	0	0	Egenkapital (fond)	532	304	Antall ansatte	0	0	Kristiansand
Tall i 1000 kroner	2021	2022																			
Driftsinntekter	4 655	5 002																			
Resultat	-36	-101																			
Langsiktig gjeld	0	0																			
Egenkapital (fond)	532	304																			
Antall ansatte	0	0																			